

RADA NARODOWA

DWUTYGODNIK

Warszawa, 1. III. 1952 r. Nr 5 (215) R. IX

TREŚĆ NUMERU:

Zadania rad narodowych w akcji siewnej

Doniosła uchwała Prezydium Rządu w sprawie akcji osiedleńczej

R. Truszkowska: Uwagi o klasyfikacji gruntów

W. Kawalec, z-ca przewodniczącego Prez. Woj. RN w Kielcach: Krytyka prasowa pomocą w usprawnieniu pracy

A. Ginsbert, dyrektor Centralnego Zarządu MPRB: O pracy rad narodowych na odcinku przedsiębiorstw remontowo-budowlanych

J. Kamiński: Zadania rad narodowych w walce z alkoholizmem
Omawiamy projekt Konstytucji

Wł. Witkowski, kierownik Ref. Org. Prez. PRN w Tarnobrzegu: Ludność pow. tarnobrzeskiego dyskutuje nad projektem Konstytucji

St. Krakowiak, członek GRN w Rokicinach, pow. brzeziński: Lepszą pracą w naszej gminie odpowiadamy na projekt Konstytucji

Nasi korespondenci piszą

J. Garlicki, z-ca przewodniczącego Prez. MRN w Krakowie: Z pracy komitetów blokowych w Krakowie

J. Kucharczak, inspektor kontroli Prez. PRN we Wrocławiu: PRN we Wrocławiu przygotowuje się do siewów wiosennych

H. Kaczmarczyk, przewodniczący Komisji Finansów, Budżetu i Planu MRN w Bydgoszczy: Z działalności Komisji Finansów, Budżetu i Planu MRN w Bydgoszczy

S. Sońska: Przykład niekiedy idzie z dołu

Notatki z życia rad narodowych

Z działalności rad w ZSRR

Organizacyjno-masowa praca rad

Przegląd ustawodawstwa

Głosy prasy

W tym numerze wkładka
PORADY PRAWNE

RADA NARODOWA

D W U T Y G O D N I K

Nr 5 (215)

Warszawa, 1 marca 1952 r.

Rok IX

Zadania rad narodowych w akcji siewnej

I

Znajdujemy się w przededniu wiosennej akcji siewnej, której przyświecają znacznie większe zadania w porównaniu do zadań z lat ubiegłych.

Uchwała Prezydium Rządu z dnia 20 lutego br. w sprawie wiosennej akcji siewnej 1952 r. ustawia najważniejsze zadania rad narodowych, Państwowej Służby Rolnej, POM, SOM, TOR, ZSch i innych organizacji społecznych, w wiosennej kampanii siewnej.

Uchwała ta stawia na pierwszym miejscu jako zasadniczej wagi postulat maksymalnego zagospodarowania odłogów w nadchodzącej wiosennej kampanii siewnej oraz wzmoczenia upowszechnienia wiedzy rolniczej w oparciu o wytyczne zawarte w uchwale Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1951 r.

Te dwa zasadniczej wagi zadania nie usuwają jednak w cień innych zadań wyszczególnionych w tej uchwale.

Na całokształt bieżącej wiosennej akcji siewnej składają się zagadnienia:

- 1) Planowego zasiewu określonego arealu ziemi,
- 2) Maksymalnego zagospodarowania ziemi leżącej dotąd odłogiem,
- 3) Należytego przygotowania POM do kampanii siewnej,
- 4) Zaopatrzenia Okręgowych Zarządów TOR, POM, PGR, CRS w części wymienne, materiały pomocnicze, surowce itp. potrzebne do remontu, obsługi i użytkowania traktorów i narzędzi rolniczych (do 31.III br.).
- 5) Terminowego wykonania remontów maszyn przez TOR i przekazania do POM i PGR oddanych do remontów ciągników i silników (termin do 15.III br.).
- 6) Terminowego zawarcia umów o pracę przez SOM i uzgodnienia ich z planami pomocy sąsiedzkiej (do 10.III. br.).
- 7) Terminowego zakończenia przez SOM, remontów sprzętu i zaopatrzenia się w części zamienne i inne materiały (do 15.III. br.).

8) Zaopatrzenia POM, SOM, GS i spółdzielni produkcyjnych w żelazo remontowe, gwoździe, lemiesz, materiały pędne i inne materiały niezbędne dla sprawnego wykonania wiosennej kampanii siewnej.

9) Zaopatrzenia spółdzielni produkcyjnych i gospodarstw indywidualnych w nawozy, ziarno siewne, środki do zaprawiania ziarna i środki ochrony roślin.

10) Należytego zorganizowania punktów zaprawiania ziarna siewnego w SOM, POM, spółdzielniach produkcyjnych, GS oraz w gromadach.

11) Należytego zorganizowania pomocy sąsiedzkiej w rolnicwie.

12) Pomocy spółdzielniom produkcyjnym.

13) Szerokiego instruktarzu agrotechnicznego.

14) Kontraktacji roślin technicznych.

15) Udziału organizacji społecznych w kampanii siewnej.

16) Kontroli przygotowania i przeprowadzania akcji siewnej.

II

Co powinny czynić rady narodowe w czasie przygotowywania jak i przebiegu kampanii siewnej?

Mają one cały swój wysiłek skierować do mobilizacji wszystkich sił i środków, dopilnować wykorzystania pokaźnych rezerw produkcyjnych, koordynować pracę wszystkich czynników powołanych do udziału w kampanii siewnej, rady narodowe powinny też ująć w swoje ręce kierownictwo kampanii siewnej i poprzez dobrze zorganizowaną kontrolę doprowadzić do pomyślnego jej przebiegu.

Jeżeli chodzi o wojewódzkie i powiatowe rady narodowe to zadania tych rad sprowadzać się będą raczej do funkcji administracyjnych, nadzorczych i instruktarzowych, właściwe zaś wykonawstwo i cały ciężar pracy związanej bezpośrednio z sie-

wami spoczywa na barkach gminnych rad narodowych.

Zadania wojewódzkich rad narodowych

1. Prezydium wojewódzkich rad narodowych na specjalnie zwołanych posiedzeniach przy współudziale kierowników wydziałów rolnictwa i leśnictwa, dyrektorów Okr. CRS, kierowników Okr. Ekspozytur Centralnego Zarządu POM, kierowników zakładów TOR, przedstawicieli woj. zarz. ZSch, komisji rolnictwa i leśnictwa Woj. RN oraz przedstawicieli organizacji społecznych — w oparciu o państwowy plan zasiewów — ustala obszar i jakość zasiewów dla całego województwa z podziałem na poszczególne powiaty w zależności od wielkości powiatu i rodzaju gleby.

Prezydium Woj. RN ponadto powinno opracować szczegółowe wytyczne dla prezydiów powiatowych i gminnych rad narodowych ustawiających zadania rad narodowych w powiązaniu z zadaniami poszczególnych instytucji i organizacji zainteresowanych kampanią siewną.

2. Prezydium Woj. RN realizując uchwałę rządu z dnia 15 grudnia 1951 r. w sprawie upowszechnienia wiedzy rolniczej spowodują, aby oddziały upowszechnienia wiedzy rolniczej w wydz. rolnictwa i leśnictwa w okresie przedsięwziętych zaktywizowały swoją działalność w zakresie prac odczytowych, opracowywania planów dla poletek doświadczalnych, inicjowania odczytów w radiowęzłach Polskiego Radia itp.

Prezydium Woj. RN powinny dopilnować powołania odpowiedniej ilości zespołów lektorskich i wzmożenia ich działalności na terenie gmin i gromad w okresie przygotowania się do siewów.

3. Prezydium Woj. RN dla zapewnienia sobie stałego nadzoru nad przygotowaniem siewów opracują kalendarz własnej pracy, który ustalać będzie terminy posiedzeń prezydiów Woj. RN przeznaczonych do omówienia kampanii siewnej. W posiedzeniach tych winni brać udział przedstawiciele wszystkich instytucji i organizacji zainteresowanych kampanią siewną. W kalendarzu prac powinny być podane terminy i nazwiska członków prezydiów wyjeżdżających w teren celem obsłużenia posiedzeń prezydiów PRN lub GRN, terminy przeprowadzenia kontroli wydziałów roln. i leśn., pracy zespołów lektorskich itp.

4. Komisje rolnictwa i leśnictwa Woj. RN niezależnie od przeprowadzania kontroli działalności wydziałów rolnictwa i leśnictwa, Okr. Ekspoz. Centralnego Zarządu POM, zakładów TOR, powinny w swoich planach pracy przewidzieć również pomoc dla powiatów i gmin przewidując w swoich planach przeprowadzanie wspólnych kontroli z komisjami roln. i leśn. PRN oraz komisjami roln. GRN celem udzielania im wyjaśnień i pouczeń odnośnie metod i techniki kontroli.

Komisje roln. i leśn. powinny zapewnić sobie udział w posiedzeniach i naradach wytwórczych prezydiów Woj. RN oraz innych instytucji zainteresowanych kampanią siewną.

5. Sprawa przygotowania siewu wiosennego powinna być przedmiotem sesji Woj. RN w takim czasie, który by pozwolił na dokonanie należytej oceny przygotowań do siewu oraz podjęcie ewent. uchwały mającej przyczynić się do usunięcia zauważonych błędów i niedociągnięć.

Na sesji Woj. RN powinny złożyć sprawozdania ze swojej pracy i osiągnąć wszystkie instytucje zainteresowane kampanią siewną i zobowiązane do jej przygotowania, zaś komisje roln. i leśn. powinny w swoich koreferatach do sprawozdań tych odpowiednio się ustosunkować.

Zadania powiatowych rad narodowych

Zadania powiatowych rad narodowych w wiosennej kampanii siewnej będą analogiczne do wyżej podanych, z tym uzupełnieniem, że prezydium i komisje PRN jako bliżej stojące warsztatów produkcji rolnej i instytucji obsługujących je, jak POM, SOM, TOR, PZGS i GS mają szerszy zakres zainteresowań kampanią siewną.

1. Podobnie jak prezydium Woj. RN, prezydium PRN otrzymawszy z rozdzielnika wojewódzkiego zestawienia (plany) zalecanych upraw, szczegółowo je przeanalizują na jednym ze swoich posiedzeń przy współudziale kier. wydz. roln. i leśn., POM, TOR, PZGS, komisji roln. i leśn., przedstawicieli Zarz. Pow. ZSch. itp. i ustalą ile i co powinna zasiać każda gmina.

2. Prezydium PRN w oparciu o wytyczne otrzymane z prezydiów Woj. RN przygotowują plan obsługi GRN przez członków prezydiów PRN, aktyw radnych, agronomów i agrotechników, zespoły lektorskie itp. Plany te obejmować mają sesje GRN i posiedzenia prezydiów GRN przeznaczone na omówienie siewów oraz zebrań gromadzkich.

Udający się w teren ze szczebla powiatowego dla obsłużenia zebrań gromadzkich powinni być dokładnie zaznajomieni z omawianą uchwałą Prezydiów Rządu, wytycznymi prezydiów Woj. RN oraz innymi dyspozycjami władz regulujących wszystkie zagadnienia dotyczące siewu wiosennego.

3. Prezydium PRN dołożą starań, aby instruktoraty upowszechnienia wiedzy rolniczej zorganizowane w wydziałach roln. i leśn. prezydiów PRN podjęły aktywniejszą pracę w okresie kampanii siewnej, powiązały się bardziej z terenem w propagowaniu wiedzy agrotechnicznej w drodze odczytów, organizowania kolportażu literatury i czasopism związanych z upowszechnieniem wiedzy rolniczej, otaczaniem opieką i pomocą doświadczalników i nowatorów itp.

W akcji instruktarzowej należy m. in. zwrócić szczególną uwagę rolnikom na konieczność zapobiegania: a) stratom w oborniku spowodowanym niewłaściwym przechowywaniem i zastosowaniem (straty te ponosi niemal każde gospodarstwo rolne), b) nieobliczalnym stratom na skutek nieumiejętnej i mało intensywnej uprawy gleby.

Płytkie orki, niestosowanie maszyn przy uprawach, brak pielęgnacji pól uprawnych i nieumie-

jętne zwalczanie chwastów, niestosowanie ziarna selekcyjnego kwalifikowanego, niedostateczne zaprawianie ziarna przed siewem — oto przykładowo podane przyczyny obniżania ilości i jakości plonów.

Zadaniem więc aparatu instruktarszego będzie przekonać rolników, że uwaga ich powinna być zwrócona na właściwe i racjonalne użycie materiałów siewnych, narzędzi i siły roboczej, aby mogli uzyskać lepsze zbiory.

4. Komisje roln. i leśn. PRN skoncentrują swoją uwagę na pracy wydziału roln. i leśn. prezydium PRN, POM, TOR, PZGS, w szczególności, czy i jak wymienione instytucje realizują zarządzenia dotyczące kampanii siewnej.

Komisje roln. i leśn. PRN zawczasu opracują sobie dokładny plan pracy z ustawieniem imiennym osób odpowiedzialnych za dany odcinek pracy.

Jakie stoją zadania wobec komisji rolnictwa i leśnictwa PRN w stosunku do POM?

Uchwała Prezydium Rządu stanowi, że POM mają w terminie do 15 marca:

1) zorganizować i uruchomić do kampanii siewnej zaplanowaną nową ilość POM, wprowadzić zaplanowaną ilość ciągników wraz z narzędziami pomocniczymi, przygotować do pracy maszyny i obsługę,

2) zakończyć remonty i przygotować sprzęt do siewu oraz zaopatrzyć się w niezbędną ilość paliwa i smarów,

3) zawrzeć umowy o pracę przy uwzględnieniu pełnego wykorzystania posiadanych traktorów i siewników,

4) przeprowadzić narady produkcyjne z własnymi pracownikami celem opracowania i omówienia planów pracy.

Ponadto POM mają za zadanie rozwinąć współzawodnictwo wśród traktorzystów dla zapewnienia szybkiej realizacji zawartych umów, oraz otoczyć spółdzielnie produkcyjne troskliwą opieką udzielając im pomocy przez służbę własną agrotechniczną. POM mają też dla zapewnienia pełnego wykorzystania maszyn i obsługi personalnej wprowadzić w razie potrzeby pracę dwuzmianową oraz dzienne harmonogramy prac ciągników i maszyn rolniczych. POM mają mieć również zorganizowane u siebie w dostatecznej ilości punkty zaprawiania ziarna siewnego.

Zadaniem więc komisji roln. i leśn. PRN będzie czuwać nad tym, aby wyżej określone zadania zostały przez POM we właściwym czasie i w należyty sposób wykonane.

Komisje roln. i leśn. PRN w razie stwierdzenia jakiegokolwiek uchybienia w przygotowaniach POM-ów do siewu, jak i w trakcie przebiegu siewu, mają niezwłocznie powodować ich likwidowanie w drodze stawiania wniosków do prezydiów PRN i dopilnowania ich wykonania.

Komisje roln. i leśn. PRN powinny w podobny sposób badać i ustosunkowywać się do działalności Technicznej Obsługi Rolnictwa (TOR).

Komisje roln. i leśn. PRN zainteresować się mają również działalnością PZGS.

Zważywszy, że materiały siewne na kontraktację roślin przemysłowych i konsumpcyjnych, na kontraktację nasienną w większości kwalifikowaną, nasiona jare ze Specjalnego Funduszu Siewnego, nawozy sztuczne, żelazo remontowe, lemieszki, gwoździe materiały pędne i inne materiały niezbędne dla sprawnego wykonania wiosennej kampanii siewnej mają być przeprowadzone przez spółdzielczość Samopomocy Chłopskiej — komisje roln. i leśn. PRN we współdziałaniu z komisjami handlu śledzić będą ze szczególną uwagą sprawność prac aparatu spółdzielczego w omawianym zakresie.

Trzeba kontrolować, jak PZGS układa plan i w jakiej mierze uwzględnia zaspokojenie potrzeb w stosunku do rozporządzalnych środków, czy uwzględnia skupiska robotnicze na wsi i zaopatrzenie PGR oraz spółdzielni produkcyjnych.

5. Przygotowania do wiosennej kampanii siewnej powinny znaleźć się na sesjach PRN. Sesja ma dać przegląd całokształtu dokonanych prac i na tle złożonych sprawozdań przez kierown. wydz. roln. i leśn. PRN, przedstawicieli PZGS, POM, TOR, koreferatu komisji roln. i leśn., handlu, wypowiedzi przedstawicieli Zarządu Pow. ZSCh oraz organizacji społecznych — ma dokonać oceny przygotowania siewu, w wyniku której podjęte uchwały mają usuwać stwierdzone jeszcze gdzieś błędy i niedociągnięcia.

Zadania gminnych rad narodowych

Na tym szczeblu koncentruje się ogrom pracy bezpośrednio związanej z producentem-rolnikiem i jego warsztatem pracy — ziemią, jego potrzebami i troskami.

Radni GRN, prezydya, komisje GRN widzą naczynie każde gospodarstwo, każdy ugór, odłóg, znają ich wartość gospodarczą, widzą z bliska braki w sposobie prowadzenia gospodarki rolnej opartej o prymitywny sprzęt rolny o nieodpowiednią ilość nawozów i to źle stosowanych, o złe ziarno siewne itp. Widzą wiele innych błędów i braków w gospodarce rolnej.

Dlatego zadaniem gminnych rad narodowych jest podejmowanie tego wszystkiego, co ma przyczynić się do podniesienia wydajności produkcji rolnej.

1. Gminne rady narodowe po otrzymaniu ze szczebla powiatowego planu zasiewu na specjalnych posiedzeniach swoich prezydiów dokonają z kolei takiego samego podziału na gromady.

Zatwierdzone przez prezydya GRN plany siewów są kierowane do sołtysów, którzy zwołują zebrania gromadzkie celem omówienia planów przez ogół mieszkańców gromady, przez tych chłopów, którzy mają orać i siać, którzy mają zwiększyć wydajność z ha, zlikwidować odłogi.

Jest to, jak widzimy, najbardziej istotna faza przygotowania siewów i dlatego zebrania gromadzkie, od których przebiegu zależne jest powo-

dzenie kampanii siewnej, powinny być z wielką starannością przygotowane i obsłużone przez aktywno-społeczno-polityczny GRN, a w miarę możliwości i PRN, przez instruktorów rolnych, agronomów POM oraz aktywistów Związku Sam. Chłopskiej.

Ponieważ plany wiosennej akcji siewnej ogarniają szereg zadań, jak: a) planowego obsiewu gromad, b) kontraktacji roślin uprawowych, c) zagospodarowania odłogów, d) zaopatrzenia rolnictwa w materiały siewne, nawozy sztuczne, kredyty, pomoc w maszynach rolnych z SOM i w sprzężaju w ramach przepisów o pomocy sąsiedzkiej w rolnictwie — zebrania gromadzkie powinny być obsłużone również przez przedstawicieli SOM, GS, gminnej kasy spółdzielczej itp., a więc przez przedstawicieli tych instytucji i organizacji, które mają do spełnienia konkretnie określone zadania w kampanii siewnej i które przez swoich przedstawicieli mają obowiązek brać udział w zebraniach gromadzkich celem umożliwienia chłopom omówienia z nimi wszystkich zagadnień składających się na całość przygotowań siewu.

Aby ogólne zebrania gromadzkie miały zapewniony pomyślny przebieg, aktyw powiatowy i gminny powinien włączyć się do organizowania tych zebrań. Chodzi tu przede wszystkim o to, aby uniknąć błędów, jakie miały miejsce w ubiegłym roku, kiedy to na skutek złego przygotowania zebrań gromadzkich musiano je powtórzyć, co w konsekwencji opóźniło wykonanie planu siewów.

Istotnym warunkiem powodzenia zebrania gromadzkiego jest należyta frekwencja. Trzeba jak najwcześniej podjąć akcję uświadamiającą wśród chłopów.

Dalszym istotnym warunkiem powodzenia zebrań gromadzkich jest właściwa ich obsługa przez prelegentów-instruktorów rolnych, aktyw społeczno-polityczny, który ma dopilnować, aby zadania obsiewu zostały prawidłowo rozdzielone między poszczególnych chłopów i aby po wszechstronnej dyskusji chłopci z pełną świadomością podjęli z określonym planem zadania produkcyjne.

Na zebraniach gromadzkich instruktor rolny powinien przedstawić chłopom proponowany plan zasiewów z uwzględnieniem planu zagospodarowania odłogów, uzasadnić ich celowość oraz szczegółowo omówić wszystkie rodzaje zalecanych upraw.

Na zagadnienie likwidacji odłogów powinna być zwrócona szczególna uwaga.

Na zebraniach gromadzkich powinny być przedstawione plany zagospodarowania odłogów. Zaznaczyć należy, że wg uchwały Prezydium Rządu odłogi powinny być rozdzielone między: a) istniejące i nowo zorganizowane zespoły uprawowe, b) indywidualnych chłopów w drodze odpowiednich umów, c) spółdzielnie produkcyjne za ich zgodą, d) państwowe gospodarstwa rolne, e) mieszkających na wsi pracowników instytucji i zakładów, f) instytucje i zakłady pracy mające swoje siedziby na wsi, g) stołówki instytucji i zakładów pracy, h) zw. zawodowe — na podmiejskie ogródki działkowe.

Ponadto wszystkie zakłady pracy i instytucje (cegielnie, tartaki, POM), które posiadają przy-

zakładowe grunty, obowiązane są do całkowitego ich zagospodarowania.

Gdyby okazało się, że wyżej wymienione formy zagospodarowania odłogów nie mogą objąć pełnej ilości istniejących odłogów na terenie gmin, to wówczas należy pozostałe odłogi zagospodarować przez gminne rady narodowe we własnym zakresie i na własny rachunek, wykorzystując odpowiednio robociznę w oparciu o dekret o pomocy sąsiedzkiej w rolnictwie.

Prezydium rad narodowych obowiązane są nieść pomoc, w ramach wytycznych i zarządzeń władz centralnych, tym rolnikom, którzy własnym wysiłkiem nie są w stanie ich zagospodarować.

Uchwała Prezydium Rządu w sprawie wiosennej akcji siewnej stanowi, że szczególnie ważnym elementem wiosennej kampanii siewnej jest planowe przeprowadzenie kontraktacji roślin technicznych. Prezydium rad narodowych oraz instytucje kontraktujące powinny dopilnować, aby zadania planu kontraktacji były realizowane bez nacisku administracyjnego, na drodze akcji propagandowej. Należy zatem na zebraniach gromadzkich wyjaśnić chłopom dogodne warunki kontraktacji, opłacalność gospodarczą oraz przewidziany system ułatwień w planowym skupie, polegający bądź na wyłączeniu powierzchni pod uprawami kontraktowymi z arealu stanowiącego podstawę do wymiaru obowiązku planowej dostawy zbóż, bądź na stosowaniu zamienników płodów kontraktowanych za zboże objęte planowym skupem.

Szczególną opieką należy otoczyć kontraktację takich roślin, jak burak cukrowy, rzepak i len oraz uprawy specjalnie ważne dla danego terenu.

Następnym zagadnieniem wymagającym omówienia na zebraniach gromadzkich jest sprawa zaopatrzenia chłopów w nawozy sztuczne, ziarno siewne, kredyty na zakup ziarna siewnego i nawozów sztucznych oraz dostarczenia pomocy w maszynach i sprzężaju.

Dlatego obecni na zebraniu gromadzkim przedstawiciele GS powinni szczegółowo omówić z chłopami warunki i terminy ustalone do rozprowadzenia nasion siewnych i nawozów sztucznych oraz ustalić ostatecznie w porozumieniu z chłopami ich zapotrzebowanie. Przedstawiciele GS, mając na uwadze jak największe ilości zamówień na pracę SOM w związku z projektowanym zagospodarowaniem odłogów, przedyskutują z chłopami, potrzebującymi pomocy w maszynach, plany pracy SOM w uzgodnieniu z planami pomocy sąsiedzkiej w rolnictwie. Zaznaczyć należy, że plany pracy SOM powinny być ostatecznie uzgodnione z planami pomocy sąsiedzkiej do 10 marca br., zaś sprzęt powinien być rozmieszczony przez SOM w terminie do 15 marca br.

Przedstawiciele gminnych kas spółdzielczych powinni szczegółowo poinformować chłopów na zebraniach gromadzkich o możliwościach kredytowych w związku z akcją siewną, ustalić potrzeby kredytowe i omówić z chłopami warunki udzielania kredytów.

Na zebraniach gromadzkich należy poza tym omówić sprawę właściwego rozmieszczenia pun-

któw zaprawiania ziarna siewnego. Z reguły będą one organizowane w SOM oraz POM, spółdzielniach produkcyjnych, gminnych spółdzielniach ZSCh oraz w gromadach. Otóż jeśli chodzi o gromady, pamiętać należy o właściwym ich rozplanowaniu, tak aby ich ustawienie było dogodne dla chłopów.

Jest wskazane, aby niezależnie od systematycznej długofalowej akcji upowszechniania wiedzy rolniczej na wsi prowadzonej przez instruktory wiedzy rolniczej lub też zespoły lektorskie, na zebraniach gromadzkich udzielone zostały chłopom porady i wyjaśnienia przez instruktorów rolnych lub innych fachowców z państwowej służby rolnej.

Na zebraniach gromadzkich chłopci będą decydować, ile i co zasiał. Będą oceniać i korygować przedstawione im plany zasiewów rozdziału odłogów, kontraktacyjne, pomocy sąsiedzkiej itp. oraz będą przyjmować plany te jako swoje, wiążąc się tym samym do planowej gospodarki państwowej.

Przyjęte przez chłopów na zebraniach gromadzkich plany kampanii siewnej stanowią podstawę do rozpoczęcia akcji siewnej wg ustalonych z góry terminów rozpoczęcia i zakończenia siewów.

Zanim jednak rozpoczęcie siewu nastąpi, komisje rolne powinny przeprowadzić dokładną kontrolę przygotowań do siewów SOM, GS i punktów zaprawiania ziarna.

Komisje rolne przeprowadzą kontrole: a) stanu przygotowań SOM do kampanii siewnej ze szczególnym uwzględnieniem przebiegu remontów i gotowości traktorów, maszyn i narzędzi rolniczych, b) stanu zaopatrzenia SOM, GS i spółdzielni produkcyjnych w smary, paliwo, części zamienne, żelazo kowalskie itp., c) stanu zaopatrzenia terenu w nawozy, ziarno siewne, środki do zaprawiania ziarna, d) gotowości punktów zaprawiania ziarna i rozlokowania ich w miejscach dogodnych dla ludności, e) ilości zamówień na pracę w SOM i właściwego powiązania planów pracy SOM z planami pomocy sąsiedzkiej w rolnictwie.

Komisje rolne mają bacznie śledzić, czy materiał siewny Specjalnego Funduszu Siewnego jest przydzielany chłopom nie posiadającym zboża jarego, a szczególnie chłopom poszkodowanym zeszłoroczną suszą. Komisje rolne dopilnują, aby materiał siewny w GS był przechowywany w odpowiednich warunkach, aby przed wydaniem chłopom był przez GS zaprawiony w magazynach spółdzielni środkami chemicznymi, aby GS były zaopatrzone na czas w nawozy sztuczne przewidziane planem zaopatrzenia, odbieranie nawozów sztucznych przez spółdzielnie produkcyjne i gospodarstwa indywidualne było sprawnie zorganizowane i nie ulegało zahamowaniu, nadwyżki nawozów nie były przerzucane na inny teren itp.

Spostrzeżone niewłaściwości powinny być przez komisje rolne niezwłocznie sygnalizowane prezydium GRN celem spowodowania ich natychmiastowego usunięcia.

Uchwała Prezydium Rządu nakłada na prezydium rad narodowych i POM (wydziały polityczne i aparat agronomiczny) obowiązek niesienia wzmożonej pomocy zarządom spółdzielni produkcyjnych:

- a) w terminowym opracowaniu planów zasiewów wiosennych,
- b) zaopatrzeniu w kredyty, materiał siewny : nawozy,
- c) organizowaniu brygad polowych,
- d) przygotowywaniu materiału siewnego,
- e) przygotowywaniu maszyn i sprzętu,
- f) zawarciu umów z POM.

W związku z tym komisje rolne powinny zbadać, czy pomoc ta istotnie została udzielona, ponadto czy plany zasiewów były przedyskutowane na naradach wytwórczych spółdzielni produkcyjnych.

Omówione wyżej przygotowania do kampanii siewnej podejmowane przez prezydium GRN, komisje rolne, SOM, GS i organizacje społeczne, powinny być omówione na sesjach GRN

Dobrze przygotowane sesje GRN, po starannej analizie sprawozdań kierowników referatów do spraw rolnych, ustosunkowaniu się komisji rolnych i wysłuchaniu jej wniosków oraz po przeprowadzeniu dyskusji — powinny dać orientację radnym ogółowi chłopów i robotników o rzeczywistym stanie prac przygotowawczych do siewu, oraz dać ewentualne uchwały wskazujące błędy, powody ich powstania, sposoby i terminy ich usunięcia oraz kogo gminna rada narodowa czyni odpowiedzialnym za usunięcie błędów i usprawnienie przygotowań do siewów.

Wspomnieć jeszcze należy, że omawiana uchwała Prezydium Rządu dla sprawdzenia przygotowania do prac wiosennych ustala dzień 14 i 15 marca br. jako „Dzień gotowości do wiosennej kampanii siewnej“. W tych dniach komisje rolne rad narodowych przy udziale Państwowej Służby Rolnej i całego aktywu wiejskiego przeprowadzą ścisłą kontrolę w PZGS, GS, POM, SOM, TOR, PGR co do stanu przygotowania ich do prac wiosennych z wyciągnięciem odpowiednich wniosków. Przygotowanie i przeprowadzenie „Dnia gotowości do wiosennej kampanii siewnej“ należy do prezydium rad narodowych oraz zespołów, których zakres działania określi odrębna instrukcja wydana przez Ministerstwo Rolnictwa w porozumieniu z II Zespołem Rady Ministrów.

Ale to nie wszystko.

Powodzenie kampanii siewnej zależy nie tylko od jej należytego przygotowania, ale też od samego sposobu przeprowadzenia siewów, od sprawnego realizowania planu siewu, planu pomocy sąsiedzkiej, sprawnego obsługi gospodarstw przez ośrodki maszynowe itp.

Jak potrafiliśmy przygotować się do siewów, tak też powinniśmy sam siew przeprowadzić sprawnie, szybko i jak najlepiej.

I w tym okresie trzeba żądać wykazania dużej czujności ze strony prezydium i komisji rolnych rad narodowych, maksymalnego ich udziału w doglądaniu przebiegu siewu w każdym gospodarstwie rolnym.

Doniosła uchwała Prezydium Rządu w sprawie akcji osiedleńczej

Prezydium Rządu powzięło doniosłą uchwałę w sprawie akcji osiedleńczej, która prowadzona będzie w roku bieżącym w celu przyścia z pomocą ludności bezrolnej i małorolnej niezatrudnionej w przemyśle, a zgrupowanej na terenach o większym zagęszczeniu ludności rolniczej. Jednocześnie uchwała ma na celu dalsze zwiększenie produkcji rolnej przez bardziej równomierne rozmieszczenie ludności rolniczej na terenach niedostatecznie zasiedlonych.

Uchwała jest podstawą do wszczęcia planowej akcji osiedleńczej. Stwarza ona szczególnie dogodne warunki dla nowoosiedlonych przez zapewnienie przydziału budynków nadających się do zamieszkania lub też remontowanych na koszt Skarbu Państwa oraz udzielanie zapomóg, pożyczek umarzalnych, kredytów, zwalnianie od podatków, od obowiązku sprzedaży zbóż i zwierząt rzeźnych oraz od szarwarków.

Osiedleńcom przydzielane będą gospodarstwa rolne na terenie województw: koszalińskiego, szczecińskiego, zielonogórskiego, olsztyńskiego, wrocławskiego, opolskiego, gdańskiego i białostockiego oraz w tych gminach województw: rzeszowskiego, lubelskiego, bydgoskiego i poznańskiego, w których istnieje odpowiedni fundusz ziemi. Gospodarstwa te mogą obejmować chłopi zamieszkałi w gęsto zasiedlonych i oddalonych od ośrodków przemysłowych gminach województw: lubelskiego, kieleckiego, rzeszowskiego i krakowskiego oraz w niektórych powiatach województw: białostockiego, bydgoskiego, gdańskiego, łódzkiego, poznańskiego i warszawskiego.

Przesiedlać się mogą chłopi bezrolni i małorolni, a także młode małżeństwa z rodzin średniorolnych.

Rodziny, które zechcą skorzystać z państwowej akcji osiedleńczej, mogą być skierowane według swego wyboru na samodzielne gospodarstwa rolne, przydzielane na własność albo do spółdzielni produkcyjnych lub też do PGR.

Dokumenty nadania gospodarstw rolnych na własność wydawane będą po stwierdzeniu przez prezydium GRN, że osiedleńca zagospodarowuje się.

Uchwała stwierdza, że osiedleńcy zachowują wszelkie prawa własności bądź inne prawa do gospodarstw rolnych, pozostawionych w miejscu swego poprzedniego zamieszkania. Osobny przepis przewiduje zasady rozliczenia się w przypadku, gdy osiedleńca zrzeknie się własności pozostawionej ziemi i budynków na rzecz państwa. Osiedleńcy mogą także — po uzyskaniu zezwolenia od właściwych władz — przekazać pozostawione gospodarstwa na własność członkom rodziny lub innym małorolnym z tym, że powiększone gospodarstwo nie powinno przekraczać norm obszarowych, ustalonych w dekreście o przeprowadzaniu reformy rolnej.

Przesiedlenie się i przewóz całego mienia ruchomego osiedleńca (inventarza żywego i martwego, zboża, paszy, mebli innych przedmiotów urządzenia domowego, zapasów żywności itp.) odbywa się na koszt państwa.

Osiedleńcy, którzy obejmują samodzielne gospodarstwa rolne otrzymują na pierwsze potrzeby związane z zagospodarowaniem bezzwrotną zapomogę w wysokości 450 złotych.

Osiedleńcy otrzymują bezprocentowe umarżalne pożyczki na zakup konia lub krowy, według potrzeb ustalonych przez komisję osiedleńczą przy prezydium powiatowej rady narodowej.

Jeżeli rodzina osiedleńca składa się z więcej niż dwóch osób zdolnych do pracy (powyżej 16 lat), może być jej udzielona bezprocentowa pożyczka umarżalna na zakup dwóch sztuk inventarza (konia i krowy). Z przywileju tego mogą korzystać również osiedlający się żołnierze WP zwolnieni po odbyciu czynnej służby.

Bezzwrotna pożyczka ulegać będzie corocznie sukcesywnemu umarżaniu w ciągu 5 lat od daty osiedlenia się. Decyzja o umarżaniu podejmowana będzie po uwzględnieniu stanu zagospodarowania się osiedleńca. Częściowe, a nawet całkowite umorzenie pożyczki może nastąpić przed upływem ustalonych terminów, tym szybciej, im sprawniej nastąpi zagospodarowanie.

Przewidziane w uchwale pożyczki będą udzielane pod rygorem bezzwłocznego ich zwrotu w razie, gdy osiedleńca bez uzasadnionych przyczyn nie zagospodaruje w całości gospodarstwa lub opuści gospodarstwo.

Osoby, które zostały zwolnione po odbyciu czynnej służby w Wojsku Polskim i osiedlą się w PGR lub spółdzielniach produkcyjnych na Ziemiach Odzyskanych, a przed osiedleniem się zawarli lub w ciągu roku od daty osiedlenia zawrą związki małżeńskie — mogą uzyskać dodatkowo specjalną zapomogę na zakup niezbędnego sprzętu domowego w wysokości 2 tys. złotych, umarżalną po trzech latach pracy w PGR lub spółdzielni produkcyjnej.

Uchwała ustala, że osiedleńcy otrzymają gospodarstwo o budynkach nadających się do zamieszkania i pomieszczenia inventarza żywego. Tam, gdzie budynki wymagają niezbędnej odbudowy, przeprowadzi się ją na koszt państwa. Na zagospodarowanie się (na zakup lub remont inventarza martwego, zakup drobnego inventarza żywego, wyżywienie inventarza żywego, orkę, nawozy, zasiewy) przyznawane będą osiedleńcom kredyty bankowe w niezbędnej wysokości.

Osiedleńcy zostają również zwolnieni:

- 1) od podatku gruntowego, przypadającego od nadanego gospodarstwa i od wkładów oszczędnościowych na Fundusz B rolnictwa Społecznego Funduszu Oszczędnościowego

(FOR) za rok, w którym przesiedlenie nastąpiło i za dwa lata następne;

- 2) od ustawowego obowiązku sprzedaży zbóż z nadanego i pozostawionego gospodarstwa w roku, w którym nastąpiło osiedlenie;
- 3) od ustawowego obowiązku sprzedaży zbóż z nadanego gospodarstwa w roku następującym po osiedleniu;
- 4) od ustawowego obowiązku sprzedaży ziemniaków, jeżeli obowiązek dostawy przypada na czas po wyrażeniu zgody na osiedlenie, a osiedlenie nastąpiło;
- 5) od obowiązku świadczeń w naturze na niektóre cele publiczne (szarwark), na czas jednego roku od dnia objęcia nadanego gospodarstwa w posiadanie.

Osiedleńcom przyjętym do spółdzielni produkcyjnych zgodnie z obowiązującym statutem przysługuje prawo otrzymania na własność odpowiedniej działki przyzagrodowej oraz wszystkie inne prawa, pomoce, zwolnienia i ulgi, przewidziane dla osiedleńców na gospodarstwach indywidualnych. Dotyczy to więc prawa dysponowania pozostawionym gospodarstwem, przesiedlenia się i przewozu mienia na koszt państwa, otrzymania bezzwrotnej zapomogi w sumie 450 zł, bezprocentowej umarzalnej pożyczki na zakup jednej sztuki inwentarza żywego itp.

Osiedleńcy w spółdzielniach produkcyjnych otrzymują ponadto bezprocentową umarzalną pożyczkę do 500 zł na zakup prosiąt lub innego drobnego inwentarza żywego. Umorzenie następuje po jednym roku, o ile osiedleńca przepracował minimalną liczbę dniówek ustaloną w statucie. Spółdzielnie produkcyjne będą wydawały osiedleńcom w miarę potrzeby zaliczki na poczet należności z tytułu dniówek obrachunkowych w formie produktów rolnych i paszy w ilościach niezbędnych do utrzymania rodziny i wyżywienia inwentarza.

Osiedleńcy, którzy zgłoszą się do stałej pracy w PGR, również korzystają z prawa dysponowania pozostawionym gospodarstwem, przesiedlenia się i przewozu mienia na koszt państwa, z prawa do

otrzymania bezprocentowej umarzalnej pożyczki na zakup krowy, otrzymania służbowego mieszkania i pomieszczenia dla inwentarza oraz innych świadczeń, które przewiduje umowa o pracę w PGR. Ponadto osiedleńcy — stali robotnicy w PGR otrzymują umarzalną bezprocentową pożyczkę na zakup prosiąt lub drobiu — do 300 zł oraz jako ryczałt przeniesieniowy — 400 zł na głowę, rodziny i 200 zł na każdego członka rodziny, który podpisze umowę o pracę i rozpocznie pracę w gospodarstwie na miejscu osiedlenia.

Osoby, które osiedlą się w PGR w okresie wiosennym, otrzymują od dnia osiedlenia do 1 sierpnia br. pożyczkę zwrotną w ilości 20 kg ziemniaków miesięcznie oraz niezbędną ilość ziemniaków-sadzeniaków. Oddzielny przepis ustala zasady umarzania bezprocentowej pożyczki udzielonej osiedleńcowi w PGR.

Uchwała przewiduje zarezerwowanie i przydzielenie niezbędnej ilości materiałów budowlanych do odbudowy zniszczonych budynków.

Uchwałę rządu i opiekę nad całością akcji osiedleńczej realizować będą rady narodowe

Uchwała postanawia, że przy prezydiach wojewódzkich i powiatowych rad narodowych na terenach przesiedleńczych i osiedleńczych powołane będą komisje osiedleńcze w składzie:

- 1) przewodniczący prezydiów rad narodowych — jako przewodniczący komisji,
- 2) kierownicy wydziałów: rolnictwa i leśnictwa, budownictwa i finansowych — jako członkowie komisji.

Komisje osiedleńcze zaproszą do udziału w ich pracach przedstawiciele partii i stronnictw politycznych oraz organizacji społecznych.

Z uchwałą powyższą muszą dokładnie zaznajomić się prezydium, komisje i członkowie rad narodowych, aby następnie mogli zaznajamiać z nią mieszkańców zainteresowanych gmin.

Rady narodowe muszą otoczyć opieką i pomocą przesiedleńców już z chwilą zgłoszenia się ich jako kandydatów do przesiedlenia. Przy tym należy pamiętać, że nie wolno dopuścić do tego, aby ogromna materialna pomoc rządu dla osiedleńców została wykorzystana przez elementy spekulujące.

Dzień 14 i 15 marca br. — to ostateczny termin gotowości do wiosennej akcji siewnej. W tych dniach komisje rolne wszystkich rad narodowych przeprowadzą przy udziale państwowej służby rolnej i całego aktywu wiejskiego ścisłą kontrolę w PZGS, GS, POM, SOM, TOR i PGR — co do stanu przygotowania do prac wiosennych.

R. TRUSZKOWSKA

Uwagi o klasyfikacji gruntów

Skargi chłopów, składane na szacunkową klasyfikację gruntów, zwrócili uwagę na zdarzające się niekiedy błędy w dokonaniu tej klasyfikacji. Dla przeprowadzenia poprawek w dokonanej klasyfikacji Minister Rolnictwa w porozumieniu z innymi władzami centralnymi zobowiązał rady narodowe do skorygowania dotychczasowych ocen w klasyfikacji gruntów i ustalił tryb przeprowadzenia tej rewizji. Dokonanie tej rewizji opiera się o zarządzenie Ministra Rolnictwa z 19.XII.1951 r. oraz o instrukcję z 5.I.1952 r.

Zarządzenia te, wskazując na konieczność wnikliwego zbadania złożonych skarg chłopskich, zwracają uwagę na konieczność wykrywania również i zaniżeń w dokonanej dotychczas klasyfikacji gruntów.

Rozpatrywanie skarg, ich badanie oraz wszelkie formalności związane z tym postępowaniem jak pobieranie opłat za czynności klasyfikacyjne, koncentruje się na szczeblu powiatu. Prezydya powiatowych rad narodowych powołują do przeprowadzenia rewizji powiatowe komisje klasyfikacyjne, których zadaniem jest badanie skarg na miejscu. W skład komisji wchodzi przedstawiciele trzech resortów: Rolnictwa, Finansów i Centralnego Urzędu Skupu i Kontraktacji oraz przedstawiciel właściwego prezydium gminnej rady narodowej. Dobór odpowiednich pracowników do tych komisji oraz czuwanie nad ich terminową i dokładną pracą jest zasadniczym zadaniem prezydiów powiatowych rad narodowych, przy wykonywaniu omawianego zarządzenia.

Włączenie się do tych prac prezydiów gminnych rad narodowych polega na zobowiązaniu ich do wytypowania przedstawiciela, który mógłby dostarczyć komisji niezbędnych informacji o lokalnych warunkach przyrodniczych i gospodarczych gminy.

Niezmiernie ważnym czynnikiem przy pracach powiatowych komisji klasyfikacyjnych jest udział w tych pracach zainteresowanych, tj. skarżących się chłopów. Opinia aktywu oraz całego zebrania gromadzkiego co do stanu klasyfikacji gruntów w ich gromadzie powinna stanowić jedną z podstaw decyzji powiatowej komisji klasyfikacyjnej o dokonaniu korekty dotychczasowej klasyfikacji.

W wyniku badania skarg powiatowe komisje klasyfikacyjne decydują o potrzebie wprowadzenia zmian do klasyfikacji lub uznają dotychczasową klasyfikację za właściwą. Zarówno jedna jak i druga decyzja musi być dokładnie umotywowana i uwidoczniła w protokole badań. Jeśli komisja stwierdzi potrzebę wprowadzenia w całej gromadzie większych zmian w klasyfikacji, występuje wówczas z wnioskiem do prezydium Woj. RN za pośrednictwem prezydium PRN o dokonanie nowej klasyfikacji gruntów w danej gromadzie. Wnioski takie powinny być starannie opracowane,

aby stanowiły istotnie podstawę dla prezydiów Woj. RN do powzięcia decyzji w sprawie dokonania ponownej dokładnej klasyfikacji gruntów na obszarze określonych gromad.

Zarówno przy korygowaniu klasyfikacji przez prezydya PRN, jak i przez prezydya Woj. RN, należy wykorzystywać istniejące różne materiały klasyfikacyjne szczególnie takie, które są uwidoczniłone na planach. Materiały te znajdują się przeważnie w wojewódzkiej i powiatowej służbie geodezyjnej — (organa Głównego Urzędu Pomiarów Kraju). Komisje powinny mieć zapewniony dostęp do tych materiałów.

Rozpatrywanie skarg na wadliwą klasyfikację powinno się odbywać w kolejności ich składania. Skargi złożone do dnia 15.X.1951 r. powinny być rozpatrzone do 1.IV.1952 r., a wyniki ich rozpatrzenia uwzględnione już w wymiarach podatków i świadczeń na r. 1952. Skargi złożone po terminie 15.X.1951 r. będą rozpatrywane w ciągu bieżącego roku, a wyniki ich zbadania uwzględnione będą w wymiarach na r. 1953. Jeśli jednak komisja zdąży je załatwić przed 1.IV.1952 r., to powinna to uczynić.

Plan prac klasyfikacyjnych należy więc tak ułożyć w prezydiach rad narodowych, aby terminy te nie tylko nie były przekroczone w żadnym powiecie, ale, aby prace komisji jak najspieszniej ukończyć.

Należy jeszcze podkreślić moment dokumentacji wyników klasyfikacji. Arkusze (rejstry) przechowywane w prezydiach rad narodowych powinny stanowić starannie i dokładnie prowadzone dokumenty, uwzględniające stale aktualny stan klasyfikacji.

Jak wynika z powyższego omówienia zarządzenia, intencją jego jest zapewnienie skarżącym jak najwnikliwszego rozpatrzenia i załatwienia ich skarg oraz doprowadzenia do dokładnej oceny gruntów.

Rola więc jaką powinny spełniać rady narodowe w zakresie załatwiania skarg na klasyfikację szacunkową polega na:

1. uświadamianiu rolników o właściwym rozumieniu zasad na jakich przeprowadza się ocenę jakości gruntów;
2. przygotowaniu przez przeszkolenie pracowników do wykonywania czynności związanych z wykonywaniem rewizji klasyfikacji;
3. powierzaniu wykonywania prac klasyfikacyjnych takim pracownikom, których przygotowanie, poziom i poczucie odpowiedzialności zapewni zarówno fachowe dokonywanie oceny gruntów jak i wykluczy uboczne względy w dokonywaniu tej oceny (np. kumoterstwo);
4. wnikliwej i planowej organizacji prac klasyfikacyjnych.

Szczególnie odpowiedzialny odcinek prac klasyfikacyjnych koncentruje się w prezydium PRN, które decydują o zmianach dotychczasowej klasyfikacji szacunkowej na podstawie wyników rozpatrywania skarg przez powiatowe komisje klasyfikacyjne oraz przez korygowanie z urzędu błędów polegających na dotychczasowym zaniżaniu klas. Od prezydium PRN w dużej mierze uzależniona jest wnikliwość badania skarg przez powiatowe komisje klasyfikacyjne, od których działalności z kolei uzależnione jest sprawiedliwe, zgodne ze stanem faktycznym gruntów, rozmiesz-

czenie klas w poszczególnych gospodarstwach. Jedynie sumienna praca powiatowej komisji klasyfikacyjnej, dokładne zaznajomienie się jej z jakością gleb w danej gromadzie oraz wysłuchanie opinii skarżących i całości zebrania gromadzkiego, umożliwi właściwe rozpatrzenie skargi, które powinno bezsprzecznie zapewnić usunięcie wszelkich błędów w klasyfikacji, ale równocześnie nie powinno być bezdusznym i automatycznym zmniejszeniem powierzchni klas wyższych w całej gromadzie, aby w ten sposób spełnić życzenie skarżących.

W. KAWALEC

z-ca przewodniczącego
Prez. Woj. RN w Kielcach

Krytyka prasowa pomocą w usprawnieniu pracy

Brak stałego, wnikliwego analizowania wniosków i uchwał prezydiów rad terenowych doprowadził do tego, że w pewnym okresie czasu Prezydium Woj. RN w Kielcach oderwało się od istotnych zagadnień terenu i nie zwracało uwagi na słuszne uchwały rad i ich prezydiów. Dopiero artykuły w Nr 16 i 20 „Rady Narodowej“ postawiły ten problem w całej rozciągłości i jaskrawości wobec Prezydium Woj. RN. Wspomniane dwa artykuły przyczyniły się do omówienia sprawy ustosunkowania się do wniosków terenu oraz do usprawnienia pracy na wielu innych odcinkach pracy, gdyż szczegółowe badanie faktów podanych w artykule wykazało cały szereg nowych spraw, jak np. fakty wykorzystywania przez kulaków ciężkiej sytuacji materialnej pogorzalców wsi Klwaty, w ten sposób, że kulacy za odstąpienie części drzewa, a nie za pieniądze zwozili drzewo przydzielone na budowę domów chłopom małorolnym nie mającym koni. Pozbawiało to chłopów małorolnych drzewa, uniemożliwiało budowę zagród, a bogaciło kulaków.

Prezydium Woj. RN stwierdziło również złe działanie referatów skarg i zażeń oraz słabe reagowanie na artykuły prasowe przez organa Prez. Woj. RN i podjęło szereg środków zaradczych. Z całą jaskrawością zarysował się również fakt mechanicznego niejednokrotnie załatwiania spraw terenowych przez prezydium i zespoły pracownicze. Napotkano także na szkodliwe nastawienie aparatu rad, który uważał, że uchwały i wnioski terenu, były nie takie bardzo ważne, aby się nimi szybko zajmować. Artykuły w „Radzie Narodowej“ przyczyniły się do wzmożenia czujności Prez. Woj. RN na tym odcinku, gdyż są wiernym odbiciem nastawienia dużej jeszcze części naszego aparatu rad narodowych. Trzeba samokrytycznie stwierdzić, że Prezydium Woj. RN na artykule w Nr 16 „Rady Narodowej“ nie zareagowało.

Zwrócono na to uwagę dopiero na skutek artykułu w Nr 20 „Rady Narodowej“.

I

Przebieg sprawy młyna w Zwoleniu był następujący:

W Nr 16 dwutygodnika „Rada Narodowa“ z dnia 15.VIII.1951 r. ukazał się artykuł pt. „O właściwy stosunek do uchwał terenowych rad narodowych“ napisany przez ob. Tadeusza Kusowskiego z Kozienic. Artykuł omawiał między innymi zagadnienie wykorzystania młyna Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“ w Zwoleniu pow. kozienickiego.

Autor artykułu podawał, że Prezydium MRN w Zwoleniu uchwałą z dnia 16 maja 1951 r. postanowiło zwrócić się za pośrednictwem Prezydium PRN w Kozienicach do Prezydium Woj. RN w Kielcach o zlecenie młynowi w Zwoleniu przemiału mąki na potrzeby miejscowej ludności nierolniczej, gdyż stwierdzono, że mąkę na te cele sprowadza się na teren Zwolenia z dużych odległości, nie wykorzystując w pełni zdolności przemiałowej miejscowego młyna Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“.

Prezydium PRN w Kozienicach uchwały tej nie analizowało na swym posiedzeniu; jedynie Referat Handlu Prezydium PRN przesłał ją w dniu 5.VI.1951 r. do Wydziału Handlu Prezydium Woj. RN w Kielcach z prośbą o zajęcie stanowiska. Wydział Handlu Prezydium Woj. RN nie zreferował tej sprawy na posiedzeniu Prezydium Woj. RN, lecz przesłał uchwałę Prezydium MRN w Zwoleniu bez przewodniego pisma z ustnym naświetleniem sprawy ob. Wodnickiemu, inspektorowi Departamentu Artykułów Spożywczych MHW przebywającemu na inspekcji w Kielcach. Departament Artykułów Spożywczych do dnia dzisiejszego nie wypowiedział się pisemnie w tej sprawie. Jedynie Naczelnik Wydziału ob. Żyźniewski oświadczył przedstawicielowi Wydziału Handlu Prez. Woj. RN ob. Tadeuszowi Rubikowi — już po ukazaniu się artykułu w „Radzie Narodowej“, że wniosek Prezydium MRN w Zwoleniu nie będzie mógł być pozytywnie załatwiony.

Dopiero po ukazaniu się w tej sprawie artykułu w Nr 20 „Rady Narodowej“ i po stwierdzeniu, że Prezydium MRN w Zwoleniu nie otrzymało odpowiedzi na swoją uchwałę, Wojewódzka Komisja Planowania Gospodarczego zwołała w dniu 15 stycznia 1952 r. konferencję z udziałem przedstawicieli: CRS „Samopomoc Chłopska“, Polskich Zakładów Zbożowych, Łódzkich Okręgowych Zakładów Młynarskich oraz Wydziału Handlu Prezydium Woj. RN. Na tej konferencji przeanalizowano możliwości wykorzystania młyna Gminnej Spółdz. w Zwoleniu w świetle uchwały tamt. Prezydium MRN. Ustalono, m. in., że maksymalna zdolność przemiałowa tego młyna wynosi w chwili obecnej 12 ton na dobę, a dokonywane w tym młynie przemiany gospodarze okolicznych chłopów wykorzystują tę przepustowość zaledwie w ca 35%. W związku z tym Prez. Woj. RN zwróciło się pismem z dnia 17 stycznia 1952 r. do Prezydium PRN w Kozienicach z prośbą o postawienie tej sprawy na posiedzeniu Prezydium w celu należytego ustosunkowania się do uchwały Prezydium MRN w Zwoleniu. Posiedzenie takie odbyło się w dniu 8 lutego 1952 r. z udziałem: Przewodniczącego Komisji Handlu Prez. PRN, przedstawiciela Komitetu Powiatowego PZPR, Kierownika Referatu Handlu Prez. PRN, przedstawiciela Powiat. Kom. Pl. Gospodarczego, I-go Sekretarza KM PZPR w Zwoleniu, Sekretarza Prezydium MRN w Zwoleniu, Prezesa Gminnej Spółdzielni ZSCh w Zwoleniu, przedstawicieli Delegatury Powiatowej PZZ, Łódzkich Okręgowych Zakład. Młynarskich, Wojew. Kom. Pl. Gosp., Kier. Wydz. Pracy i Pom. Społecznej Prez. WRN Kielce oraz Przewodniczącego Komisji Pracy i Pom. Społ. PRN w Kozienicach. Prezydium PRN po szerokiej i wyczerpującej dyskusji na podstawie materiału zebranego bezpośrednio w Zwoleniu podjęło uchwałę Nr 47/8/52 uznającą uchwałę Prezydium MRN w Zwoleniu za słuszną i postanowiło z kolei zwrócić się do Prezydium Woj. RN w Kielcach o spowodowanie pełnego wykorzystania młyna GS w Zwoleniu.

Prezydium Woj. RN na posiedzeniu w dniu 14 lutego 1952 r. po dokładnym zbadaniu całości zagadnienia i pozytywnym ustosunkowaniu się do uchwały Prezydium w Kozienicach postanowiło zwrócić się do Ministerstwa Handlu Wewnętrznego z wnioskiem o wydanie zezwolenia na przemiał ca 600 ton żyta rocznie dla młyna w Zwoleniu na pokrycie zapotrzebowania ludności nierolniczej w mąkę żytnią, co wpłynie na zmniejszenie kosztów związanych zarówno z przewozem mąki do Zwolenia jak i transportem zboża skupowanego w gminach położonych w okolicy Zwolenia do młynów położonych poza woj. kieleckim.

Na posiedzeniu w dniu 19.II. 1952 r. Prez. Woj. RN przeanalizowało szczegółowo całą sprawę oraz powzięło uchwałę regulującą tok załatwienia uchwał i wniosków rad terenowych oraz usprawniającą pracę referatu skarg i zażaleń. Prez. Woj. RN postanowiło również zamieszczone w „Radzie Narodowej“ artykuły omówić na roboczych odprawach pracowników Prez. Woj. RN.

II

Również pouczające wnioski wyciągnęło Prezydium Woj. RN z artykułu w Nr 20 „Rady Narodowej“ W numerze tym ukazała się notatka jako przedruk z dziennika „Życie Radomskie“ Nr 253 pt. „Cegła na remonty i budowę“. Notatka ta poddała krytyce dystrybucję wyrobów ceramicznych dla ludności rolniczej pow. radomskiego, podając przykłady, że rolnicy muszą po cegły jechać do cegielni położonych daleko od ich gromad, podczas gdy cegła z najbliższych cegielni jest rozdysponowana przez GS w Radomiu dla innych potrzeb.

Celem zrewidowania decyzji, wydanych przez Wydział Przemysłu Mat. Budowlanych Prez. Woj. RN odnośnie zwolnień cegły z zakładów położonych na terenie pow. Radom do sprzedaży wolnorynkowej i wobec tego, że Wydział ten nie zareagował na głosy krytyki, WKPG zorganizowała w dniu 16 stycznia 1952 r. konferencję z udziałem przedstawicieli: Wydz. Przemysłu Mat. Budowlanych Prez. Woj. RN, CRS, „Sam. Chł.“ Radom, Działu Inwestycji WKPG i Sekcji Bilansów Materiałowych WKPG. Po omówieniu uwag zamieszczonych w Nr 20 „Rady Narodowej“ i stwierdzeniu ich słuszności przesłano odpis notatki wraz z protokołem z konferencji do Prezydium PRN w Radomiu z prośbą o postawienie tego zagadnienia na posiedzeniu Prezydium.

Posiedzenie Prezydium PRN odbyło się w dniu 25 stycznia 1952 r. z udziałem autorki artykułu z „Życia Radomskiego“, przedstawicieli Prez. Woj. RN, WKPG, CRS, PZGS „Sam. Chł.“ i GS Radom. Po dokładnym omówieniu artykułu na temat dystrybucji cegły na posiedzeniu tym powzięto uchwałę powołania 2 komisji dla zbadania dystrybucji cegły przez GS Radom i przez GS Jedlińsk oraz postanowiono zobowiązać na przyszłość PZGS w Radomiu do wnikliwego sporządzania rozdzielników materiałów budowlanych na poszczególne GS wspólnie z czynnikiem społecznym, uwzględniając istotne potrzeby terenowe ludności korzystającej z przydzielonych materiałów, jak również ich miejsca zamieszkania. Zobowiązano również Wydział Handlu Prez. PRN do systematycznego kontrolowania zatwierdzonych rozdzielników oraz informowania Prezydium raz w miesiącu o sposobie zaspokajania potrzeb terenowych.

„Życie Radomskie“ zamieściło w Nr 28 z dnia 1 lutego 1952 r. artykuł informujący czytelników o tym posiedzeniu Prezydium PRN i załatwieniu tej sprawy.

W dniu 30 stycznia 1952 r. jedna z komisji w składzie: członek Komisji Budownictwa PRN i przedstawiciele: Wydz. Budownictwa Prez. PRN, CRS, PZGS Radom, GS Radom, przy współudziale członka Prezydium PRN i Prezesa GS Radom dokonała kontroli sprzedaży cegły w GS Radom.

Druga komisja w składzie przedstawicieli: Prezydium PRN — Wydział Budownictwa, CRS Oddz. Radom i Radomskich Zakładów Terenowego Przem. Mat. Budowlanych dokonała w dniu 31 stycznia 1952 r. na miejscu w GS Jedlińsk i w

gromadzie Klwaty kontroli zaopatrzenia pogorzalców w materiały budowlane. Podczas kontroli ustalono, że istotnie w pewnym okresie GS w Radomiu kierowała odbiorców cegły z gromady Klwaty do zakładu w Wośnikach, co ze względu na odległość było uciążliwe. (Obok znajduje się cegielnia Firlej).

Ponadto przy okazji w czasie rozmów z pogorzalcami ujawniono fakty, że pogorzalcy — przede wszystkim małorolni chłopci — płacili przydzielonym im na budowę drzewem budulcowym bogatym chłopom za przewóz tego budulca z Radomia do gromady Klwaty, gm. Jedlińsk. Np. chłop małorolny, Jan Słarzyński z Klwat, za przywiezienie 3 m³ budulca musiał oddać 1 m³ budulca bogatemu chłopu Wąsikowi Stefanowi z Piastowa. Również ze względu na brak gotówki na zapłacenie kosztów zwózki inni pogorzalcy odstępowali część materiałów budowlanych bogatym chłopom. Np. ob. Zofia Maroszek odprzedała swój przydział drewna w ilości 4 m³ ob. Franciszkowi Kocińskiemu z Klwat.

W dniu 1 lutego 1952 r. Prezydium PRN w Radomiu przy udziale wszystkich zainteresowanych tą sprawą przedstawicieli (biorących udział w poprzednim posiedzeniu) przeprowadziło analizę prac obu Komisji i stwierdziło, że podniesione w notatce prasowej zarzuty są słuszne. W związku z tym, celem wyeliminowania podobnych niedociągnięć w 1952 r. Prezydium powzięło w tej sprawie w dniu 25 stycznia 1952 r. jeszcze jedną uchwałę. W uchwale tej postanowiono:

1. Zobowiązać Wydział Budownictwa Prezydium PRN, by przy udziale Komisji Budownictwa — zostały szczegółowo przeanalizowane potrzeby

terenu co do wyrobów ceramicznych, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb pogorzalców i drobnych remontów, oraz do sporządzenia dokładnego rozdzielnika, uwzględniającego powyższe potrzeby i przesłania go do PZGS celem wykonania.

2. Spowodować, by Komisja Budownictwa co pewien czas kontrolowała zgodność dystrybucji ceramiki budowlanej z rozdzielnictwem.
3. Powołać komisję w składzie przedstawicieli: Wydziału Handlu Prezydium PRN, ZSch, PZGS i Terenowego Przedsięb. Mat. Budowlanych w celu ustalenia rejonów dla poszczególnych cegielni.
4. Zaopatrzyć pogorzalców w materiały budowlane z gmin: Wielogóra, Wieniawa, Zalesice i Kowala z najbliższych dostaw.

Ze względu na to, że Prezydium PRN w Radomiu nie potrafiło zabezpieczyć tego, by przypadki odstępowania drzewa budulcowego przez biednych chłopów chłopom bogatym jako zapłata za przewóz, nie powtórzyły się więcej, Prezydium Woj. RN przeanalizowało całość tych zagadnień i powzięło uchwałę normującą sposób załatwiania uchwał prezydiów rad terenowych. Prezydium Woj. RN, uznając również i wniosek Prezydium MRN w Zwoleniu o podniesienie rozwoju hodowli na terenie gminy za słuszny, powiększyło w budżecie Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Woj. RN na rok 1952 kredyty na ten cel dla całego pow. kozienickiego.

Obydwa artykuły przyczyniły się do mocniejszego związania się aparatu rad narodowych z potrzebami terenu.

A. GINSBERT

dyrektor Centralnego
Zarządu MPRB

O pracy rad narodowych na odcinku przedsiębiorstw remontowo-budowlanych

W okfiesie budowy podstaw socjalizmu w naszym kraju zagadnienie podniesienia kultury bytowania klasy robotniczej, poprawy jej mieszkaniowych i komunalnych warunków życia nabiera dużego znaczenia.

W szczególności gospodarka mieszkaniowa i komunalna, stanowiąc istotny czynnik organizacji życia ludności miejskiej, decyduje w sposób zasadniczy o zaspokajaniu najistotniejszych potrzeb jej bytowania.

Rozwój gospodarki mieszkaniowej i urządzeń komunalnych uzależniony jest ściśle od panującego w danym okresie ustroju ekonomicznego, warunkującego ogólny układ stosunków politycznych i społecznych. Rozwijająca się stale, nabierająca coraz bardziej socjalistycznych cech, nasza gospodarka mieszkaniowa nie mogła z natury rzeczy w tak krótkim okresie czasu, jaki nas dzieli od

wyzwolenia kraju, uwolnić się od tego dziedzictwa zaniedbań, jakie pozostawiła nam w spadku gospodarka kapitalistyczna.

Strukturę kapitalistycznej gospodarki mieszkaniowej w naszych miastach charakteryzowały ogromne dysproporcje. Polska rozmiarami swej nędzy mieszkaniowej prześcignęła niemal wszystkie kraje europejskie, nigdzie prymityw mieszkań robotniczych jak i ich zagęszczenie nie były tak wysokie jak u nas.

Zasięg urządzeń komunalnych, a w szczególności sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej, szlachetnych nawierzchni ulicznych ograniczał się do zamieszkałego przez mieszczaństwo śródmieścia, robotnicze przedmieścia tonęły w mroku skrajnego zaniedbania.

Rosły więc nasze miasta na przekór elementarnym wymaganiom urbanistyki, estetyki, higie-

ny, pozbawione podstawowych urządzeń komunalnych.

Klasa robotnicza w warunkach ustroju kapitalistycznego nie mogła nawet marzyć o jakiegokolwiek poprawie warunków swego bytowania, gdyż ówczesna gospodarka mieszkaniowa była z istoty swej jedną z form wyzysku.

Wyzwolenie naszego kraju, dokonane w wyniku jego przejście władzy w państwie przez klasę robotniczą i związane z tym głębokie zmiany ustrojowe zrewolucjonizowały całokształt stosunków gospodarczych, społecznych i politycznych, stwarzając podstawę do planowej przebudowy naszych miast i osiedli w sposób odpowiadający potrzebom klasy robotniczej.

W pierwszym okresie po wyzwoleniu wysiłki naszego państwa ludowego koncentrowane były na odcinku jak najszybszej odbudowy i rozbudowy przemysłu, fundamentującego ogólny rozwój naszej gospodarki narodowej, stąd też nakłady na gospodarkę mieszkaniową były w tym czasie z natury rzęczy ograniczone. Jednakże i w tych ograniczonych ramach dokonana została w latach 1945 — 1949 odbudowa tysięcy budynków mieszkalnych. w wyniku czego przywrócono do stanu użytkowania setki tysięcy izb mieszkalnych.

Rok 1949, ostatni rok planu 3-letniego, zapoczątkowuje okres wzmożonej ofensywy na odcinku gospodarki mieszkaniowej. Ofensywa ta podjęta zostaje równocześnie w dwóch kierunkach. Pierwszy z nich to front nowego budownictwa mieszkaniowego, kierowany przez Zakład Osiedli Robotniczych. Drugi to front kapitalnych remontów budynków mieszkalnych, realizowany przez władze terenowe ze środków Funduszu Gospodarki Mieszkaniowej

Rozwój terenowych przedsiębiorstw remontowo-budowlanych i robót specjalnych

Rozszerzające się rozmiary środków przeznaczonych przez nasz rząd na remonty uczyniły konieczne powołanie odrębnych, wyspecjalizowanych w tym zakresie terenowych przedsiębiorstw remontowo-budowlanych. W latach 1949 — 1951 zorganizowane zostaje ogółem ponad 200 terenowych przedsiębiorstw remontowo-budowlanych. Zakres działania tych przedsiębiorstw ulega z biegiem czasu stałemu rozszerzaniu. Niezależnie od zasadniczego zadania, tj. remontów budynków mieszkalnych, spadają na omawiane przedsiębiorstwa poważne zadania wykonawstwa remontów i mniejszych inwestycji w pełnym zakresie gospodarki terenowej. Nadto ostatnio przedsiębiorstwa remontowo-budowlane obciążone zostają poważnym portfelem zleceń z centralnego planu inwestycyjnego, związanych z terminowym wykonaniem szeregu ważnych zadań inwestycyjnych.

Rosnące nakłady na rozbudowę i utrzymanie ulic i placów miejskich, sieci kanalizacyjnej i wodociągowej czynią konieczne powołanie do życia odrębnych, wyspecjalizowanych w tym zakresie

przedsiębiorstw, a więc miejskich przedsiębiorstw robót drogowych i miejskich przedsiębiorstw robót wodociągowych i kanalizacyjnych.

Rosnąca waga robót w zakresie instalacji wewnętrznej domu (wod. kan., c. o., gaz.) wywołuje konieczność wyodrębnienia tych działów w największych miejskich przedsiębiorstwach remontowo-budowlanych w samodzielne przedsiębiorstwa (miejskie przedsiębiorstwa instalacyjne).

Poważne rozmiary zniszczeń wojennych niektórych miast i związana z tym konieczność usunięcia ruin i uporządkowania terenów powodują niezbędność powołania do życia wyspecjalizowanych w tym kierunku przedsiębiorstw (miejskie przedsiębiorstwa robót rozbiórkowo-porządkowych).

Proces formowania się przedsiębiorstw remontowo-budowlanych i robót specjalnych miał w początkowym okresie (rok 1949 i połowa roku 1950) charakter żywiołowy, dopiero powstanie w połowie r. 1950 Ministerstwa Gospodarki Komunalnej pozwoliło ukształtować, dość izolowaną w ramach b. samorządu terytorialnego, gospodarkę przedsiębiorstw w sposób jednolity, podporządkować je jednemu planowi i jednym normom działania.

Stąd też, niezależnie od postępującego nadal bujnego wzrostu wszcz, następuje okres wstępnego organizacyjnego porządkowania przedsiębiorstw.

W okresie niespełna półtora roku swego istnienia Ministerstwo Gospodarki Komunalnej ustala szereg zasadniczych norm, określających formy i warunki działania omawianych przedsiębiorstw.

W ten sposób dotychczasowa, żywiołowo rozwijana działalność przedsiębiorstw, ujęta zostaje w karby jednolitego systemu, będącego wykładnikiem naszej planowej gospodarki.

Konieczność ujednoczenia i usystematyzowania całej gospodarki terenowych przedsiębiorstw remontowo-budowlanych i robót specjalnych powoduje potrzebę powołania w łonie Ministerstwa odrębnej komórki organizacyjnej, którą staje się powstały w połowie r. ub. Centralny Zarząd Miejskich Przedsiębiorstw Remontowo-Budowlanych.

Działalność przedsiębiorstw w r. 1951

Przedsiębiorstwa remontowo-budowlane i robót specjalnych, nabrawszy w r. ub. pewnych, skromnych zresztą cech planowej działalności, mogły dzięki temu podołać poważnym, stawianym przez teren zadaniom, których zakres znacznie przekroczył ramy nakreślonego na rok 1951 planu. I tak ogólny plan produkcyjny tych przedsiębiorstw na rok 1951 wykonany został w skali krajowej w 135%.

Produjące przedsiębiorstwo remontowo-budowlane w Wałbrzychu wykonało swój roczny plan już w dn. 30 września; niewiele ustępują mu w wynikach pracy: Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Robót Drogowych w Katowicach oraz MPRB w Bytomiu.

Fakt wykonania zadań planu drugiego roku 6-latkę ze znaczną nadwyżką dowodzi o wciąż rosnącej skali zadań przedsiębiorstw, jak i o ich wzrastającej operatywności działania, co pozwala oczekiwać, iż mobilizujące, powiększone zadania roku 1952 zostaną również z powodzeniem wykonane.

Mimo jednak wykonania w skali krajowej ze znaczną nadwyżką ogólnego planu produkcyjnego przedsiębiorstw remontowo-budowlanych i robót specjalnych, nie został w pełni wykonany plan remontów kapitalnych ze środków FGM, będący podstawowym zadaniem tych przedsiębiorstw, zasadniczym celem ich powołania.

Fakt ten świadczy o tym, iż prezydium poszczególnych rad narodowych niedostatecznie kierowały podległymi im przedsiębiorstwami i dopuszczały do oportunistycznego wykrzywiania przez niektóre dyrekcje profilu przedsiębiorstw remontowo-budowlanych na rzecz innych łatwiejszych do wykonania robót kosztem zasadniczego zadania, jakim jest wykonawstwo remontów budynków mieszkalnych.

Jeżeli chodzi o ogólną charakterystykę działalności terenowych przedsiębiorstw remontowo-budowlanych i robót specjalnych w r. 1951, to należy stwierdzić, iż skala ich rozrostu gospodarczego znacznie przekroczyła skalę organizacyjnego dojrzewania.

Terenowe przedsiębiorstwa remontowo-budowlane i robót specjalnych, mimo nakręcenia pewnych cech planowości, nie oparły swej działalności w pełni na planie, plan nie stał się jeszcze dla nich normą działania. Stąd brak w wielu przedsiębiorstwach operatywnych, krótkookresowych planów, stąd brak wciągnięcia całej załogi do walki nie tylko o ilościowe, ale i jakościowe wykonanie planów, stąd chroniczny brak operatywnej sprawozdawczości. Niedostateczny w wielu przedsiębiorstwach stan gospodarki finansowej i materiałowej stał się zasadniczą przyczyną chaotycznego gospodarowania, rodzącego możliwości nadużyć. Słaba organizacja robót budowlanych, niedostateczny nad tymi robotami nadzór techniczny stały się źródłem niskiej jakości robót i marnotrawstwa materiałów.

Niedostatecznie rozwinięty w terenie zakres zawodowego szkolenia kadr stanowi w dalszym ciągu główną przyczynę odczuwanego przez przedsiębiorstwa niezaspokojonego głodu wykwalifikowanych kadr technicznych i ekonomicznych.

Wszystkie te braki i niedociągnięcia omawianych przedsiębiorstw obniżały ich zdolność przerobową, w wyniku czego, mimo wykonania w skali ogólnokrajowej z nadwyżką planu produkcyjnego na rok 1951, niektóre z przedsiębiorstw nie zdołały wykonać swego planu.

Praca prezydiów rad narodowych na odcinku MPRB

Podstawowe źródło organizacyjnej słabości przedsiębiorstw wpływało jednak nie tyle z braków tkwiących wewnątrz nich, ile z niedostatecz-

nego zainteresowania ze strony prezydiów poszczególnych rad narodowych stanem gospodarki tychże, z niewypełniania przez prezydium rad kierowniczej roli w stosunku do podległych im przedsiębiorstw.

Niewątpliwym procesem dojrzewania aparatu rad i postępy, jakie na przestrzeni r. 1951 dają się zauważyć w działalności terenowych organów gospodarki komunalnej i mieszkaniowej, nie mogą nam jednak zamknąć oczu na wiele istotnych błędów, braków i niedociągnięć w wypełnianiu ciążących na nich zadań.

Zasadniczym brakiem, decydującym o niewłaściwym, często nawet nieodpowiedzialnym stosunku niektórych terenowych organów gospodarki komunalnej do nakreślonych planem zadań był brak świadomości gospodarczej i politycznej wagi planu. Stąd szereg prezydiów rad uważał, że plan stwarza dla danego miasta, powiatu czy województwa możliwości, a nie obowiązek wykonania nakreślonych planem zadań. Stąd też inicjatywa szeregu prezydiów rad ograniczała się do wyjedynywania kredytów na remonty lub inwestycje, przy braku dostatecznej troski o ich realizację.

Zagadnienie wykonawstwa robót remontowo-budowlanych i specjalnych rzadko znajdowało miejsce w porządku dziennym sesji rad, jak i posiedzeń prezydiów. Również komisje gospodarki komunalnej i mieszkaniowej w większości rad nie poddawały całokształtu działalności omawianych przedsiębiorstw wszechstronnej analizie, swe zainteresowanie ograniczały na ogół do sporadycznie dokonywanej kontroli poszczególnych robót.

Ten stan rzeczy charakteryzuje się niedostatecznie wnikliwą analizą działalności przedsiębiorstw ze strony rad narodowych jak i brakiem wytyczania im kierunków działania, nie mobilizował załóg roboczych i kierownictwa tych przedsiębiorstw do wykonania poważnych zadań, jakie stawia przed nimi terenowy plan.

Działalność niektórych prezydiów miejskich rad narodowych cechowała częstokroć niewłaściwa forma kierowania podległymi im przedsiębiorstwami.

Z jednej strony zanotowano fakty niedostatecznego ze strony prezydiów rad kierownictwa jak i nadzoru, co sprawiało, że poszczególne przedsiębiorstwa puszczone były samopas.

Z drugiej strony stwierdzono niezdrowe tendencje niektórych prezydiów miejskich rad narodowych do wchodzenia w prerogatywy dyrektora przedsiębiorstwa, naruszania w ten sposób zasady jednoosobowego kierownictwa przedsiębiorstwa.

Należy jednak stwierdzić, iż obok subiektywnego braku cech dostatecznej operatywności i gospodarności jak i właściwych form kierownictwa w działalności szeregu rad narodowych występował również obiektywny brak odpowiedniego aparatu dla sprawowania kierownictwa w stosunku do podległych przedsiębiorstw remontowo-budowlanych i robót specjalnych.

Wojewódzkie zarządy MPRB

Dlatego też rząd na wniosek Ministra Gospodarki Komunalnej, doceniając gospodarczą wagę terenowych przedsiębiorstw remontowo-budowlanych i robót specjalnych, postanowił wyposażać prezydium Woj. RN w odrębne organa zarządu tymi przedsiębiorstwami.

Na mocy uchwały Prezydium Rządu z 1 grudnia 1951 r. powołane zostają z dniem 1 stycznia 1952 r. w prezydiach Woj. RN jak i w prezydiach rad narodowych m. st. Warszawy i m. Łodzi wojewódzkie zarządy MPRB jako organa tych prezydiów dla koordynacji, nadzoru, kontroli i ogólnego kierownictwa nad terenowymi przedsiębiorstwami remontowo-budowlanymi, robót drogowych, wodociągowo-kanalizacyjnych, instalacyjnych i rozbiórkowo-porządkowych.

Zadania rad narodowych

Rok 1952 stawia przed prezydiami rad narodowych poważne zadania w kierunku podniesienia na wyższy poziom stanu organizacyjnego omawianych przedsiębiorstw, oparcia ich działalności w pełni na realnych, ale i mobilizujących planach. W r. 1952 prezydium rad narodowych powinny znacznie wzmocnić walkę o ilościowe wykonanie powiększonego w stosunku do r. ub. planu przedsiębiorstw

przy zmniejszonym stosunkowo zatrudnieniu, a więc drogą znacznego podniesienia wydajności pracy.

W r. 1952 prezydium rad narodowych powinny znacznie wzmocnić walkę o jakościowe wykonanie planu przedsiębiorstw przez podniesienie jakości wykonywanych robót przy równoczesnym obniżeniu kosztów własnych, przez zastosowanie maksymalnych wysiłków w kierunku oszczędnego gospodarowania, prezydium rad narodowych powinny znacznie podnieść efektywność wszelkich nakładów.

Rok 1952 stać się powinien dla prezydiów rad narodowych rokiem wytężonej pracy w kierunku organizacyjnego podciągnięcia przedsiębiorstw remontowo-budowlanych i robót specjalnych tak, aby przedsiębiorstwa te zdolne były na dalszej drodze swego rozwoju przejąć nowe zadania, aby na następnym etapie stały się one podstawowymi przedsiębiorstwami realizującymi pełnię zadań terenowych w dziedzinie remontów i mniejszych inwestycji.

Tylko wzmoczony, nieustanny wysiłek ze strony prezydiów rad narodowych w kierunku wykształcenia w podległym aparacie właściwego, gospodarskiego, w pełni odpowiedzialnego stosunku do powierzonych zadań terenowych, dać może w roku 1952 gwarancję pełnego wykonania naszych zadań w trzecim roku 6-letki.

J. KAMIŃSKI

Zadania rad narodowych w walce z alkoholizmem

Nadużywanie alkoholu przez ludzi pracy jest koszmarnym spadkiem z okresu rządów kapitalistyczno-obszarniczych i okupacyjnych. Dopiero w Polsce Ludowej należycie pogłębiono uświadomienie społeczne, podniesiono poziom kulturalny i zdrowotny człowieka pracy. Z roku na rok wzrastają wydatki na cele oświaty, kultury i zdrowia. Mimo wszystko, mimo udostępnienia teatru, kina, świetlic, turystyki i sportu są jeszcze ludzie pracy nadużywający alkoholu, który rujnuje nie tylko ich dobrobyt i zdrowie, lecz także dobrobyt i zdrowie ich rodziny, a zwłaszcza dzieci.

Pijaństwo powoduje z reguły zmniejszenie wydajności pracy, a u wielu pracowników nawet łamanie socjalistycznej dyscypliny pracy.

W związku z tym należy postawić pytanie, jakimi środkami należy walczyć z plagą pijaństwa, a w szczególności, czy wyłączne stosowanie środków administracyjnych zabezpiecza skuteczność akcji.

Otóż dotychczasowe doświadczenia wykazały, że stosowanie w walce z pijaństwem wyłącznie środków administracyjnych nie daje pożądanego rezultatu. Ograniczenia sprzedaży napojów alko-

holowych przez zmniejszenie ilości punktów sprzedaży, przez ograniczanie dni i godzin sprzedaży mogą sprzyjać potajemnej produkcji samogonu, pokątnym rozlewniom i nielegalnemu handlowi alkoholem.

Przestępstwa te znajdują sprzyjające warunki rozwoju wszędzie tam, gdzie stosowane są mechanicznie i wyłącznie takie środki, jak nadmierna redukcja sieci detalicznej sprzedaży i krańcowe ograniczenia samej sprzedaży.

Zdarza się, że w miejscowościach, w których na skutek całkowitej likwidacji sprzedaży napojów alkoholowych nie można kupić wódki, jest ona dowożona w sposób zorganizowany i sprzedawana pokątnie po cenach znacznie wyższych. W ten sposób elementy spekulujące w mieście i na wsi uzyskują nową możliwość osiągania zysków.

Okólnik Kancelarii Rady Państwa i Prezydium Rady Ministrów z 23.XI.1950 r. w sprawie walki z pijaństwem („Rada Narodowa“ Nr 23 z r. 1950) wyraźnie podkreśla, iż „osiągnięcie pozytywnych wyników w zakresie walki z alkoholizmem wymaga nie tylko stosowania środków administracyjnych, ale przede wszystkim systematycznej

akcji wychowawczej, zmierzającej do wyrobienia w masach potrzeby i głodu rozrywek kulturalnych (teatr, muzea, kino, radio, sport itp.) przez podniesienie poziomu kulturalnego ogółu ludności, w wyniku czego dojrzeje w masach powszechne zrozumienie szkodliwości nadużywania alkoholu“.

Okólnik ten wyznacza radom narodowym rolę, jaką powinny spełniać w walce z pijaństwem, zwłaszcza na odcinku koordynacji pracy wszystkich czynników powołanych do zwalczania pijaństwa. Okólnik wyraźnie wskazuje, iż walka z pijaństwem powinna być prowadzona przede wszystkim poprzez systematyczną akcję wychowawczo-kulturalną, a środki administracyjne, ograniczające sprzedaż alkoholu, powinny odpowiadać warunkom przewidzianym w obowiązujących przepisach prawnych.

Jak wykazują spostrzeżenia z terenu, poszczególne rady narodowe zastosowały środki administracyjne, pomijając prawie całkowicie akcję wychowawczo-kulturalną, która miała stanowić podstawowy środek do osiągnięcia zamierzonego celu w walce z pijaństwem.

Akcje podejmowane przez rady narodowe nie uwzględniały zasadniczego momentu, a mianowicie prowadzenia w jak najszerszym zakresie wśród szerokiego rzesz społeczeństwa akcji uświadamiającej o szkodliwości nadużywania alkoholu. Nieliczne są przypadki postawienia przez prezydium rad narodowych zagadnienia walki z pijaństwem na właściwej płaszczyźnie. Do tych można zaliczyć np. Prezydium MRN w Kielcach, które na wniosek Komisji Oświaty i Kultury zwołało konferencję z udziałem dyrektorów i kierowników wszystkich szkół na terenie miasta łącznie z przewodniczącymi szkolnych kół ZMP. Na konferencji podjęto uchwałę, na podstawie której w szkołach i świetlicach będzie prowadzona odpowiednia akcja uświadamiająca o skutkach nadużywania alkoholu. Odpowiedzialnymi za wykonanie postanowień zostali wyznaczeni kierownicy szkół i przewodniczący szkolnych kół ZMP.

Prezydium MRN w Kielcach dla ukrócenia nielegalnego handlu wódką wykorzystało również uprawnienia wynikające z dekretu o publicznej gospodarce lokalami i postanowiło osoby trudniące się potajemnie sprzedażą alkoholu pozbawić prawa zamieszkania na terenie miasta Kielc.

Uchwała ta została podana do publicznej wiadomości, co w konsekwencji spowodowało zmniejszenie się punktów nielegalnego wyszynku. Walka z pokątnym handlem alkoholu przy wydatnej pomocy organów MO dała dobre wyniki. Zlikwidowano wiele punktów nielegalnej sprzedaży.

Prezydium MRN w Kielcach na wniosek Komisji Handlu zwołało również konferencję z udziałem przedstawicieli organizacji masowych, instytucji i zakładów, zw. zawodowych, ZMP, LK, Społecznego Komitetu do Walki z Alkoholizmem, poradni przeciwalkoholowej, MO, a także z udziałem członków Komisji Handlu i Komisji Zdrowia. Konferencja ta dała materiał komisjom biorącym udział

w naradzie do przygotowania wniosków na najbliższą sesję MRN.

I jeszcze na jeden moment w walce z pijaństwem należy zwrócić szczególną uwagę, a mianowicie na szybkie wymierzanie kar wszystkim tym osobnikom, którzy na skutek nadużycia alkoholu powodują zakłócenie spokoju publicznego.

Spostrzeżenia z terenu wykazują, że przesyłane doniesienia przez organa MO do prezydium rad narodowych nie są wykorzystywane dostatecznie szybko, przez co sens wychowawczy orzeczeń karno-administracyjnych traci na sile.

Dla przykładu można przytoczyć cyfry zaczerpnięte ze sprawozdania Najwyższej Izby Kontroli z przeprowadzonej kontroli w Prezydium Woj. RN w Szczecinie. Na 855 doniesień w I kwartale 1951 r. w prezydiach rad narodowych województwa szczecińskiego nie rozpatrzono do 31.VIII. 51 r. 556 spraw, na 989 doniesień w II kwartale nie rozpatrzono 838 spraw.

Reasumując można stwierdzić, że w ten sam sposób jak wygrano walkę z analfabetyzmem — bez uciekania się do środków represyjnych, przy udziale organizacji społeczno-politycznych — również i walka z pijaństwem przy właściwym podejściu do tego zagadnienia i przy włączeniu do tej walki wszystkich czynników będzie zwycięsko doprowadzona do końca.

Aby zwycięstwo to nastąpiło jak najszybciej, rady narodowe powinny:

1. koordynować całość pracy na odcinku walki z pijaństwem,
2. wciągać do tego zadania jak najszersze rzesze ludzi pracy poprzez zw. zawodowe, ZMP, LK, ZSch, komitety rodzicielskie, komitety blokowe itp.,
3. uaktywnić własne komisje w walce z pokątnym handlem i potajemnymi gorzelniami,
4. organizować odczyty i wyświetlanie filmów na temat pijaństwa i jego skutków,
5. organizować narady społeczne w celu omówienia osiągnięć i wytknięcia dalszej drogi postępowania w walce z alkoholizmem,
6. zwrócić baczną uwagę na zakłady pracy, by w stosunku do osób opuszczających się w pracy lub naruszających socjalistyczną dyscyplinę pracy na skutek nadużywania alkoholu wyciągać daleko idące konsekwencje i to zarówno w stosunku do pijaków jak i do kierownictwa, które pijaństwo toleruje,
7. zwiększać ilość przychodni przeciwalkoholowych,
8. w stosunku do pijanych — zakłócających spokój publiczny — stosować natychmiastowe i surowe kary,
9. wzmocnić szeroką akcję uświadamiającą i wychowawczą w szkołach, w zakładach pracy i w organizacjach społecznych,
10. ograniczać sprzedaż alkoholu w ramach dotychczas obowiązujących przepisów.

Omawiamy projekt Konstytucji

LUDNOŚĆ POW. TARNOBRZESKIEGO DYSKUTUJE NAD PROJEKTEM KONSTYTUCJI

Realizując wskazania Komisji Konstytucyjnej, w powiecie tarnobrzesckim przeprowadzono w dniach od 9 do 14 lutego zebrania dyskusyjne w gromadach i w zakładach pracy.

Soltysi wraz z aktywnym gromadzkim ogłaszali zwołanie zebrań i zachęcali ludność do dyskusji nad projektem Konstytucji. Frekwencja na zebraniach wahała się od 50 do 100 osób, zależnie od wielkości gromady. I tak np. w Kotowej Woli wzięło udział w zebraniu około 70 osób, w Cyganach — 97 osób, w Turbi — 85 osób, w miasteczku Rozwadów przybyło 300 osób. Zebrania cechowała powaga i skupienie, uczestnicy zebrań z zainteresowaniem wysłuchali wygłoszonych referatów. Dyskusja wykazała pełne zadowolenie ludności z ogłoszonego projektu Konstytucji. Pytania dotyczyły głównie praw obywateli, własności środków produkcji, własności prywatnej, nauki religii w szkołach, sprawy wolności sumienia i wyznania. Na wszystkie pytania prelegenci udzielali wyczerpujących wyjaśnień. Liczne wypowiedzi chłopów i robotników wyrażały radość z ogłoszonego projektu Konstytucji. Tak np. Henryk Garanty, małorolny chłop z gromady Gorzyce, powiedział: „Czekałem długie 30 lat na prawdziwą konstytucję ludową, która by zagwarantowała ludziom pracy pełne prawo do życia. Konstytucja z roku 1921 służyła interesom klas posiadających, a chłopom małorolnym i robotnikom dała tylko głód i bezrobocie. Konstytucja, nad którą dyskutujemy, zabezpiecza nam byt, starość i przyszłość naszych dzieci“.

Małorolny chłop Wacław Turek na zebraniu gromadzkim w Zbydnowie stwierdził: „Brałem udział w zebraniu członków spółdzielni produkcyjnej w Skowierzynie, na którym dokonano podziału dochodów między członków spółdzielni i widziałem jak członkowie spółdzielni uzyskali poważne dochody, trzy i czterokrotnie wyższe, aniżeli osiągnęli ze swych gospodarstw przed wstąpieniem do spółdzielni. Jestem przekonany, że chłopci powinni organizować spółdzielnie produkcyjne, przez co osiągnęlibysmy o wiele lepsze dochody i lepszy byt, aniżeli na gospodarstwach indywidualnych, bo projekt Konstytucji zapewni spółdzielniom produkcyjnym poważną pomoc“.

Franciszek Żak, robotnik cegielni w Dzierżówce, powiedział: „przed wojną robotnik był gnębony i wyzyskiwany, robotnicy cierpieli nędzę i głód z powodu braku pracy, dziś natomiast robotnik rządzi krajem w sojuszu z chłopem pracującym ma zapewniony byt, ma zagwarantowaną pracę i należyte zarobki, przed robotnikiem otwarta jest droga do awansu społecznego jak zresztą przed wszystkimi ludźmi pracy którzy pragną rzetelnie pracować dla rozwoju Polski Ludowej“.

Robotnik jednego z zakładów przemysłowych w Tarnobrzegu, Zygmunt Ładys, oświadczył, że

zdobycze mas pracujących trzeba chronić przed atakiem wroga klasowego i dlatego powinno się ostro karać tych, co rozsiewają wrogą i fałszywą plotkę godzącą w rozwój społeczny i gospodarczy.

Robotnik innego zakładu przemysłowego w Tarnobrzegu, Tadeusz Jajko powiedział: „Przed wojną nie mogłem sobie pozwolić na wysyłanie dzieci do szkoły średniej, a o studiach wyższych dla dzieci nie mogłem nawet marzyć. Obecnie moje dzieci mają pierwszeństwo wstępu na wyższe uczelnie i mają zapewnioną całkowitą pomoc materialną ze strony państwa“.

W dyskusji biorą również udział kobiety, które wyrażają zadowolenie, że zrównanie w prawach kobiety i mężczyzny znalazło swój wyraz w specjalnym przepisie projektu Konstytucji.

Dyskusję nad projektem Konstytucji przeprowadzają również gminne rady narodowe na uroczystych sesjach. Wszystkie rady narodowe pow. tarnobrzesckiego zaplanowały przeprowadzenie takich sesji do końca lutego.

Dyskusja nad projektem Konstytucji nie odbywa się jednak bez pewnych niedociągnięć. W gromadzie Sokolniki ludność zebrała się bardzo licznie, lecz niestety prelegent nie przyjechał. Za niedopatrzenie ponosi winę Prezydium PRN.

Prelegenci, mimo trudności komunikacyjnych spowodowanych zamieciaми śnieżnymi, wywiązaali się ze swych zadań. Należyty przebieg dyskusji był wynikiem pozytywnej postawy i głębokiego zainteresowania projektem Konstytucji olbrzymiej większości społeczeństwa; co również świadczy o stale rosnącej świadomości politycznej i aktywności mas pracujących naszego powiatu. Dyskusja uwypukliła zdobycze Polski Ludowej w dziedzinie gospodarczej, społecznej i kulturalnej, zaznajomiła ogół społeczeństwa z historią walk narodu polskiego i Flasy robotniczej o wyzwolenie narodowe i społeczne, przekorala raz jeszcze o słuszności drogi, którą kroczy Polska Ludowa.

Wł. Witkowski

kierownik Referatu Organizacyjnego
Prezydium PRN w Tarnobrzegu

LEPSZĄ PRACĄ W NASZEJ GMINIE ODPOWIADAMY NA PROJEKT KONSTYTUCJI

Z dnia na dzień rozpala się w gromadach naszej gminy dyskusja nad projektem nowej Konstytucji. Jej artykuły, proste jak prawda, trafiają do umysłów i serc chłopskich. Komentarzem jest życie codzienne, niezwykle, pełne mozółu życie budowniczych nowego ustroju.

W gminie Łaznów zaszły po wojnie radykalne zmiany. Złośliwi mówią, że wszystko w niej staje do góry nogami. Każdy rok niesie ze sobą zmiany gospodarcze, społeczne i kulturalne. Nie przybywa ziemi a zwiększa się urodzaj, podnosi się

produkcja trzody chlewnej, z wiejskich rolników wyrastają doskonali fachowcy-kierownicy grup hodowców i producentów.

Kierowniczą rolę w tych przemianach miała od pierwszych dni Gminna Rada Narodowa. Osiągnięcia gminy Łaznów są zasługą aktywu gminnego, który umacniał sojusz robotniczo-chłopski i — jak mówi art. 39 projektu Konstytucji — kierował w swoim zakresie działalnością gospodarczą, społeczną i kulturalną, wiążąc potrzeby terenu z zadaniami ogólnopństwowymi.

Historia siedmiu lat w gminie Łaznów jest historią przewycięzania trudności, historią osiągnięcia i rozkwitu. Gmina choć mała, liczy bowiem zaledwie ponad 3 tysiące ludzi, o ziemi średniej, nie ustępuje pod względem osiągniętych rezultatów gminom bogatszym.

Rok 1945 przechodzi w gminie pod znakiem walki o władzę. Kolejarze i robotnicy w Rokiciu, peperowcy, dążą do uchwycenia steru polityki gminy w swoje ręce i postawienia programu godnego ludowej władzy. Niewielka grupa ludzi z PPR i PPS w Rokiciu, aktywiści GRN nakreślili plan działania. Do nich należeli: Marian Sońta, Jan Pluta, Józef Feja, Władysław Marusik, Zenon Kruś i kilku innych. Naczelnym zadaniem stawianym przez nich było prowadzenie gospodarki w gminie w myśl interesów małych i średniorolnych chłopów. W 1945 roku Marian Sońta zakłada pierwsze koło gromadzkie ZSch w Rokicinach, ożywia się praca spółdzielni, ruszają wszystkie szkoły w gminie, ożywia się życie gospodarcze i społeczne.

Rok 1946 był rokiem wzrostu sił postępowych w gminie. Skupiają one wokół siebie masy bezpartyjnych z Rokicin i Popielaw. Dnia 1 września zostaje otwarta 8-ma klasa szkoły podstawowej w Rokicinach. Rada Narodowa coraz większą uwagę przywiązuje do oświaty w gminie.

W roku 1947 powstaje w Rokicinach Publiczna Średnia Szkoła Spółdzielczo-handlowa, z której korzysta młodzież z gminy Łaznów, Mikołajów, Ciosny, Łaziska, Będkowa, Czarnocina.

15 listopada zostało założone w Rokicinach przedszkole. W tymże roku dwie wsie, Łaznów i Popielawy, zostały w 100% zradiofonizowane.

Początkowe osiągnięcia dodają sił do dalszej pracy GRN, która w roku 1948 przystępuje do zdecydowanej ofensywy na polu gospodarczym i kulturalno-oświatowym.

GRN po długich debatach sprzedała 10 ha ziemi i kupiła za to 340 tysięcy cegieł i 150 m wapna na budowę gmachu szkolnego w Rokicinach. Na placu w Rokicinach Gminna Spółdzielnia otworzyła spedy trzody chlewnej i rogacizny. 1 maja 1948 r. we wsi Łaznów kosztem świadczących szarwarkowych i wysiłkiem miejscowego społeczeństwa wybudowano nasypy i perony dla nowoutworzonego przystanku kolejowego „Łaznów“. We wrześniu otwarto w Popielawach Agencję Pocztową. Przy szkole spółdzielczo-handlowej w Rokicinach powstaje bursa TBS. Jako czyn na Zjednoczenie PPR i PPS staje Dom Ludowy. Wreszcie

najważniejszy historyczny moment dla gminy — 13 grudnia 1948 r. — przeniesienie siedziby gminy Łaznów ze wsi Łaznów do kolonii Rokiciny.

Od chwili, kiedy Zarząd Gminny znalazł się w Rokicinach, Rada Narodowa postawiła mocno sprawę elektryfikacji gromad: kol. Rokiciny, wsi Rokiciny, Łaznowa i Popielaw. Było to przedsięwzięcie poważne, ale możliwe dzięki pomocy władzy ludowej.

W październiku 1950 r. zabłysły żarówki w Łaznowie, Rokicinach-wsi, Rokicicach-kol., Popielawach. To był drugi historyczny moment dla gminy. Ludzie starsi cieszyli się jak dzieci. W tym samym czasie powstaje kino stałe, ambulans dentystyczny i Ośrodek Zdrowia. Rusza szkoła podstawowa dla pracujących. Rada Narodowa podnosi swój autorytet. Akcje państwowe przebiegają pomyślnie. Wzrasta wydajność gospodarstw.

Rok 1951 niesie nowe osiągnięcia. Urząd Pocztowy przeniósł się do nowego, estetycznego lokalu, śpiewa dobrze chór świetlicowy, spółdzielnia buduje nowe pomieszczenia, magazyny, szopy.

Rok 1952 rozpoczął się pomyślnie. 27 stycznia w czynie na 10-lecie powstania PPR uruchomione zostały warsztaty drzewne szkoły zawodowej w Rokicinach. W tych dniach rozpoczyna pracę ośrodek weterynaryjny.

Gminna Rada Narodowa przewiduje w tym roku i w następnych przeprowadzenie elektryfikacji i radiofonizacji całej gminy (jeszcze tylko 2 gromady), budowę lokalu szkolnego i dla Gminnej Rady Narodowej, budowę Domu Kultury. Przy stacji pomp wodociągu Pilica — Łódź projektuje się wybudowanie basenu pływackiego i łaźni.

GRN wiązała potrzeby terenu z zadaniami ogólnopństwowymi. Wykonany w ub. roku skup zboża w 104% zdecydował, że gmina Łaznów znalazła się na drugim miejscu w pow. brzezińskim, skup ziemniaków wykonany był prawie w 100%, pomyślnie przebiega kontraktacja trzody chlewnej i kontraktacja roślin. Rosną kadry aktywistów, coraz lepiej pracują sołtysi, komisje Rady, organizacje. Motorem tych poczynań jest władza ludowa — Gminna Rada Narodowa.

Jeżeli obywatele z sąsiednich gmin zazdroszczą nam sukcesów, niech przeczytają dobrze rozdział piąty projektu Konstytucji o terenowych organach władzy państwowej. Znajdą w nim, np. w artykule 40 takie zdanie: „Rady narodowe wykorzystują wszelkie zasoby i możliwości terenu dla jego wszechstronnego rozwoju gospodarczego i kulturalnego, dla coraz lepszego zaspokajania potrzeb ludności w zakresie zaopatrzenia i usług oraz dla rozbudowy instytucji i urządzeń komunalnych, oświatowych, kulturalnych, sanitarnych i sportowych“. A więc Konstytucja gwarantuje swobody, pełny rozwój miejscowości w oparciu o aktywny udział rady i społeczeństwa. **Trzeba tylko pracować!**

Stanisław Krakowiak
członek GRN w Rokicinach,
pow. brzeziński

Nasi korespondenci piszą

Z PRACY KOMITETÓW BLOKOWYCH W KRAKOWIE

Przeprowadzona w grudniu ub. r. przez Miejską Komisję do Spraw Komitetów Blokowych analiza rocznej działalności tych organów na terenie miasta wykazała, że około 10% komitetów blokowych nie wykonuje lub wykonuje w stopniu niedostatecznym powierzone im zadania. Dlatego też w czasie od grudnia 1951 r. do lutego 1952 r. zarządzone wybory uzupełniające do źle pracujących komitetów blokowych. Przeprowadzone dotychczas wybory uzupełniające na podstawie zarówno ich przebiegu, jak i wyniku wykazały, że masy pracujące naszego miasta po przeszło rocznej działalności komitetów blokowych rozumieją i należycie doceniają rolę tych organów.

Przeprowadzona analiza działalności komitetów blokowych na terenie naszego miasta pozwala na podsumowanie osiągnięć i błędów w ich pracach. Ocena pracy komitetów blokowych była zresztą przedmiotem obrad sesji Miejskiej Rady Narodowej.

Rola i znaczenie komitetów blokowych

Komitety blokowe, wybierane przez ogół mieszkańców bloku, dają najlepszą i najskuteczniejszą możliwość ujęcia we właściwe formy organizacyjne twórczej inicjatywy szerokich mas pracujących. Co więcej włączają one w nurt tej inicjatywy i tę część ludności, która nie pracuje w zakładach pracy i która często z tego powodu nie ma możliwości włączania się do pracy organizacji społecznych czy zawodowych (np. gospodynie domowe). W ten sposób komitety blokowe stają się przedłużeniem działalności MRN i jej organów, spełniają poważną rolę transmisji władzy ludowej do szerokiej rzeszy ludności na swoim terenie.

Organizacja komitetów blokowych

Już w lipcu 1950 r. w wykonaniu uchwały MRN w Krakowie, przeprowadzone zostały wybory do tych organów na terenie całego miasta. Miasto było podzielone na 555 bloków, przy czym mieszkańcy każdego z bloków dokonali wyboru komitetu, złożonego z 7 członków i 3 zastępców. Organizacją II-go stopnia w stosunku do komitetów blokowych są rejonowe komitety blokowe, w skład których wchodzi przewodniczący 10 do 15 komitetów blokowych, w zależności od obszaru danego rejonu. Całe miasto podzielono na 47 rejonów. Jeszcze wyższy szczebel — to obwodowe komitety blokowe, w skład których wchodzi przewodniczący rejonowych komitetów blokowych danego obwodu (Miasto Kraków nie posiada dzielnicowych rad narodowych — z wyjątkiem Nowej Huty). Obwodowe Komitety blokowe odpowiadają swym zasięgiem administracyjnym podziałowi miasta na 10 obwodów.

Na czele obwodowego komitetu blokowego stoi jako przewodniczący członek Rady, wybrany na to stanowisko przez Miejską Radę Narodową. Tych zaś 10 radnych, przewodniczących obwodowych komitetów blokowych, tworzy Miejską Komisję do Spraw Komitetów Blokowych, na której czele stoi przewodniczący Prezydium MRN.

W ten sposób powiązane zostały komitety blokowe poprzez trzy ogniwa (blok, rejon, obwód) za pośrednictwem Miejskiej Komisji do Spraw Komitetów Blokowych z Miejską Radą Narodową przy równoczesnym utrzymaniu pełnej więzi z jej organem zarządzającym i wykonawczym, jakim jest Prezydium, w szczególności poprzez osobę swego przewodniczącego. W takim ujęciu komitety blokowe są już nie tylko doskonałą formą łączności Rady z szerokim aktywem społecznym, ale także stają się organami pomocniczymi samego Prezydium przechodząc do roli bezpośredniego wykonawcy uchwał Rady i prezydium w terenie.

Wreszcie nadmienić należy, że organem techniczno-wykonawczym dla obsługi spraw wynikających z działalności komitetów blokowych jest sekretariat (biuro) Miejskiej Komisji do Spraw Komitetów Blokowych. Biuro to ma za zadanie z jednej strony opracować w terenie wnioski i uchwały Miejskiej Rady Narodowej zapadłe najczęściej z inicjatywy Komisji lub Prezydium ustalające odpowiednią działalność wszystkich ogniw tych organów, z drugiej strony ma przejmować inicjatywę komitetów blokowych.

Biuro to staje się zatem technicznym organem koordynującym bieg dwóch nurtów, z których jeden przebiega od Rady poprzez Komisję i Prezydium do komitetów blokowych, drugi od komitetów blokowych (inicjatywa społeczna) do Rady.

Działalność komitetów blokowych

Komitety blokowe w Krakowie mają poważne osiągnięcia. Działalność ich przejawiała się nie tylko w należyтым i sprawnym opracowaniu zleconych zadań, ale także w stałej i celowej inicjatywie, zdążającej do polepszenia warunków komunalnych (np. samorzutne zakładanie zieleńców, ogródków jordanowskich, placów do zabaw dziecięcych, świetlic, przedszkoli). Poważnym osiągnięciem jest niewątpliwie stałe przyciąganie coraz szerszego aktywu społecznego do pełnej współpracy z komitetami blokowymi. Poszerzenie się tego aktywu następuje przez uświadamianie i przekonywanie obywateli o bezpośrednich korzyściach, które płyną dla nich samych z włączenia się w prace komitetów blokowych.

Wynikiem takiej działalności jest uzyskanie znacznej ilości nowego aktywu wchodzącego do komitetów blokowych — poza członkami już wybranymi w charakterze członków tzw. sekcji, stanowiących organa pomocnicze w pracach komitetów. Powstałe i ugruntowane w swych pracach

sekcje są najlepszym wskaźnikiem rozrastających się agend tych organów społecznych. Omawiając działalność komitetów blokowych należy zestawić i omówić pokrótce wyniki prac poszczególnych sekcji komitetów blokowych. Jako sekcje stałe i prawie już we wszystkich komitetach działające należy wymienić 6 sekcji.

Sekcje czynszowe wykonujące kontrole administracji wszystkich domów w zakresie ustalania wysokości czynszów i świadczeń. Mają one już za sobą cały szereg polubownie załatwionych spraw między obywatelem a administratorem. Sekcje te przez umiejętne stosowanie postulatów walki klasowej wpływają niejednokrotnie decydująco na ostateczne uregulowanie tych zagadnień. Sekcje te do akcji rozstrzygania sporów w sprawach czynszowych wciągnęły także zrzeczenia prywatnych właścicieli nieruchomości. Sekcje wstępują nadzór nad dozorcami domowymi i typują dozorców zespołowych. Opiniują sprawy swych mieszkańców w zakresie gospodarki komunalnej i mieszkaniowej. Trzeba dodać, że władza kwaterunkowa przy wydawaniu decyzji mieszkaniowych opiera się na opinii właściwych terenowych komitetów blokowych, co przyczynia się w wysokim stopniu do podniesienia autorytetu tych komitetów.

Sekcje budowlano-remontowe wykonują nadzór nad bieżącymi remontami domów, sporządzają wnioski o dofinansowanie remontów kapitałowych z Funduszu Gospodarki Komunalnej, opiniują zapotrzebowania swych mieszkańców na materiały budowlane, potrzebne do remontów budynków wciągając w zasięg swych prac fachowców zamieszkałych na swym terenie (techników, inżynierów, murarzy, instalatorów).

Sekcje sanitarno-porządkowe wykonują kontrole stanu sanitarno-porządkowego na terenie swego bloku, czuwają nad przestrzeganiem postanowień regulaminu porządku domowego, organizują one wspólnie z Wydziałem Zdrowia Prezydium MRN punkty sanitarne przy komitetach blokowych, wyposażone w podręczne apteczki domowe, organizują wspólnie z tym Wydziałem kursy w zakresie wykształcenia sanitarnego. Sekcje te w dużym stopniu dopomogły do zwalczania dość znacznego nasilenia chorób zakaźnych w jesieni ub. roku.

Sekcje przeciwpożarowe badają na swoim terenie stan budynków pod względem bezpieczeństwa przeciwpożarowego, czuwają nad przestrzeganiem przepisów z zakresu ochrony przeciwpożarowej, organizują wspólnie z Komendą Miejską Straży Pożarnej szkolenie zawodowe swych członków.

Sekcje opieki społecznej organizują na swym terenie bezpłatne dożywianie oraz wspólnie z Wydziałem Zdrowia bezpłatne badanie i leczenie dzieci chorych, prowadzą walkę z alkoholizmem, opiniują sprawy swych mieszkańców w zakresie pracy i pomocy społecznej, utrzymują stały kontakt z opiekunami społecznymi miasta.

Sekcje kulturalno-oświatowe pracują na odcinku ostatecznej likwidacji analfabetyzmu, propagując czytelnictwo itp. (na terenie miasta istnieje

10 bibliotek dzielnicowych oraz 93 punkty biblioteczne).

Niezależnie od wymienionych sekcji komitety blokowe rozwijając coraz aktywniej swoją działalność powołały do życia: **blokowe komitety obrońców pokoju**, które prowadzą bez przerwy od 27.XII. 1950 r. akcję walki o pokój; w szczególności współorganizowały Plebiscyt Pokoju obsługując punkty, gdzie mieszkańcy danego bloku składali swoje podpisy, komitety te przeprowadziły z bardzo dobrym wynikiem zbiórkę podarków dla dzieci koreańskich. Stałe i systematyczne uświadamianie mieszkańców o celowości walki o pokój — to największe osiągnięcia naszych komitetów blokowych;

Blokowe komitety Ligi Kobiet są zasadniczym zapleczem tej organizacji, dotychczas bowiem Liga Kobiet na terenie naszego miasta obejmowała swym zasięgiem kobiety zatrudnione w zakładach pracy lub zrzeszone w organizacjach społecznych i zawodowych.

Blokowe komitety Ligi Przyjaciół Żołnierza powstały w ciągu miesiąca stycznia br. Mają one przed sobą poważne zadania na odcinku należytego uświadamienia mieszkańców o pracy terenowej obrony przeciwlotniczej.

Chcąc dopełnić całości obrazu dotychczasowej działalności naszych komitetów blokowych należy wspomnieć o ich pracach noszących charakter doróżnej pomocy w pracach samego Prezydium.

1. Pomoc komitetów blokowych przy akcji wymiany waluty (listopad 1950 r.) obejmująca bezpośrednią obsługę ludzi starych, chorych i niedołącznych.
2. Udział komitetów blokowych w akcji uporządkowania rejestrów ewidencji ludności na terenie naszego miasta (w szczególności w miesiącach lipcu i sierpniu 1951 r.).
3. Udział komitetów blokowych w narodowym spisie powszechnym.
4. Udział komitetów blokowych w spisie rolnym i na odcinku subskrypcji Narodowej Pożyczki Rozwoju Sił Polski.
5. Organizacja społecznej zbiórki złomu (komitety blokowe osiągnęły w tym zakresie poważne wyniki, zebrano już około 1000 ton złomu i odpadków).
6. Stała pomoc w zakresie dystrybucji węgla, koksu itd.

W niemalym stopniu przyczyniają się komitety blokowe do właściwej dekoracji naszego miasta w czasie świąt i uroczystości państwowych. W tym zakresie przeprowadzony został nawet, z ramienia Prezydium MRN, konkurs na najlepiej udekorowany budynek w 34 rocznicę Rewolucji Październikowej. W wyniku konkursu 40 komitetów blokowych otrzymało nagrody. Ostatnio komitety blokowe włączyły się do prac przygotowawczych budowy pomnika wdzięczności dla Armii Radzieckiej na terenie naszego miasta. Jednak nie wszystkie komitety blokowe zorganizowały w całej rozciągłości prace wymienionych sekcji.

Porady prawne pod red. dra Jerzego Starościaka

30. Prezydium PRN w Dębnie zapytuje, czy w związku z zarządzeniem Ministerstwa Ziemi Odzyskanych z dnia 7 grudnia 1948 r. należy do najemców podpadających pod przepis art. 4 dekretu o najmie lokali stosować dalszą 50% ulgę w opłaceniu czynszu, to znaczy pobierać od nich tylko 25% czynszu obliczonego od pełnej stawki wg tabeli Nr 1.

Odpowiedź:

Najemca podpadający pod przepis art. 4 dekretu o najmie lokali nie może korzystać podwójnie z ulgi, tj. z ulgi przyrzadającej mu z innego tytułu. Powinien więc płacić 50% czynszu obliczonego wg tabeli Nr 1. Aktualne stawki czynszu dla podanej kategorii osób (obejmującej członków spółdzielni pracy i drobnych rzemieślników) zawarte są w cytowanym dekreście. Ulg dodatkowych dla podanej kategorii osób zamieszkałych na Ziemiach Odzyskanych nie należy stosować, gdyż tego rodzaju dalsze ulgi nie przewidziane są w powołanych przepisach.

M. Hałacińska

31. Prezydium GRN w Dłuzcu, pow. Olkusz, zapytuje, czy rolnikom należy się wynagrodzenie za pracę dostarczonych przez nich koni przy tłumieniu pożaru zagród wiejskich. Przy wykonywaniu świadczeń, konie te są ubezpieczone przez Prezydium GRN.

Odpowiedź:

Za pracę sprzężaju w ramach obowiązkowego udziału przy tłumieniu pożarów zagród wiejskich wynagrodzenie nie przysługuje.

Uzasadnienie:

W myśl art. 13 p. 1 ustawy z dnia 4.II.1950 r. o ochronie przeciwpożarowej i jej organizacji, której jednolity tekst ogłoszony został w Dz. URP Nr 58 z 1951 r. poz. 404, wszystkie osoby fizyczne i prawne na terenie mia-

sta lub gminy obowiązane są do współdziałania ze strażami pożarnymi w akcji ratowniczej. Zarządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 29.I.1951 r. w sprawie obowiązku współdziałania w akcji ratowniczej straży pożarnych (Monitor Polski Nr A-11 z 1951 r. poz. 166) określa szczegółowo, na czym to współdziałanie polega. Zgodnie z § 1 p. 8 i § 2 p. 2 cytowanego zarządzenia wszystkie osoby fizyczne i prawne oraz władze, instytucje i inne jednostki gospodarcze na terenie miast i gminy obciążone są obowiązkiem dostarczenia posiadanych środków przewozowych konnych i mechanicznych, potrzebnych dla przewozu na miejsce akcji straży pożarnych, sprzętu przeciwpożarowego, wody itp.

Należy ponadto zaznaczyć, że nikt na terenie miasta lub gminy nie może uchylić się od obowiązku współdziałania ze strażami pożarnymi w akcji ratowniczej, jeśli współdziałanie to polega na dostarczeniu posiadanych środków przewozowych, a zgodnie z art. 13 p. 2 cytowanej wyżej ustawy, kierownik akcji ratowniczej upoważniony jest do wydawania na miejscu ustnych zarządzeń, uzasadnionych potrzebami akcji. Zarządzenia te podlegają natychmiastowemu wykonaniu i mogą być wykonane przymusowo.

Obowiązujące przepisy nie przewidują wynagrodzenia za pracę lub dostarczone środki przewozowe w związku z współdziałaniem ze strażą pożarną w akcji ratowniczej przy tłumieniu pożarów zagród wiejskich, natomiast przewidują wynagrodzenie szkód poniesionych przez osoby trzecie w związku z akcją ratowniczą i wykonaniem zarządzeń kierownika akcji ratowniczej.

B. Wójtowicz

32. Przewodniczący Komisji Mieszkaniowej MRN w Kobylinie zapytuje, czy istnieje możliwość zajęcia mieszkań osób, które w nich nie mieszkają, a posiadają mieszkania w miejscu pracy na Ziemiach Odzyskanych, przy

czym zaznacza, że osoby te trzymają w mieszkaniach tych meble i płacą komorne właścicielowi. W mieście Kobylinie publiczna gospodarka lokalami nie została wprowadzona.

Odpowiedź:

Sprawę tę reguluje okólnik 105 Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 23.XI.1951 r. w sprawie zachowania prawa do powierzchni mieszkalnej przez osoby czasowo nieobecne. Treść tego okólnika ze względu na jego wagę podaje się poniżej:

„W celu ujednoczenia praktyki w przedmiocie zachowywania prawa do powierzchni mieszkalnej przez osoby czasowo nieobecne w miejscu zamieszkania zarządzam co następuje:

- 1) Osoby czasowo nieobecne w miejscu zamieszkania zachowują prawo do zachowania zajmowanej powierzchni mieszkalnej, jeżeli należą do jednej z kategorii osób wymienionych w pkt. 2,
- 2) Prawo to przysługuje:
 - a) osobom delegowanym przez władze, zakłady i instytucje państwowe i spółdzielnie do innej miejscowości na terenie kraju — w przeciągu jednego roku,
 - b) osobom delegowanym na placówki zagraniczne i na studia poza granicami państwa — na czas trwania pobytu za granicą,
 - c) osobom powołanym do służby wojskowej oraz ich rodzinom — na czas jej trwania,
 - d) pracownikom Zjednoczonego Przedsiębiorstwa Rozrywkowego oraz pracownikom teatrów i kin objazdowych i innych objazdowych przedsiębiorstw — na czas pracy w tych przedsiębiorstwach,
 - e) osobom nieobecnym z innych uzasadnionych powodów — na okres czasu 6 miesięcy,

f) osobom tymczasowo zatrzymanym (aresztowanym) — na czas przebywania w areszcie.

Nie uważa się za nieobecne osób przebywających w szpitalach lub sanatoriach, chyba że zachodzi przypadek trwałego umieszczenia w zakładzie.

Nieobecność powinna być stwierdzona w drodze protokołarnego zbadania przez władze kwaterekowce administratora domu, dozorczy i sąsiadów“.

Nadmienić należy, że poza przepisami tego okólnika podstawą prawną do zatrzymania mieszkania w dotychczasowym miejscu pobytu stanowią mogą dla ściśle określonych wyjątkowych przypadków również i przepisy szczególne. Przykładem takich przepisów jest art. 37 dekretu o planowej gospodarce w służbie zdrowia (Dz. URP 1948 Nr 55, poz. 434), postanawiający, iż lekarzom skierowanym w trybie nakazu Min. Zdrowia do określonego miejsca pracy na ograniczony czas (do 2 lat) przysługuje prawo zatrzymania dotychczasowego mieszkania. Osoby powołujące się na szczególnie uregulowanie przepisami ich praw do zatrzymania mieszkania powinny wskazać te przepisy.

M. Hałacińska

33. Prezydium MRN w Strzelcach zapytuje, czy pracownicy przedsiębiorstw komunalnych mogą być pociągani do obowiązku pełnienia dyżurów przy telefonie inspekcyjnym w Prezydium MRN.

Odpowiedź:

Pracownicy, o których mowa w zapytaniu, nie mogą być zobowiązani do pełnienia dyżurów w Prezydium MRN.

Uzasadnienie:

Pracownicy przedsiębiorstw komunalnych nie są pracownikami prezydiów rad narodowych i są zobowiązani do pracy jedynie w przedsiębiorstwie, przez które zostali zaangażowani.

Wykonywanie przez Prezydium MRN bezpośredniego nadzoru

nad Miejskim Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej, posiadającym własną osobowość prawną, nie daje Prezydium uprawnień do dysponowania personelem przedsiębiorstwa. Taka dyspozycja służy jedynie dyrektorowi przedsiębiorstwa w granicach zbiorowego układu pracy.

J. Goskocki

34. Przewodniczący Komisji Mieszkaniowej MRN w Kobylinie pow. krotoszyńskiego zapytuje, jak należy postąpić w przypadku konieczności usunięcia lokatorów z domu grożącego zawaleniem się i czy istnieje możliwość dokwaterowania ich do mieszkań niedostatecznie zaludnionych wobec braku mieszkań zastępczych. Konkretnie, czy w lokalu 5-izbowym zajęтым przez rodzinę złożoną z 3 osób można zająć jedną izbę. Zaznacza się, że w Kobylinie publiczna gospodarka lokalami nie została wprowadzona.

Odpowiedź:

Sprawa opróżnienia z lokatorów domu, grożącego zawaleniem się należy do właściwości prezydiów rad narodowych, jako władz budowlanych. Prawo przysługuje im na podstawie art. 380 pkt. (3) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. URP Nr 34, poz. 216 z 1939 r.). Nie ma ogólnych podstaw prawnych do dokwaterowania lokatorów usuniętych z zagrożonych domów do mieszkań niedostatecznie zaludnionych w miejscowościach, gdzie nie obowiązuje publiczna gospodarka lokalami.

W poszczególnych jednak przypadkach w miejscowościach, gdzie publiczna gospodarka lokalami nie została wprowadzona, usunięcie osób z lokali lub ich części może nastąpić jedynie na podstawie prawomocnego zezwolenia wojewódzkiej komisji lokalowej na użytek władz, urzędów i instytucji, wymienionych w art. 27 ust. 1 pkt. 1 dekretu o publicznej gospodarce lokalami, bądź też pracowników kierowanych przez właściwe władze do

tych urzędów i instytucji na podstawie przepisów prawnych, nakładających obowiązek pracy (art. 18 pkt. 2) dekretu z dnia 21 grudnia 1945 r. o publicznej gospodarce lokalami (Dz. URP z 1950 r. Nr 36, poz. 343).

M. Hałacińska

35. Inspektor Prezydium Warszawskiej Woj. RN zapytuje, czy w przypadku dokwaterowania lokalu niedostatecznie zaludnionego dotychczasowy posiadacz ma prawo wyboru izb, które chciałby zachować do swego użytku, tak jak to przewidywał dawniej przepis art. 5 ust. 3 dekretu o publicznej gospodarce lokalami i kontroli najmu (Dz. URP Nr 4/46 poz. 27).

Odpowiedź:

Dotychczasowy posiadacz nie ma obecnie prawa wyboru izb w przypadku dokwaterowania.

Uzasadnienie:

Ustawa z dnia 20.VII.1950 r. zmieniająca dekret o publicznej gospodarce lokalami i kontroli najmu zniósła instytucję podnajmu lokali mieszkalnych w ramach publicznej gospodarki lokalami. Mieszkańcy lokalu podlegającego publicznej gospodarce lokalami zostali zrównani tak w swych prawach wzajemnych (współnajemcy), jak i w swych obowiązkach w stosunku do władzy kwaterekowej.

Jak wynika z art. 5 ust. 1 oraz art. 7 ust. 1 dekretu o publicznej gospodarce lokalami (Dz. URP Nr 36/50 poz. 343), jedynie władza kwaterekowa określa obecnie rozmiary powierzchni mieszkalnej przypadające każdemu uprawnionemu i wydaje nakaz kwaterekowy na określoną izbę.

Władza kwaterekowa powinna uwzględnić uzasadnione wnioski stron co do przydziału poszczególnych izb w zagęszczanym lokalu.

T. Połabiński

36. Prezydium GRN w Moszczance, pow. Prudnik, zapytuje, czy budynek mieszkalny, składający

się z 3 izb i warsztatu stolarskiego o pow. 50 m kw. podlega opłatom na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej, biorąc pod uwagę, że stoi on na działce rzemieślniczej o pow. 1,85 ha i że użytkujący go rzemieślnik płaci podatek gruntowy oraz opłatę na Fundusz Ziemi. Jednocześnie Prezydium to prosi o podanie wysokości stawek wpłat na FGM w latach 1948, 1949, 1950 i 1951.

Odpowiedź:

Z mocy p. 4 ust. 4 lit. a) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 1949 r. o zmianie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 września 1948 r. w sprawie zwolnień i ulg w opłaceniu czynszu za najem lokali mieszkalnych oraz zwolnień od wpłat na FGM (Dz. URP Nr 42, poz. 313) zwolniony jest od wpłat na FGM wynajmujący lub użytkujący lokale mieszkalne na obszarze Ziemi Odzyskanych w budynkach mających nie więcej niż 10 izb, a więc budynek mieszkalny 3-izbowy w Moszczan- ce opłatom na FGM nie podlega.

Co zaś do warsztatu stolarskiego, to jako lokal użytkowy, zajmowany przez osobę, która się osiedliła na Ziemiach Odzyskanych, zwolniony jest on od wpłat na FGM na okres roku od dnia rozpoczęcia przez tę osobę działalności zawodowej (p. 4 ust. 4 lit. b) wymienionego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów).

Wobec powyższego w okresie po upływie roku od rozpoczęcia działalności pracy zawodowej wpłata na FGM od warsztatu stolarskiego obowiązuje. Wysokość stawki wynosi miesięcznie 1 zł 20 gr. od 1 m kw. powierzchni (Tabela Nr 2 wpłat na FGM od lokali użytkowych, stanowiąca załącznik do dekretu z dnia 28 lipca 1948 roku o najmie lokali (Dz. URP z 1950 r. Nr 51, poz. 479) zmniejszona o $\frac{1}{4}$ na podstawie przepisu pkt. 4 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 1949 r. (Dz. URP Nr 42, poz. 313) czyli 90 gr od 1 m kw. powierzchni użytkowej miesięcznie.

M. Hałacińska

37. Inspektor Prezydium Woj. RN zapytuje, czym kierował się ustawodawca nakładając w ustawie z 26.II. 51 r. (Dz. URP Nr 10/51 poz. 75) na osoby zamieszkałe w lokalach wybudowanych i odbudowanych obowiązek wyjednania przydziału, podczas gdy dekret o publicznej gospodarce lokalami zwalnia od tego obowiązku osoby zamieszkałe w danej miejscowości w chwili wprowadzenia tam publicznej gospodarki lokalami (art. 5 ust. 3 dekretu, Dz. URP Nr 36/50 poz. 343).

Czy władza kwaterunkowa może oznaczyć termin ostateczny, w którym będzie przyjmować od osób zamieszkałych w lokalach wybudowanych i odbudowanych wnioski o przydział, mimo braku przepisu w tym względzie w ustawie z dnia 26.II. 51 r.? Czy po upływie wyznaczonego terminu może ona stosować względem dotychczasowych mieszkańców sankcje karne i odmowę przydziału?

Odpowiedź:

Zakres ustawy z dnia 26.II.51 r. jest niewspółmiernie węższy niż dekretu o publicznej gospodarce lokalami. Celem jej było jak najstaranniejsze ujawnienie istniejącej wolnej przestrzeni mieszkalnej, koniecznie potrzebnej w związku z wielkim wzrostem ośrodków przemysłowych, przy jednoczesnym zachowaniu uzasadnionych praw dotychczasowych mieszkańców. Wnioski stron i ich udział w postępowaniu stanowią gwarancję sprawiedliwego rozwiązania sprawy przydziału.

Władza kwaterunkowa może określić stosowny termin składania wniosków o przydział z zagrożeniem stosowania po jego upływie kar pieniężnych celem przymuszenia, stosownie do art. 45 i 46 rozporządzenia o postępowaniu przymusowym w administracji (Dz. URP Nr 36/28 poz. 341). Może ona również wszcząć postępowanie o przydział z urzędu. Odmowa przydziału lokalu uzasadniona być może jedynie brakiem uprawnień do zamieszkania w danej miejscowości.

T. Połabiński

38. Prezydium GRN w Opalenicy pow. nowotomyskiego zapytuje, gdzie powinien sporządzić testament przewodniczący (upoważniony członek) prezydium gminnej rady narodowej — w siedzibie prezydium, czy może też to uczynić poza siedzibą — np. w mieszkaniu testatora.

Odpowiedź:

Przewodniczący (uprawniony członek) prezydium rady narodowej powinien w zasadzie sporządzić testament w siedzibie prezydium, ale nie ma przeszkód prawnych do sporządzenia testamentu przez te osoby również poza siedzibą prezydium (np. w mieszkaniu testatora), szczególnie gdy ze względu na stan zdrowia spadkodawcy byłyby trudności przybycia jego do siedziby prezydium.

Uzasadnienie:

Stosownie do art. 80 prawa spadkowego (Dz. URP z 1946 r. Nr 60, poz. 328) spadkodawca może sporządzić testament także w ten sposób, że wobec dwóch równocześnie obecnych świadków poda ustnie swoją wolę do wiadomości sędziego obywatelskiego albo przewodniczącego prezydium lub upoważnionego członka prezydium rady narodowej. Osoba ta spíše wolę spadkodawcy w protokole z podaniem daty jego sporządzenia i protokół ten odczyta spadkodawcy, czyniąc o tym wzmiankę w protokole. Tak sporządzony protokół zostanie następnie podpisany przez spadkodawcę, osobę spisującą wolę oraz dwóch świadków. Jeżeli spadkodawca nie umie lub nie może się podpisać, osoba spisująca jego wolę powinna podać w protokole, z jakich powodów brak jest podpisu spadkodawcy. Osoby głuche lub nieme nie mogą sporządzić testamentu w sposób przewidziany w artykule niniejszym. Podane przepisy nie zawierają jakichkolwiek ograniczeń co do miejsca sporządzenia testamentu, dlatego też przyjąć należy, że może on być sporządzony zarówno w siedzibie prezydium rady narodowej, jak i w mieszkaniu spadkodawcy.

S. Ślubowski

39. Prezydium MRN w Koronowie zapytuje, czy mimo nieprzyznania limitów osobowych na stałych pracowników, którzy by wykonywali remonty, można przeprowadzać bieżące remonty budynków sposobem gospodarczym przez pracowników dorywczo do tych prac przyjętych.

Odpowiedź:

O ile w budżecie przewidziane zostały kredyty na opłacanie pracowników wynajmowanych dorywczo, którzy będą przeprowadzać bieżące remonty budynków sposobem gospodarczym, to nieprzyznanie limitów pracowników stałych nie stoi na przeszkodzie wykonywaniu tych remontów.

M. Hałacińska

40. Prezydium GRN w Opalenicy powiatu nowotomyskiego zapytuje, czy sołtys może być świadkiem przy sporządzeniu testamentu szczególnego w przypadku choroby spadkodawcy i czy postawienie stempla przez sołtysa na testamencie pozbawia go mocy prawnej.

Odpowiedź:

Sołtys może być świadkiem przy sporządzeniu testamentu szczególnego w przypadku choroby spadkodawcy. Postawienie stempla przez sołtysa na testamencie nie pozbawia testamentu mocy prawnej.

Uzasadnienie:

Art. 82 prawa spadkowego (Dz. URP z 1946 r. Nr 60, poz. 328) przewiduje, że jeżeli wskutek szczególnych okoliczności, jak to: przerwanie komunikacji, epidemii, działań wojennych, choroby spadkodawcy albo jego nieszczerliwego wypadku, uzasadniających obawę rychłej jego śmierci, sporządzenie testamentu zwykłego byłoby niemożliwe lub bardzo utrudnione, spadkodawca może sporządzić testament ustny przez podanie swej woli do wiadomości trzech równocześnie obecnych

świadków. Wola ta powinna być, skoro tylko stanie się to możliwe, przez jednego ze świadków lub inną osobę spisana z podaniem daty sporządzenia testamentu i daty spisania jego treści, a następnie pismo to powinno być co najmniej przez dwóch świadków podpisane, jednakże niezachowanie obowiązku natychmiastowego spisania woli spadkodawcy lub podpisania pisma przez świadków nie pociąga za sobą nieważności testamentu spisane go i podpisanego później. Gdyby wola spadkodawcy nie została w ogóle spisana, treść testamentu może być stwierdzona zgodnym, złożonym przed przysięgą, zeznaniem co najmniej dwóch świadków, wobec których spadkodawca podał swoją wolę. Przepis powyższy nie zawiera żadnych wyłączeń co do udziału poszczególnych osób pełniących funkcje publiczne, jak np. sołtysa jako świadka przy sporządzaniu testamentu. Umieszczenie stempla sołtysa na testamencie nie ma wpływu na jego nieważność, o ile przy sporządzaniu testamentu spełnione zostały przewidziane w cytowanym art. 82 prawa spadkowego wymagania.

S. Ślubowski

41. Prezydium PRN w S. zapytuje, czy przy przeniesieniu służbowym pracownika prezydium należy mu zwracać również koszt przewozu ruchomości do stacji oraz od stacji do miejsca zamieszkania, czy tylko koszty przewozu rzeczy koleją.

Odpowiedź:

Przy przeniesieniu służbowym pracownika należy poza zwrotem kosztów przewozu urządzenia domowego koleją zwracać mu również koszty przewozu ruchomości do stacji i od stacji do nowego miejsca zamieszkania najtańszymi środkami transportu.

Uzasadnienie:

Sprawa poruszona w pytaniu została wyjaśniona w piśmie okólnym Ministra Finansów z

dnia 27 września 1951 r. Nr B.A. 3623/1/51, które podaje, że przy przeniesieniu służbowym pracownika państwowego zwrot kosztów przewozu urządzenia domowego przysługuje na przestrzeni z mieszkania w dotychczasowym miejscu służbowym do mieszkania w nowym miejscu służbowym, przy użyciu najtańszych środków transportowych. Wysokość ryczałtu należnego przy przeniesieniu służbowym kształtuje się zależnie od utrzymywania przez pracownika przeniesionego służbowo rodziny w rozumieniu prawa rodzinnego i małżeńskiego, przy czym fakt utrzymywania rodziny powinien być w każdym przypadku udowodniony. W razie przeniesienia służbowego obojga małżonków będących pracownikami państwowymi przysługuje im tylko jeden ryczałt w wysokości 100% jednomiesięcznego uposażenia wyższego spośród obu uposażeń pobieranych przez małżonków.

Interpretację powyższą stosować należy do przeniesień służbowych, które nastąpiły po dacie niniejszego okólnika.

S. Ślubowski

42. Prezydium GRN zapytuje, czy w związku z cofnięciem wypłaty zasiłku rodzinnego sołtysom wobec ustalenia nowych zasad wynagrodzenia — podlegają oni i ich rodziny ubezpieczeniu na wypadek choroby i ubezpieczeniu od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych.

Odpowiedź:

Stosownie do § 5 uchwały Rady Ministrów z 22 października 1951 r. w sprawie wynagrodzeń i ubezpieczeń sołtysów i podsołtysów, sołtysi i podsołtysi podlegają obowiązkowi ubezpieczenia tylko w zakresie ubezpieczenia od wypadków w zatrudnieniu. Ponadto stosownie do § 4 tejże uchwały sołtysi i podsołtysi otrzymują pomoc leczniczą dla siebie i swych rodzin według zasad obowiązujących dla pracowników i ich rodzin.

S. Ślubowski

Niektóre działają bezplanowo, od przypadku do przypadku, od akcji do akcji, a dla ułatwienia swych prac często łączą kilka sekcji w jedną, nie doceniając korzyści rozbudowy aktywu społecznego. Były też przypadki całkowitej apatii i bezradności wśród niektórych komitetów.

W celu podniesienia poziomu prac źle pracujących komitetów odbyła się w styczniu br. 3-dniowa odprawa przewodniczących i sekretarzy wszystkich komitetów blokowych, przy współudziale członków Prezydium MRN, na której ustalono dalsze wytyczne dla prac tych najniższych ogniw władzy ludowej w naszym mieście.

Podsumowując przedstawioną w krótkim zarysie działalność komitetów blokowych na terenie m. Krakowa należy stwierdzić, że w codziennych swych pracach realizują one skutecznie hasła Frontu Narodowego, uświadamiają obywateli i mobilizują ich wokół pełnej i przedterminowej realizacji Planu 6-letniego oraz wychowują i przygotowują aktyw bojowników walki o pokój.

Jan Garlicki

z-ca przewodniczącego
Prez. MRN w Krakowie

PRN WE WROCŁAWIU PRZYGOTOWUJE SIĘ DO SIEWÓW WIOSENNYCH

Prezydium PRN we Wrocławiu zwołało na 8 lutego br. sesję PRN, na której poddano krytycznej ocenie dotychczasowe przygotowania do siewów wiosennych oraz podjęto uchwałę zmierzającą do usunięcia stwierdzonych usterek i niedociągnięć.

Na sesji składali sprawozdania kierownicy POM w Kątach Wrocławskich i w Kobierzycach, PZGS oraz kierownik Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium PRN we Wrocławiu.

POM w Kobierzycach należycie przygotował się do wiosennej kampanii siewnej. Wszystkie maszyny rolnicze są w remoncie a załoga podjęła zobowiązanie ukończenia remontów na 5 dni przed terminem, tj. do 20 lutego. POM w Kątach Wrocławskich przoduje w województwie, a swoje osiągnięcia zawdzięcza dobrze rozwiniętemu wśród załogi współzawodnictwu oraz prowadzeniu szkolenia zawodowego i politycznego. POM w Kobierzycach przygotowuje się do wiosennych siewów należycie i ze złożonego sprawozdania należy wnioskować, że przygotowania te będą na czas zakończone.

Natomiast sprawozdanie PZGS oprócz cyfr i ogólników nie zawierało danych, z których można by się było zorientować w przygotowaniach do siewów w gminnych spółdzielniach i w ośrodkach maszynowych. Dopiero na podstawie danych przedstawionych przez Prezydium PRN okazało się, że Ośrodki Maszynowe nie są przygotowane do siewów. Ośrodek Maszynowy w Żórawinie zupełnie zaniedbał remont maszyn rolniczych, a Ośrodek Maszynowy w Smolcu nie posiada zupełnie warsztatów naprawczych. PZGS zamiast

zainteresować się tym stanem rzeczy i wysłać instruktora SOM w teren, zatrudnia go odrabianiem zaległości biurowych. W toku dalszej dyskusji nad sprawozdaniem PZGS wysunięto zastrzeżenia dotyczące zmagazynowania nawozów sztucznych i zwrócono uwagę na brak przygotowania magazynów.

Rada nie przyjęła sprawozdania kierownika Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa. Sprawozdanie to zawierało wiele danych liczbowych, ale nie było w nim mowy o sprawach zasadniczych, jak np. Wydział ma zamiar spopularyzować współzawodnictwo przy podniesieniu wydajności z hektara, jak Wydział zamierza przystąpić do likwidacji odlogów. W dyskusji wykazano, że w prezydiach GRN nie ma ewidencji odlogów i że nie zaktywizowano zespołów uprawowych.

PRN podjęła uchwałę zobowiązującą wszystkich radnych do przeprowadzenia w gromadach, w spółdzielniach produkcyjnych, w PGR-ach, w SOM-ach, POM-ach i GS-ach narad produkcyjnych i do przedyskutowania na tych naradach form i metod pracy w celu podniesienia wydajności z hektara.

W związku z uchwałą PRN Komisja Rolnictwa i Leśnictwa opracowała spis spraw, które powinny być omówione na naradach produkcyjnych. Prezydium PRN przesłało wszystkim radnym instrukcje i opracowany przez Komisję spis.

Następną sesję PRN, poświęconą wiosennej kampanii siewnej, wyznaczono na 15 marca, tj. po przeprowadzeniu narad produkcyjnych, aby radnym dać możliwość zaznajomienia się z przebiegiem przygotowań i podzielenia się uwagami i spostrzeżeniami. Sesja odbędzie się w gminie Gniechowice. Na sesję będą zaproszeni przedstawiciele wszystkich instytucji zainteresowanych w akcji oraz przodujący rolnicy z gromad powiatu.

Celem usunięcia braków i niedociągnięć w pracy SOM-ów, PRN zobowiązała PZGS do wzmożenia kontroli SOM-ów oraz do spowodowania, aby remonty maszyn zostały zakończone w terminie.

Wydziałowi Rolnictwa i Leśnictwa polecono zająć się ewidencją pozostałych na terenie powiatu odlogów, sprawą ich zagospodarowania przez zespoły uprawowe i pełnego ujęcia w swych pracach sprawy siewu wiosennego.

J. Kucharczak

inspektor kontroli
Prez. PRN we Wrocławiu

Z DZIAŁALNOŚCI KOMISJI FINANSÓW, BUDŻETU I PLANU MRN W BYDGOSZCZY

Komisja Finansów, Budżetu i Planu MRN w Bydgoszczy w okresie od chwili jej powołania do stycznia 1951 r. słabo realizowała swe zadania. Szczególnie należy podkreślić brak kolektywnej pracy członków Komisji, co w konsekwencji prowadziło do powierzchownej analizy i oceny sze-

regu spraw. W tym okresie posiedzenia odbywały się rzadko, czasami przy obecności 2 członków.

Stan ten uległ zmianie dzięki odnowieniu składu Komisji i usunięciu członków nieaktywnych. Dopiero od tego momentu można mówić o pracy Komisji jako całości. Komisja zaczyna realizować zadania ujęte w plan. Posiedzenia swe odbywa co 2 tygodnie, zawsze zapraszając przedstawicieli Wydziału Finansowego oraz Miejskiej Komisji Planowania Gospodarczego. Dobre są rezultaty takiego prowadzenia posiedzeń, przyczynia się to bowiem do szybszego toku pracy i zmniejszenia niejednokrotnie długotrwałych korespondencji i wyjaśnień między Komisją a Wydziałem za pośrednictwem Prezydium.

Prezydium MRN przekazuje Komisji różne sprawy z zakresu planowania i polityki finansowej. Następnie sprawy te przedstawiciel Komisji referuje (z punktu widzenia Komisji) na posiedzeniu Prezydium. W ten sposób realizowana jest podstawowa zasad włączania czynnika społecznego, jakim jest Komisja, do opiniowania spraw istotnych dla mas pracujących naszego miasta.

Sprawy budżetu, planu gospodarczego i inwestycyjnego

Analiza i opiniowanie projektów budżetu przez Komisję Finansów, Budżetu i Planu staje się bardzo istotnym elementem, który zobowiązuje czynnik społeczny, by czuwał nad gospodarką miejską. Analiza budżetu w 1950 r. była raczej mechaniczna, natomiast już w roku 1951 Komisja zastosowała planową analizę i ocenę budżetu. Wycinki budżetu przekazano do rozpatrzenia właściwym komisjom, po czym, na wspólnych posiedzeniach, uzgodniono wraz z przedstawicielami wydziałów Prezydium MRN sposób wprowadzenia uwag i dezzyderatów poszczególnych komisji. Na odcinku tej pracy, która w konsekwencji prowadzi do opracowania uchwały na sesję MRN oraz koreferatu, tak do budżetu jak i planu gospodarczego naszego terenu, postępowano jeszcze niezupełnie właściwie. Szczególnie wyraźnie dała się odczuć pewna chaotyczność, a i niejednokrotnie mechaniczność ustawiania preliminarza, a to ze względu na krótkość terminów, co działa się nie bez winy Prezydium MRN. Dlatego też Komisja, tak w projekcie uchwały, jak i koreferacie przedstawionym na pierwszej i drugiej sesji budżetowej wyraźnie na to wskazała.

Komisja Finansów, Budżetu i Planu zaleciła w wielu punktach wprowadzenie oszczędności i nie uwzględniła żądań dodatkowych limitów (przykładem są wodociągi w planie na rok 1952), w innych zaś przypadkach przychyliła się do słusznych żądań podwyższenia limitów ustalonych przez Prezydium Woj. RN zbyt mechanicznie i niezyciowo (np. zażądała zwiększenia limitu dla Miejskich Zakładów Komunikacyjnych, które przy proponowanych limitach nie mogły sprostać swym poważnym zadaniom).

Należy stwierdzić, że praca na odcinku planu i budżetu dała poważne wyniki. Wyniki te w przyszłości mogą być jeszcze lepsze, jeśli limity zostaną dostarczone wcześniej, a tym samym powstanie możliwość głębszej analizy.

Kontrola bieżąca i kontrola w terenie

Komisja przeprowadziła kontrolę stosowania zasady równowagi budżetowej i kontrolę Referatu Skarg i Zażaleń z zakresu spraw finansowych. Stwierdziwszy poważny napływ skarg w sprawie wymiaru podatku od gruntów niezabudowanych i ogrodów, Komisja przeanalizowała tę sprawę i wnioski złożyła Prezydium MRN. Pismo okólne Ministerstwa Finansów regulujące wymiar tego podatku i przewidujące poważne ulgi dla tych, którzy faktycznie nie mogą wymiaru zapłacić, potwierdziło słuszność zajęcia się tą sprawą przez Prezydium MRN i Komisję.

Komisja przeanalizowała również całość wykonania budżetu za 1950 r. zbierając materiały analityczne od poszczególnych komisji.

I tutaj również wyciągnięte wnioski przedstawiono na sesji, wytykając niewykorzystanie sum na akcję socjalną, przekroczenie dyscypliny finansowej przez Wydział Zdrowia i inne.

Komisja, w porozumieniu z Prezydium, przeprowadziła również kontrolę na odcinku oszczędności. Mając na uwadze doniosłość i znaczenie ogólnonarodowej walki z marnotrawstwem, Komisja zwróciła Prezydium MRN uwagę na niedostateczną mobilizację przedsiębiorstw wokół tego bardzo ważnego zagadnienia. Analizę oszczędnościową poszczególnych działów budżetu przeprowadzono na dwu kolejnych posiedzeniach.

Kontrola bieżąca wykonywana jest przez analizę materiałów dostarczonych z poszczególnych odcinków realizacji planu. Komisja przeprowadziła również kontrolę w terenie. Kontrolę taką zakrojoną na większą skalę podjęto jeszcze w 1950 r. włączając do niej odpowiednie wydziały. Akcja ta jednak, z uwagi na zbyt słabe zainteresowanie się nią członków Komisji, nie zdała egzaminu i materiały analityczne niedostatecznie wykorzystano.

Powracając jednakże do tej samej metody kontroli w roku 1951, przeprowadzono ją planowo i z poważnymi rezultatami. Szczegółowej i wnikliwej kontroli poddano MZBM i MPRB, przedstawiając swe wnioski na sesji MRN i powodując podjęcie odpowiedniej uchwały. Przeanalizowano również działalność MZK, ZOM, Wodociągów, MHD i Oddziału Drogowego. W odniesieniu do MPRB spowodowano kontrolę ze strony bezpośrednio nadrzędnego kontrolującego banku, a w stosunku do Wodociągów i Kanalizacji łącznie z Komisją Gospodarki Komunalnej spowodowano powołanie specjalnej Komisji dla technicznej analizy ubytku wody w sieci.

Komisja występowała wobec Rady na sesjach z koreferatami, inicjowała i przygotowywała projekty uchwał.

Trzeba samokrytycznie stwierdzić, że w swej pracy nie doceniliśmy udziału naszego w zebra- niach z załogami zakładów pracy jakie urządziło Prezydium i słabo wykorzystywaliśmy materiały z kontroli w terenie.

Opracowane na podstawie sprawozdania, które Komisja Finansów, Budżetu i Planu MRN w Bydgoszczy złożyła na sesji dn. 29.XII.1951 r.

Sprawozdanie nadesłał ob. H. Kaczmarczyk, przewodniczący Komisji.

PRZYKŁAD NIEKIEDY IDZIE Z DOŁU

Sprawa jest jasna i zdawałoby się nie wymagająca tłumaczeń. Omawiana już była kilkakrotnie. Zwracano na nią baczną uwagę. Zdawałoby się, że wszystkie rady narodowe wiedzą już, że zażalenia i skargi obywateli, skierowywane do danej rady narodowej należy zbadać na „miejscu, a nie skierowywać ich do „obwinionego“.

Widocznie jednak Warszawska Woj. RN o tym dotąd nie wie, a może zapomniała.

Oczywisty dowód owego „zapomnienia“ znajdujemy w Referacie Skarg i Zażeń przy Prezydium Żyrardowskiej MRN.

Notatka pt. „Zdrowie i czystość Żyrardowa“, drukowana w Życiu Warszawy w styczniu br., poprzez Ministerstwo Gospodarki Komunalnej dotarła do Warszawskiej Woj. RN z poleceniem zbadania tej sprawy.

A jak odniosła się Warszawska Woj. RN do otrzymanego polecenia? Czy wysłała jednego ze swoich pracowników do Żyrardowa celem skontrolowania na miejscu pracy właściviych wydziałów prezydium i przedsiębiorstw, których praca związana jest z utrzymaniem czystości w m. Żyrardowie.

Nic podobnego.

Warszawska Woj. RN przesłała odnośną notatkę do Referatu Skarg i Zażeń przy Prezydium Żyrardowskiej MRN. A ponieważ dziwnym zbiegiem okoliczności autorem tej notatki był kierownik Referatu, ob. Żelisław Zdziebłowski, notatka powróciła do jej autora.

Na najbliższym posiedzeniu Prezydium MRN w Żyrardowie, tj. 14 lutego br, uchwalono zwrócić na tę sprawę uwagę Komisji Zdrowia oraz zwrócić się do zrzeszenia prywatnych właścicieli nieruchomości, aby więcej dbali o czystość i higienę. Uchwałę Prezydium postanowiono przesłać do Woj. RN.

I na tym koniec. Warszawska Woj. RN będzie więc mogła z „czystym sumieniem“ zawiadomić władze nadrzędne, że obowiązek swój wykonała.

Czy go jednak wykonała naprawdę?

*

Inny przykład.

Janina Sęk, robotnica Zakładów Żyrardowskich złożyła skargę 5 września ub. r. na miejskie władze kwaterunkowe do Warszawskiej Woj. RN. I znowu zamiast zbadać sprawę na miejscu, skontrolować działalność Prezydium MRN i Komisji Mieszkańcowej, skargę ob. Sęk przesłano... do Prezydium MRN w Żyrardowie.

Podobne załatwienie spraw nie odpowiada założeniom i celowości istnienia referatów skarg i zażeń.

*

Przeglądając rejestr skarg i zażeń obywateli żyrardowskich natrafiamy na zbiorową skargę chorych, leżących w szpitalu, na salową Zofię Sobol.

Sprawę zbadano na miejscu. Rozpatrzone uważnie wszystkie skargi chorych. Zasięgnięto opinii koleżanek ob. Sobol. Skargę chorych uznano za słuszną i usunięto nieodpowiednią salową.

Gdyby jednak Żyrardów chciał się wzorować na Prezydium Warszawskiej Woj. RN, przesłałby skargę chorych... do dyrektora szpitala. I kto wie, czy w dalszym ciągu nieodpowiedni człowiek nie zajmowałby odpowiedzialnego stanowiska.

Przysłowie „przykład idzie z góry“, należałoby w danym wypadku zmodyfikować. Dobry przykład idzie czasami nie z góry, a właśnie z dołu.

S. Sońska

Notatki z życia rad narodowych

NASI KORESPONDENCI DONOSZA

Nasi korespondenci zabierają głos w dyskusji nad projektem Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej:

Ob. Jakub Mądrakiewicz, b. delegat Rady Delegatów Robotniczych w Lublinie, obecnie członek MRN w Lublinie: „Nasza Konstytucja zdobyta jest wielkim trudem i poświęceniem takich towarzyszy, jak Nowotko, Fornal-

ska i wielu innych, którzy nie żalowali swego młodego życia. Naszym obowiązkiem jest bronić praw Konstytucji przed wszelkimi zakusami wrogów i wyteżać wszystkie siły, by budować socjalizm“...

Ob. Władysław Bartocha, sekretarz Prezydium PRN w Słubicach: „Projekt Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej powstał z najpiękniejszych tradycji wolnościowych przeszłości,

jest podsumowaniem zwycięskich osiągnięć naszego narodu, dokonanych pod przewodnictwem klasy robotniczej, i służy wielkiemu celowi — budowie ustroju sprawiedliwości społecznej“...

Ob. Stefan Mioduszewski, sekretarz Prezydium GRN w Dobroszycach pow. oleśnickiego: „Zobowiązuję się umacniać władzę ludową w terenie, pozostawać w stałej łączności z ludnością gminy, zaznajamiać ją ze słusznymi dążeniami naszego rządu

i przeprowadzić na terenie gminy szeroką dyskusję nad projektem Konstytucji. Jednocześnie wzywam wszystkich sekretarzy prezydiów GRN do zapoznania społeczeństwa z treścią projektu i do jak najszerzej dyskusji nad projektem Konstytucji“...

Ob. Paweł Chudyk, przewodniczący Prezydium PRN w **Tczewie**: „Projekt obecnej Konstytucji: to nasza duma i chluba, to prawo, na które czekaliśmy długie lata. Stanowi ona rękojmię potęgi, siły, suwerenności naszego państwa, o które walczyli najlepsi synowie narodu polskiego“...

Ob. Czesław Marcinkowski, sekretarz Prezydium MRN w **Pile**: „Projekt Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej jest wyrazem historycznych przemian społecznych, woli i walki ludu pracującego miast i wsi na przestrzeni 70 lat o prawa i o władzę. Walczyli o nie i ginęli najlepsi synowie klasy robotniczej i chłopstwa pracującego. Walka i przelana krew bohaterów w walce o prawa i władzę ludu pracującego nie poszły na marne:

„W Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej władza należy do ludu pracującego miast i wsi“...

Ob. Józef Malczyk, kierownik Referatu Organizacyjnego Prezydium PRN w **Wadowicach**, pisze, że w związku z ogłoszonym projektem Konstytucji 16 lutego odbyła się nadzwyczajna sesja PRN w Wadowicach z udziałem przedstawicieli świata pracy i cytuje szereg wypowiedzi uczestników sesji. Oto wypowiedź radnego Aleksiego Sikory: „Obecnie rolnictwo indywidualne nie nadąża za szybkim rozwojem przemysłu i należy uświadamiać chłopom wyższość gospodarki uspołecznionej nad gospodarką indywidualną. Pytam was, radni, czy my to robimy? czy przekonaliśmy o tym własne żony? Śmiem twierdzić, że nie, że często jeszcze jesteśmy pod wpływem kulaków. A przecież artykuł 5 projektu Konstytucji mówi, że „wszystkie organa władzy i administracji państwowej opierają się w swej działalności na świadomym, czynnym współdziałaniu najszerzych mas ludowych“.

Inni korespondenci piszą o różnych sprawach

Ob. Edward Appel, członek PRN w **Żarach**, donosi o przodującej spółdzielni produkcyjnej w Lubanicach. „Dawni robotnicy dworscy otrzymali ziemię na własność. Po pewnym czasie stwierdzono, że praca na roli, mimo entuzjazmu, z jakim się do niej zabrano, praca w pojedynkę, bez nowoczesnych maszyn i narzędzi rolniczych nie przynosi wysokich osiągnięć. Na 85 chłopów tylko 16 nie przystąpiło do spółdzielni. Tych kilkunastu uległo podstępom wrogów. Wydajność z hektara w gospodarstwach indywidualnych wyniosła w roku ubiegłym około 10 kwintali, w spółdzielni: żyto — 17 q, pszenica — 18 q, owies — 17 q, jęczmień ozimy — 20 q, pszenica jara — 16 q, jęczmień jary — 16 q. Z ogólnego dochodu spółdzielnia wydzieliła sumę zł. 22.000 na fundusz społeczny (przedszkola, żłobek i świetlica). Spółdzielnia produkcyjna w Lubanicach gm. Kadłubia dzięki rzetelnej pracy, troskliwości i zapobiegliwości wszystkich członków i ich rodzin, dzięki wytrwałej pracy zarządu jest przodującą spółdzielnią w powiecie żarskim. Mając taki przykład chłopci z okolicznych wiosek tworzą komitety założycielskie.

Ob. Henryk Koźlakowski, sekretarz Prezydium GRN w **Żmigrodku** pow. milickiego, pisze, że na terenie gminy Żmigrodek są 3 spółdzielnie produkcyjne: w Żmigrodku, w Korzeńsku i w Chodlewie. Na wiosnę ubiegłego roku spółdzielnie zagospodarowały tylko część ziemi, co oczywiście odbiło się na dochodzie. Prezydium GRN początkowo mało interesowało się rozbudową spółdzielni, nie przeprowadziło w odpowiednim czasie akcji uświadamiającej wśród małorolnych i średniorolnych chłopów. W bieżącym roku zagadnienie spółdzielni wysuwa się jako czołowy problem GRN. 25 stycznia odbyła się sesja GRN z udziałem sołtysów, prezesów ZSch, aktywu gminnego i gromadzkiego, poświęcona spółdzielczości. Uchwała GRN zobowiązała wszystkich radnych, sołtysów i aktyw gromadzki do zaznajomienia się ze statutami spółdzielni, do omawiania tych

statutów na zebraniach gromadzkich, do przeprowadzania rozmów z poszczególnymi chłopami i do nawiązania ścisłej współpracy z komitetami założycielskimi. 6 lutego Prezydium GRN na posiedzeniu wyjazdowym wysłuchało sprawozdania zarządów spółdzielni dotyczących przygotowań do wiosennej akcji siewnej. Postanowiono czuwać nad zaopatrzeniem spółdzielni w nasiona i nawozy sztuczne.

Ob. Witold Hajkiewicz, członek Prezydium PRN w **Pasłęku**, i **ob. Bolesław Romanowski**, instruktor terenowy tegoż Prezydium, piszą o brakach w pracy prezydiów GRN na terenie powiatu. **Ob. Hajkiewicz** podaje następujący przykład: Prezydium GRN w Rogajnach zwołało sesję wyjazdową GRN w PGR w Kwitajnach, poświęconą sprawom rolnym, ale nie zaprosiło na nią ani jednego robotnika rolnego. Dyrektor Zespołu PGR odczytał długie sprawozdanie, a w dyskusji poza przewodniczącym Prezydium GRN nikt głosu nie zabrał. Zdaniem korespondentów Prezydium PRN za mało poświęca uwagi i za mało się troszczy o podniesienie poziomu pracy GRN.

Nasuwa się pytanie, co robi instruktor i członkowie prezydium, by stan ten poprawić.

(Przyp. Redakcji)

Ob. Jan Kwiatkowski, kierownik Referatu Leśnictwa Prezydium PRN w **Wołowie**, skarży się na częste zatrudnianie pracowników referatów leśnictwa w różnych działach rolnictwa, jak np. urzędzenia rolne, ochrona roślin, upowszechnianie wiedzy rolniczej. Sprawy leśne z konieczności załatwiane są z za biurka.

Ob. Alfred Chudzikiewicz, kierownik Referatu Inspekcji Prezydium MRN w **Przemysłu**, donosi, że na terenie miasta Przemysła jest 307 indywidualnych gospodarstw rolnych i 2 gospodarstwa uspołecznione, ale w MRN nie ma przedstawicieli rolników.

Ob. Władysław Strzelecki, członek Woj. RN w **Łodzi**, pisze: „Przebieg skupu na terenie województwa wykazał, że chłop małorolny i średniorolny wywiązał się ze swych obowiązków. Szcze-

gólnie należy podkreślić wykonanie planów dostaw zboża przez spółdzielnie produkcyjne. 54 spółdzielnie przekroczyły 100% planu. Np. Spółdzielnia Produkcyjna Cisów pow. brzezińskiego wykonała plan w 205%, Holendry w pow. łaskim — w 224%, Wojsławice w pow. sieradzkim — 237%, a Spółdzielnia Dobroszyce w pow. radomszczańskim — aż w 356%“.

Ob. Józef Kołodziej, pracownik Prezydium PRN w Rzeszowie, donosi, że powiat rzeszowski wykonał plan inwestycyjny na rok 1951 z nadwyżką. Analiza z wykonania planu inwestycyjnego pozwoliła Prezydium PRN ocenić osiągnięcia poszczególnych wydziałów, referatów, uwidoczniając niedociągnięcia i wysunąć realne wnioski co do pracy w roku bieżącym.

Ob. Mieczysław Kocel, członek GRN w Sancygnicwie pow. pińczowskiego, pisze o pracy Komisji Kulturalno-Oświatowej GRN. Komisja opiekuje się sześcioma szkołami podstawowymi, dba o to, aby były należycie wyremontowane i zaopatrzone w opał i pomoce naukowe. W każdej szkole jest punkt biblioteczny, ponadto jest 7 punktów bibliotecznych w gromadach. Komisja uruchomiła Gminną Bibliotekę Publiczną, w której jest 3.000 tomów.

Ob. Tomasz Kunzek, pracownik Prezydium MRN w Bytomiu, donosi, że w dzielnicy Bytomia Łągowickiej odbyła się narada robocza Komisji Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej MRN i miejscowej ludności. Przedmiotem narady były plany remontu budynków w roku 1952. Rozważono lokalne potrzeby, wysłuchano szczegółowych opinii i wspólnie zastanowiono się nad środkami zaradczymi. Wnioski z narady Komisja przedstawiła Prezydium MRN do rozpatrzenia.

Ob. B. Kawecki, kierownik Oddziału Organizacyjnego Prezydium MRN w Szczecinie, powiadamia, że 6 lutego br. odbyło się posiedzenie Komisji Oświaty i Kultury MRN poświęcone sprawie opieki nad młodzieżą i walce z chuligaństwem. Komisja postanowiła m. in. powołać w każdej szkole trzysobowe komitety,

które mają roztoczyć opiekę nad młodzieżą przez zorganizowanie wespół z nauczycielskim i komitetami rodzicielskimi kulturalnych rozrywek na terenie szkół, wieczornic świetlicowych itp.

A czy ZMP nie bierze w tej pracy udziału?

(Przyp. Redakcji)

Ob. Eugenia Furmaniakowa, zastępca przewodniczącego Prezydium MRN w Bydgoszczy, donosi, że zagadnieniu opieki nad młodzieżą poświęcono dwie konferencje zorganizowane z inicjatywy Komisji Oświaty i Kultury MRN. Konferencje odbyły się z udziałem komitetów rodzicielskich i opiekuńczych, LK, ZMP, członków Komitetu Przeciwalkoholowego.

Ob. Juliusz Pukowski, sekretarz Prezydium PRN w Nowym Targu, donosi o zorganizowaniu w pow. nowotarskim komisji kontrolno-doradczych sołtysów. Komisje pomagają sołtysom w realizowaniu zadań państwowych przez gromady.

OMAWIAMY PROJEKT KONSTYTUCJI

Zebrań w gromadach pow. łańcuckiego poświęcone dyskusji nad projektem Konstytucji odbyły się 10 lutego i były poprzedzone dwudniowym szkoleniem i odprawą prelegentów.

Zebrań organizowało Prezydium PRN oraz KP PZPR i organizacje masowe. Członkowie KW PZPR, delegaci Prezydium Woj. RN oraz wszyscy członkowie Prezydium PRN brali udział w zebraniach jako prelegenci. Prelegentami byli również członkowie PRN i aktywiści spoza Rady. Sołtysi bardzo starannie przygotowali salę zebrań, frekwencja wahała się od 60 do 250 osób zależnie od wielkości sali. Zadawano liczne pytania, szczególnie o art. 12, 13, 14 i 70. Projekt Konstytucji omawiano szczegółowo, rozdział po rozdziale, porównując go z konstytucjami krajów kapitalistycznych i z konstytucją Polski sanacyjnej. Podawano przykłady z terenu powiatu. Prezydium PRN przeprowadzi jeszcze zebrań w gromadach,

ponieważ 10 lutego nie wszyscy mogli być obecni ze względu na szczupłość pomieszczeń.

Projekt Konstytucji dyskutowany jest również na sesjach MRN i GRN. W tych sesjach biorą udział członkowie Prezydium PRN.

Na zajęciach szkoleniowych sołtysów projekt Konstytucji przeobrażono jako jeden z tematów szkolenia.

Oto niektóre wypowiedzi sołtysów.

Ob. Jan Więcek, sołtys ze Strazowa gm. Łańcut: „Piękny jest projekt Konstytucji. Np. art. 60 zapewnia prawo do ochrony zdrowia oraz do pomocy w razie choroby lub niezdolności do pracy. W Polsce sanacyjnej nikomu nie przyszło do głowy budować ośrodki zdrowia czy izby porodowe na wsi, można było umrzeć, zanim się do szpitala dojechało. Dziś przyjeżdża po chorego na wsi karetka. Izba porodowa i ośrodek zdrowia są na miejscu. To jest prawdziwy sołusz robotniczo - chłopski.“

Ob. Jan Sroka, sołtys z Brzozy Królewskiej: „Wreszcie doczekaliśmy się naszej pierwszej ludowej Konstytucji. Wielu robotników i chłopów zginęło w walce o taką Konstytucję. Powinniśmy kochać i czcić pamięć tych wszystkich bohaterów walki o nową sprawiedliwość, której wyrazem jest projekt Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej“.

R. Rappé

sekretarz Prezydium PRN
w Łańcucie

WOJ. RN W KRAKOWIE DYSKUTUJE NAD PROJEKTEM KONSTYTUCJI

15 lutego br. odbyła się nadzwyczajna sesja Woj. RN w Krakowie poświęcona omówieniu projektu Konstytucji. Sesja ta odbyła się w obecności ministra Oświaty ob. Jarosińskiego, przedstawicieli miejscowych władz i instytucji oraz licznie zebranej publiczności.

Referat o projekcie Konstytucji wygłosił sekretarz Prezydium Woj. RN ob. Antoniszczak.

Był to dobrze opracowany przegląd dorobku narodowego na tle historycznej walki klasy robotniczej o władzę dla ludu pracującego miast i wsi. Przegląd ujmował osiągnięcia poparte materiałami statystycznymi oraz postanowienia projektu Konstytucji.

Dobre ustawienie problematyki wywołało duże zainteresowanie zebranych oraz ciekawą i żywą dyskusję, w której wzięło udział około 20 osób.

Dyskutanci reprezentowali partie polityczne i bezpartyjnych, robotników, chłopów i inteligencję pracującą, członków spółdzielni produkcyjnych, przodowników pracy itp.

Zebrani gorąco przyjęli wypowiedź ob. Łatki rolnika z pow. Limanowskiego, który stwierdził: „Nie będzie socjalizmu w Polsce, jeśli nie będzie wsi socjalistycznej. Dziś chłop i wsi województwa krakowskiego z radością witają projekt nowej Konstytucji i wiedzą, że idąc do ustroju sprawiedliwości społecznej — pójdziemy ręką w rękę z klasą robotniczą, aby zbudować socjalizm na wsi...“

Ob. Sadłoń, przodownik pracy z Nowego Sącza, mówił: „Nasza dotychczasowa 7-letnia praca nie poszła na marne — bowiem państwo nasze znacznie wzbogaciło się. Powstały nowe osiedla robotnicze, nowe szkoły, świetlice, drogi itp. Czujemy się wszyscy współgospodarzami w naszym kraju, bo wiemy, że nasza praca idzie dla dobra państwa, a nie służy do nabijania kas kapitalistom i wyzyskiwaczom“.

Także inni dyskutanci, porównując okres przedwojenny do czasów obecnych, w oparciu o konkretne fakty wykazywali wyższość ustroju demokracji ludowej nad ustrojem kapitalistyczno-obszarnicznym.

Dyskusję podsumował ob. minister Jarosiński. W przemówieniu pogłębił wypowiedzi niektórych dyskutantów oraz omówił te zagadnienia konstytucyjne, które nie zostały dość jasno poruszone w dyskusji.

WOJ. RN W LUBLINIE OMAWIA NA SESJI PROJEKT KONSTYTUCJI POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

16 lutego 1952 r. — odbyła się sesja Woj. RN w Lublinie, na której omawiany był projekt Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Referat o projekcie Konstytucji wygłosiła ob. Patrylas Julia — z-ca przewodniczącego Prezydium Woj. RN w Lublinie, członek Komisji Konstytucyjnej. W dyskusji nad wygłoszonym referatem zabierało głos 16 mówców, w tym 5 kobiet. Mówcy podkreślali doniosłą rolę projektu Konstytucji, porównując go z konstytucjami z roku 1921 i 1935, gdy ludzie pracy pozbawieni byli praw, które zagwarantowane były jedynie dla kapitalistów i obszarników. Wspominali te czasy, gdy w poszukiwaniu pracy emigrować musieli za granicę — do Francji, gdzie zatrudnieni byli przy najcięższych pracach w kopalniach (ob. Eliaz Kozłowski) gdy tymczasem dziś fabryki poszukują robotników, a na młodzież czekają otworem szkoły i wyższe uczelnie. Kobiety zwracały szczególną uwagę na zagwarantowanie im równych z mężczyznami praw zarówno w pracy zawodowej, jak przy obejmowaniu stanowisk w pracy społecznej. Dzisiaj kobiety prześcigają niekiedy nawet mężczyzn. Przykład taki podała ob. Władysława Buczkowska, która jako członek spółdzielni produkcyjnej w Kamionce pow. Lubartów otrzymała dniówkę 27 zł., gdy tymczasem mąż jej zarabia 15. Mówcy wyrażali radość, że mogą wziąć udział w dyskusji nad Konstytucją. Najstarsza z obecnych na sali 70 letnia ob. Kijanowa mówi: „cieszę się z całego serca, że doczekałam chwili, kiedy mogę wypowiedzieć się za Konstytucją, o którą walczyli najlepsi bojownicy i bojowniczki jak Hanka Sawicka, Małgorzata Fornalska i inni. W pracy naszej realizujemy to, za co one zginęły“. Ob. Józef Dragan stwierdził, iż jeżdżąc na wieś przekonał się, że ludność wiejska z projektu Konstytucji jest w pełni zadowolona, gdyż daje ona duże prawa

ludziom pracy. Za czasów sanacyjnych konstytucje przynosiły nam Berezę Kartuskie i kaźnie na Zamku Lubelskim. Teraz dopiero doczekaliśmy się właściwej Konstytucji.

OB. ZENON KRYŃSKI PRZEWODNICZĄCYM PREZYDIUM WOJ. RN W LUBLINIE

16 i 17 lutego br. odbyła się sesja Woj. RN w Lublinie. Na sesji tej omówiono projekt Konstytucji, ustawę o obowiązkowych dostawach zwierząt rzeźnych, zadania rad narodowych w walce o wzrost produkcji rolnej i rozwój spółdzielczości produkcyjnej oraz sprawozdania z wymiaru i wpływów zaliczki na podatek gruntowy oraz innych świadczeń pieniężnych wsi za rok 1952.

Na sesji tej Woj. RN dokonała wyboru nowego przewodniczącego Prezydium, którym został ob. Zenon Kryński. Ob. Zenon Kryński jest synem gisera łódzkiego, który brał udział w Rewolucji Październikowej, jako minier. Ob. Kryński od 14 roku życia pracował jako terminator w przemyśle metalurgicznym. Mając 16 lat wstąpił w szeregi Komunistycznego Związku Młodzieży Polskiej. W okresie rządów sanacyjnych ob. Kryński przebywał 4 lata w więzieniu za walkę w szeregach KPP o sprawiedliwość społeczną.

W roku 1939 działał na terenie Lubelszczyzny jako sekretarz KZMP pod pseudonimem „Krzyżstof“. Za tę działalność władze sanacyjne zamknęły go na dwa lata w Berezie Kartuskiej. W czasie walk w roku 1939 przedostał się do Związku Radzieckiego, gdzie pracował w przemyśle metalurgicznym i działał jako członek Związku Patriotów Polskich. Po wyzwoleniu powrócił do kraju i objął stanowisko naczelnika Wydziału Społeczno-Politycznego, a następnie zastępcy przewodniczącego Prezydium Woj. RN w Łodzi.

Na tej samej sesji wybrano na członka Prezydium Woj. RN dotychczasowego przewodniczącego Komisji Finansów, Budżetu i Pla-

n^o — ob. Szydłowskiego. Obejmuje on również stanowisko kierownika Wydziału Finansowego.

WZOR GODNY NAŚLADOWANIA

Zwiększenie produkcji rolnej — to zasadnicze zagadnienie, któremu poświęcony będzie drugi dzień obrad sesji Wojewódzkiej Rady Narodowej we Wrocławiu w dn. 6 marca br.

Prezydium Woj. RN wykazało godną pochwałą inicjatywę w usterkowaniu tego bardzo ważnego zagadnienia. Zwróciło się ono do radnych z prośbą o zorganizowanie narady produkcyjnej w gromadzie albo w spółdzielni produkcyjnej, w PGR, SOM, POM lub w zespole pracowników GS. Narada ta ma na celu przedyskutowanie sposobów podniesienia wydajności z hektara. Odbycie tego rodzaju narad przy udziale komisji rolnictwa i leśnictwa PRN oraz komisji rolnych GRN i odbycie ich przed sesją Woj. RN pozwala przypuszczać, że dadzą one bogaty materiał do dyskusji na samej sesji.

Prezydium Woj. RN we Wrocławiu obciążało obowiązkiem udzielenia bezpośredniej pomocy w organizacji narad prezydium PRN, sołtysów i kierowników POM, SOM itd. Wskazówki o tym, co omówić na naradzie opracowała Komisja Rolnictwa i Leśnictwa Woj. RN. W wykazie zagadnień, które należy omówić na naradzie, widnieją następujące punkty:

1. Realizacja upowszechnienia wiedzy rolniczej
2. Przygotowania do akcji siewnej
3. Pomoc sąsiedzka
4. Zaopatrzenie w ziarno siewne
5. Nawozy sztuczne
6. Ośrodki maszynowe
7. Zaopatrzenie w zaprawy do ziarna
8. Zaopatrzenie sklepów spółdzielczych na wsi
9. Współpraca rad narodowych, ZSCH i GS z jednostkami kontraktującymi

10. Stan przygotowań do akcji siewnej

11. Stan systemu odwadniającego, stan ozimin.

Każdy z tych punktów jest rozwinięty przez treściwe omówienie najistotniejszych spraw.

W związku z organizacją narad Prezydium Woj. RN w piśmie do sekretarzy prezydium PRN podzieliło się z nimi własnymi doświadczeniami na odcinku aktywizacji radnych. Prezydium Woj. RN aktywizowało radnych poprzez posiedzenia klubów radnych i opracowanie dla nich wykazu zagadnień omówionego powyżej. Prezydium Woj. RN zaleciło odbycie zebrań klubu radnych na szczeblu powiatu i wykorzystanie materiałów opracowanych przez Komisje Rolnictwa i Leśnictwa Woj. RN.

Wykonanie słusznych zaleceń Prezydium Woj. RN niewątpliwie przyczyni się do wzrostu aktywności członków rad narodowych w woj. wrocławskim, a przede wszystkim do mobilizacji rolników wokół podstawowego zadania — walki o zwiększenie produkcji rolnej.

UCZMY SIĘ OD MAS

27 stycznia br. odbyła się sesja MRN w Szczecinku. Zadaniem sesji było przeanalizowanie prac Rady i jej organów w roku ubiegłym ze szczególnym uwzględnieniem pracy w IV kwartale.

Nad sprawozdaniem przewodniczącego Prezydium wywiązała się rzeczowa dyskusja, w której zabierała głos więcej niż połowa radnych oraz wielu zaproszonych gości. Dyskutanci wskazywali dobre i złe strony pracy Prezydium i komisji.

Między innymi radny Józef Łobowicz stwierdził, że nowoprzyjęci członkowie komisji nie są zaznajomieni ze swymi prawami i obowiązkami, co wpływa ujemnie na prace komisji.

Inni dyskutanci zwrócili uwagę na zagadnienia gospodarcze.

Na podstawie dyskusji i słusznych wniosków MRN podjęła uchwałę, która określiła zadania Prezydium i komisji. Uchwała

m. in. zobowiązuje Prezydium do zajęcia się sprawą gospodarki komunalnej, a w szczególności remontem mieszkań i usprawnieniem polityki mieszkaniowej, uruchomieniem w terminie do dn. 15.II br. łaźni miejskiej, która od dłuższego czasu stoi nieczynna.

Uchwała zobowiązuje Prezydium do masowego przeszkolenia wszystkich członków komisji w lutym i w marcu, a komisje do należytej pracy oraz pomocy dla Prezydium.

Wyciągając wnioski z odbytej sesji, można stwierdzić, że cel jaki sobie sesja postawiła został spełniony. Była to jedna z lepszych sesji MRN.

W przygotowaniu sesji poważną rolę odegrały kluby radnych oraz niektóre komisje. Należy dodać, że w roku 1951 nie doceniono pracy klubów radnych. W klubach radnych szczegółowo omówiono każdy punkt porządku obrad oraz przygotowano się do dyskusji, co spowodowało, że dyskutanci nie powtarzali się, jak to miało miejsce na poprzednich sesjach.

Prezydium analizując przebieg sesji doszło do wniosku, że dobre przygotowanie sesji, dobrze przygotowany porządek obrad oraz praca klubów radnych są podstawowym czynnikiem, który decyduje o poziomie sesji.

Krytyka w stosunku do Prezydium niewątpliwie pomoże do usunięcia popełnionych błędów.

Jerzy Roszkiewicz

sekretarz Prezydium MRN
w Szczecinku

PRZYGOTOWANIA DO WIOSENNEJ AKCJI SIEWNEJ W POW. DĘBICKIM

Na jednym z ostatnich posiedzeń Prezydium PRN w Dębicy wiele uwagi poświęcono zagadnieniu wiosennej akcji siewnej oraz utworzeniu specjalnego funduszu siewnego na 1952 r. Ze względu na to, że susza wpłynęła ujemnie na planowe wykonanie zasiewów ozimych, co wywołało tzw. niedosiewy w pow. dębickim, postanowiono w bieżącym roku wyrównać te straty.

W związku z tym zobowiązano POM w Dębicy do przedterminowego przygotowania całego parku maszynowego do wiosennych siewów. Postanowiono również zobowiązać PZGS do terminowego przygotowania maszyn SOM, właściwego rozmieszczenia ich w terenie, zaopatrzenia gminnych spółdzielni w potrzebne narzędzia rolnicze itp.

By zwiększyć zasiewy wiosenne prezydium rad narodowych przeprowadzą wśród pracujących chłopów akcję uświadamiającą o oszczędnym i celowym gospodarowaniu zapasami ziarna.

Dla sprawniejszego przeprowadzenia wiosennej akcji siewnej powołano powiatowego pełnomocnika. Dopilnuje on terminowego przeprowadzenia narad gromadzkich, rozdziału nawozów i funduszu siewnego.

KILKA UWAG O KONTRAKTACJI ZIEMIOPŁODÓW W GM. KONSTANTYNÓW POW. BIAŁA PODLASKA

Opieszałość aparatu kontraktacyjnego gminnych spółdzielni, który nie zadaje sobie trudu, by spopularyzować w terminie uprawę roślin przemysłowych, odbijała się dotychczas ujemnie na wykonaniu planów kontraktacji.

Typowym przykładem gminy, w której sprawę kontraktacji ziemio- i ogrodnictwa potraktowano po macoszemu, pozbawiając tym samym chłopów pokąźnych dochodów, a przemysł cennych surowców, może być gmina Konstantynów, pow. Biała Podlaska, która dotychczas nie wykonała planu skupu ziemio- i ogrodnictwa kontraktowanych na rok 1951.

Na ogólną ilość 500 plantatorów w gminie Konstantynów tylko 265 wywiązało się częściowo z dostawy niektórych kontraktowanych ziemio- i ogrodnictwa. Gorzej jeszcze przedstawia się realizacja planów gromadzkich. Np. gromada Konstantynów wykonała plan skupu kontraktowanej peluski zaledwie w 38%, Wólka Polinowska w 73%, pozostałe zaś groma-

dy jak: Kazimierzów, wieś Zakalinka, Wiechowice, kolonia Komarno planów swych nie wykonały.

Nielepiej przedstawiało się też wykonanie planów skupu innych roślin kontraktowanych, jak: wyki jarej, którą skupiono zaledwie w 10%, maku niebieskiego — w 21%, jęczmienia — w 23%.

Powyższe przykłady świadczą, że w gminie Konstantynów pracowano niedostatecznie na odcinku popularyzacji kontraktacji ziemio- i ogrodnictwa. Plany dla gromady były opracowywane za biurkiem, bez analizy produkcyjnych możliwości terenu. Zdarzały się przypadki, że plantatorzy nie widzieli przodowników grup hodowli roślin, których zadaniem jest omawiać możliwości produkcji i sposoby uprawy. Tak np. u gospodarza Wincentego Brojka z Konstantynowa referent kontraktacji ziemio- i ogrodnictwa przy GS, Stefan Dunajko, sporządził fikcyjną umowę. Wielu rolników nie objętych kontraktacją wykazywano jako plantatorów. Referent rzadko wyjeżdżał w teren, aby udzielić pomocy przodownikom gromadzkim. Sprawozdania sporządzane dla kontraktujących były niedokładne i treść ich daleko odbiegała od rzeczywistości. Około 30% umów zawartych z plantatorami zaginęło, a ob. Dunajko wraz z b. zarządem gminnej spółdzielni zadowolili się tym, że rozłożono plany na gromady, nie troszcząc się o ich realizację.

Oto podstawowe przyczyny, które zahamowały skup ziemio- i ogrodnictwa kontraktowanych. Wielu rolników w 1951 r. zawierało umowy dlatego jedynie, że chciało pobrać zaliczkę i zużyć ją na inne cele, nie mające nic wspólnego z kontraktacją. Takich pasożytów, którzy pobrali pieniądze na zakup tego czy innego nasienia, a nie wywiązali z przewidzianych umową obowiązków, narażając państwo na straty, w gminie Konstantynów jest około 30. Najwięcej takich przypadków można spotkać w gromadach: Polinów, Wólka Nosowska, Wólka Polinowska, Wiechowice, Zakalinka Wieś i Zakanale.

Podane powyżej przykłady świadczą o złej niejednokrotnie

jeszcze pracy aparatu gminnej spółdzielni, który pracował w oderwaniu od organizacji społeczno-politycznych. Winę za taki stan rzeczy ponosi również GRN i Gminny Zarząd ZSCh.

Ażeby na przyszłość nie powtórzyły się popełniane błędy, aparat gminnej spółdzielni i agencji gromadzcy rekrutujący się z dawnych przodowników grup muszą szczerzej niż dotychczas zabrać się do pracy.

W najbliższych dniach będą odbywały się zebrania gromadzkie, mające na celu rozpowszechnienie kontraktacji ziemio- i ogrodnictwa. Na zebraniach należy podkreślić nie tylko korzyści, jakie daje chłopu kontraktacja, ale również, żeby pojał on jej znaczenie dla całości gospodarki naszego kraju.

Komisja Rolna i Prez. GRN muszą przypilnować sprawy kontraktacji roślin w gminie.

KOMISJA DROBNEJ WYTWÓRCZOŚCI MRN W CZĘSTOCHOWIE AKTYWNI PRACUJE

Największą aktywność ze wszystkich komisji MRN w Częstochowie wykazuje dotychczas Komisja Drobnej Wytwórczości. W trosce o należyte zaspokojenie potrzeb ludności pracującej przeprowadzono 17 kontroli w rzemieślniczych spółdzielniach pracy oraz punktach usługowych. Dzięki interwencji Komisji wprowadzono w niektórych spółdzielniach współzawodnictwo pracy oraz w większym stopniu wykorzystano odpadki użytkowe. Zwrócono specjalną uwagę na doływ nowych kadr i szkolenie zawodowe w zakresie rzemiosła.

Komisja spowodowała również otwarcie nowych punktów usługowych w dzielnicach robotniczych miasta. W najbliższym czasie planuje się w osiedlu robotniczym Raków uruchomienie pralni, warsztatów szewskich, krawieckich i zakładów rzyzjerskich.

Pracami Komisji kieruje ob. Eugenia Baron.

Z działalności rad w ZSRR

ORGANIZACYJNO-MASOWA PRACA RAD

(Z artykułu w Nr 12 z r. 51 miesięcznika
Sowieckiego Gosudarstwo i Prawo)

„...Radziecki aparat państwowy — uczy towarzysza Stalina składa się nie tylko z rad. Radziecki aparat państwowy w głębokim sensie tego słowa składa się z rad plus milionowe organizacje wszystkich wszelkiego rodzaju zjednoczeń bezpartyjnych i partyjnych, które łączą rady z najgłębszymi „dołami“, stapiają aparat państwowy z milionowymi masami i krok za krokiem obalają wszystko, co przypomina barierę między aparatem państwowym a ludnością“. (J. W. Stalin. Dzieła, t. 7, str. 162).

„W oparciu o organizacje masowe, rady organizują masy pracujące do praktycznego wykonania zadań postawionych przez partię i rząd radziecki. Pod kierownictwem partii rady i ich organizacje masowe przeprowadzają ogromną pracę nad przekształceniem wszystkich ludzi pracy w aktywnych i świadomych budowniczych komunizmu.

Rezultaty organizacyjno-masowej pracy rad znajdują wyraz w coraz szerszym i większym wzroście aktywności mas, w stałym rozwoju ruchu stachanowskiego w mieście i na wsi, w rozwoju współzawodnictwa socjalistycznego rad miejskich i wiejskich, we wzroście liczby aktywistów, stale pracujących w radach i organizacjach masowych. w podnoszeniu poziomu politycznego i kulturalnego mas pracujących.

Na XVIII zjeździe Wszechzwiązkowej Partii Komunistycznej M. I. Kalinin mówił, że „organizacyjno-masowa praca przejawia się w konkretnych przedsięwzięciach administracyjnych i politycznych, w działalności gospodarczej i kulturalnej. Wyjaśnienie ludności wszystkich zarządzeń, które są wydawane przez organa radzieckie, wciąganie mas do realizacji tych zarządzeń — jest to masowa praca rad, za pomocą której powinny one łączyć się z masami i organizować masy.“

Z określenia tego wynika, że pracy organizacyjno-masowej rad nie można rozpatrywać w oderwaniu od stojących przed nimi konkretnych zadań. Nie jest ona sama w sobie celem, a jedynie środkiem do osiągnięcia celu i powinna zajmować miejsce podporządkowane polityce partii i rządu, popierać całą wielostronną działalność rad i ich komitetów wykonawczych.

Ulepszanie organizacyjno-masowej pracy rad w dużym stopniu zależy od wydziałów organizacyjno-instruktorskich komitetów wykonawczych krajowych, obwodowych, miejskich (miast podporządkowanych władzom republikańskim) rad delegatów ludu pracującego i Rad Ministrów ASRR. Wydziały te powinny najczęściej zaznajamiać się z pracą rad miejscowych i okazywać nieustannie pomoc pracownikom ich komitetów wykonawczych.

Aby pomoc ta była bardziej efektywna, konieczne jest zasilenie wydziałów organizacyjno-instruktorskich wysoko wykwalifikowanymi kadrami.

Podstawowym zagadnieniem organizacyjno-masowej pracy rad jest sprawa przeprowadzenia sesji.

Rozwijanie na sesjach rad miejscowych bolszewickiej krytyki i samokrytyki jest jednym ze skutecznych środków ulepszenia pracy miejscowych organów władzy.

Krytyka pracy komitetów wykonawczych i ich wydziałów powinna występować nie tylko w toku omawiania sprawozdań przez delegatów lub poszczególnych zagadnień z ich pracy, ale również poprzez stawianie na sesjach „zapytań“. „Zapytania“ delegatów na sesjach rad ubiegłej kadencji miały miejsce w szeregu obwodów i konkretnie dotyczyły wykonania nakazów i wniosków wyborców oraz wykonania uchwał rad i ich komitetów wykonawczych.

Zapytania delegatów skierowane do komitetów wykonawczych lub ich wydziałów należy odróżnić od zwracania się delegatów do różnych instytucji w związku ze skargami i zażaleniami wyborców. Interpelacje delegatów, za pomocą których oni oddziałują na komitet wykonawczy i jego wydziały, mają miejsce na sesjach rad. Komitet Wykonawczy lub jego wydział, do którego zwrócone jest zapytanie delegata, obowiązany jest na tejże sesji udzielić ustnej lub pisemnej odpowiedzi. Na zapytania zaś delegatów odnośnie prośb i zażeń wyborców, kierownicy instytucji powinni udzielać odpowiedzi delegatom z zasady w terminie od 3 do 10 dni.

Przeprowadzanie sesji w określonych terminach, omawianie przez rady miejscowe zagadnień z zakresu ich zadań oraz aktywność delegatów na sesjach w dużym stopniu zależą od komitetów wykonawczych, które obowiązane są do zwoływania we właściwym czasie sesji, zawiadamiania z góry delegatów o terminie sesji i dostarczania im projektów uchwał i innych materiałów. Bardzo jest pożądane, aby wszyscy delegaci uprzednio zaznajamiali się ze stanem sprawy w terenie wprowadzanej pod obrady sesji i naradzali się w tych sprawach z ludnością. Staranne przygotowanie się delegatów do sesji daje radom możliwość podejmowania bardziej konkretnych uchwał i szerszego uwzględniania w nich interesów ludzi pracy.

Uchwały rad powinny być bezwzględnie natychmiast podawane do wiadomości mas pracujących. W związku z tym jest rzeczą dużej wagi, aby delegaci spotykali się z wyborcami po każdej sesji, aby uchwały krajowych, obwodowych, rejonowych i miejskich rad były publikowane w prasie i aby w sesjach brał udział aktyw radziecki. Wszystko to daje możliwość zaznajamiania ludności z uchwałami rady i wciągania jej do aktywnej pracy w wykonywaniu tych uchwał.

Jako przykład tego, jak należy wyjaśniać wyborcom uchwały rad, mogą służyć środki przedsiębrane przez Piatigorską Radę Miejską zmierzające do zaznajomienia wyborców z uchwałami Rady Miejskiej o rozbudowie urzędzeń miejskich, a powziętymi na drugiej sesji w lutym 1951 r. Po zakończeniu sesji większość delegatów Rady Miejskiej wyjaśniała swym wyborcom w okręgach uchwałę o rozbudowie urzędzeń miejskich, a Komitet Wykonawczy mobilizował mieszkańców do udziału we wprowadzeniu jej w życie. W rezultacie cała dorosła ludność miasta wzięła udział przy rozbudowie urzędzeń miejskich i wykonała różne roboty wartości 1177,4 mil. rubli. Dzięki pomocy ludności Komitet Wykonawczy Rady Miejskiej z powodzeniem wykonał plan rozbudowy urzędzeń miejskich, zajmując pierwsze miejsce we współzawodnictwie socjalistycznym między miastami RSFR.

Delegaci rad miejscowych nie powinni ograniczać swej pracy w okręgach wyborczych tylko do wyjaśnienia ludności uchwał rad. Zgodnie z Konstytucją Stalinowską delegaci obowiązani są do systematycznej sprawozdawczości wobec wyborców. Sprawozdania delegatów wobec wyborców są sprawą o znaczeniu państwowym, są jedną z ważniejszych form pracy organizacyjno-masowej. W czasie sprawozdań delegaci zdają sprawę wyborcom ze swej działalności delegatów i z pracy rad za pewien okres czasu, poddają pod dyskusję wyborców aktualne zagadnienia i wzywają wszystkich mieszkańców do wzięcia czynnego udziału w wykonaniu tych przedsięwzięć.

Rostowska Rada Miejska w uchwale powziętej na sesji 14 marca 1951 r. zobowiązała delegatów, że należy „nawiązać stałą łączność ze swymi wyborcami, systematycznie organizować spotkania, na których będą składane sprawozdania z pracy rady i z własnej działalności delegata, informować wyborców o postanowieniach partii i rządu, a także o uchwałach, powziętych na sesjach, prowadzić regularne przyjęcia wyborców, informować we właściwym czasie komitety wykonawcze o krytycznych uwagach i wnioskach wyborców i współdziałać przy ich realizacji”.

Składanie przez delegatów sprawozdań wobec swych wyborców jest jednym z ważniejszych utrwalonych w Konstytucji Stalinowskiej przejawów demokracji radzieckiego.

Na tym polega jedna z gruntownych i głębokich różnic naszej konstytucji w porównaniu z konstytucjami krajów burżuazyjnych, gdzie składanie sprawozdań przez delegatów pozostawione jest ich osobistemu uznaniu.

Sprawozdania delegatów z pracy rad i z ich działalności odbywają się na zebraniach wyborców według okręgów wyborczych, a delegaci do rad wiejskich oprócz tego mogą zdawać sprawozdania i na zebraniach mieszkańców poszczególnych osiedli, tak aby zapoznać z działalnością rady całą ludność wiejską.

Delegaci rad krajowych i obwodowych oprócz sprawozdań składanych na zebraniach wyborców, składają sprawozdanie przed wyborcami za po-

średnictwem prasy i radia. Składanie sprawozdań przez delegatów za pośrednictwem prasy i radia należałoby szerzej stosować w rejonach, gdzie delegaci na skutek rozrzucenia na wielkich terenach nie mogą często bywać u swych wyborców.

Pełność sprawozdania i jego treść w dużym stopniu zależy od komitetów wykonawczych rad miejscowych i wydziału organizacyjno-instruktorskich komitetów wykonawczych rad obwodowych i miejskich. Z chwilą kiedy delegaci składają sprawozdanie wobec wyborców nie tylko ze swej działalności: delegata, ale i z pracy samej rady, komitety wykonawcze obowiązane są do okazywania im wszelkiej pomocy tak w zebraniu materiału o pracy rady, jak i w samym organizowaniu zebrań sprawozdawczych.

Wielką pomocą dla rad miejscowych delegatów ludu pracującego w zakresie rozwijania organizacyjno-masowej pracy są stałe komisje rad, tworzone według działów dla podstawowych gałęzi gospodarki narodowej i kultury.

Tam, gdzie przywiązuje się należyta uwaga do prac stałych komisji, stają się one niezastąpionymi pomocnikami rad w zakresie wciągania mas do budownictwa gospodarczego i kulturalnego, do podniesienia wydajności pracy i kontroli pracy oddziałów komitetów wykonawczych i różnych gospodarczych, kulturalnych oraz innych organizacji i instytucji.

Stale komisje licznych rad miejscowych prowadzą wielką pracę, zasługującą na pozytywną ocenę. One to nieustannie, codziennie przyglądają się pracy przedsiębiorstw, kołchozów, szkół, szpitali, klubów i przedstawiają radom i ich komitetom wykonawczym swoje wnioski co do ulepszenia pracy, występują na sesjach rad i na posiedzeniach komitetów wykonawczych z koreferatami przy omawianiu zagadnień z działalności wydziałów i innych organizacji.

Komitety wykonawcze rad miejscowych powinny okazywać daleko idącą pomoc stałym komisjom. Przewodniczący komitetów wykonawczych powinni bezwzględnie częściej omawiać sprawy z przewodniczącymi stałych komisji i okazywać im pomoc przy zestawieniu planów pracy, przy wyborze obiektów badania, wciągnięciu aktywu do ich pracy.

Ze wskazówek komitetów wykonawczych szeregu krajowych obwodowych rad i prezydiów rad najwyższych ASRR o rozszerzaniu organizacyjno-masowej pracy wynika, że na stałe komisje nakładane są następujące zadania:

- 1) okazywanie praktycznej pomocy radzie w załatwianiu stojących przed nią zadań, w wykonaniu jej uchwał i dyrektyw nadrzędnych organów radzieckich;
- 2) sprawdzanie pracy wydziałów komitetu wykonawczego, przedsiębiorstw, instytucji i innych organizacji tak z polecenia rady lub na prośbę komitetu wykonawczego jak i z własnej inicjatywy, opracowywanie wniosków o wynikach kontroli i zgłaszanie wniosków do rozpatrzenia przez radę i jej komitet wykonawczy;

3) rozpatrywanie sprawozdań przedstawicieli komitetów wykonawczych, kierowników wydziałów, dyrektorów przedsiębiorstw, kierowników szkół, przewodniczących kołchozów itd. w sprawach objętych zakresem działalności stałych komisji.

Niezastąpionymi pomocnikami komitetów wykonawczych rad miejskich w organizowaniu mas do wykonania przedsięwzięć zmierzających do rozbudowy i zachowania zasobu mieszkań, poszerzenia sieci urządzeń komunalnych, mobilizowania środków pieniężnych i rozwijania pracy kulturalno-oświatowej są komitety uliczne i komisje współdziałania w akcji restytucji mieszkań. Komisje te oddają nieocenione usługi w likwidacji skutków zniszczenia domostw z czasu wojny ojczyźnianej. W obecnej chwili praca ich przyjęła szczególnie szeroki rozmach.

Komitety uliczne istnieją prawie we wszystkich miastach i osiedlach robotniczych. Komitety te w mieście Mołotowie dokonały w roku ubiegłym wielkiej pracy w dziedzinie wciągnięcia ludności do pracy nad urządzeniem miasta. W szczególności komitety rejonu lenińskiego zmobilizowały w czasie wolnym od zajęć ponad tysiąc roboczników dla oczyszczania podwórz i ulic. W rejonie mołotowskim komitety przy czynnym udziale ludności rozbudowały urządzenia komunalne na kilku ulicach, wybudowały drogi żuźlowe, trotuary, przeprowadziły przydrożne ścieki, posadziły 2000 drzew i 3500 krzewów.

Komitety w osiedlu „Kirpiczyki“ w Birobidżanie zorganizowały w ubiegłym roku szereg masowych niedzielnych prac, w których brała udział prawie cała ludność osiedla. Ułożono nowe trotuary i odremontowano około 800 metrów bieżących istniejących trotuarów, wybudowano nową szosę łączącą centrum miasta z osiedlem podmiejskim, przy czym wykonano 1500 metrów bieżących ścieków. Przy wielu domach osiedla urządzono sady.

Pomyślne rezultaty pracy tych organizacji masowych komitetów wykonawczych całkowicie uzależnione są od łączności z masami, od codziennego, stałego kierownictwa ze strony komitetów wykonawczych i od należytego powiązania z delegatami rad miejscowych.

✱

W Kraju Ałtajskim na zgromadzeniach wiejskich w ciągu ostatnich dwóch lat zostały zgłoszone przez ludzi pracy tysiące wniosków w sprawie ulepszenia pracy rad wiejskich i kołchozów. W Kraju Stawropolskim w 1950 r. odbyło 800 zgromadzeń wiejskich, w obwodzie kiemierowskim — 1100, w wielikoruskim — 1600. Zwoływanie zgromadzeń wiejskich (zebrań mieszkańców wsi lub osady) szeroko jest praktykowane w moskiewskim, kujbyszewskim i innych obwodach. Na niektórych zgromadzeniach w Kraju Stawropolskim obecna była cała dorosła ludność z terenu rady wiejskiej lub z osady.

Tam gdzie komitety wykonawcze rad rejonowych i wiejskich zwracają właściwą uwagę na przygotowanie i przeprowadzenie zgromadzeń,

osiągają one pozytywne rezultaty w organizowaniu mas do wykonania prac rolnych, przedsięwzięć zmierzających do wprowadzenia udogodnień komunalnych, rozbudowy placówek oświatowych i ochrony zdrowia. Na mocy uchwały zgromadzenia z 3 kwietnia 1949 r. we wsi Iwanowskoje, libknechtowskiego rejonu, w Kraju Stawropolskim, przy czynnym udziale ludności wybudowana została elektrownia wodna, utworzony duży park kultury i odpoczynku, w którym zasadzono ponad 1000 różnych drzew, wybudowany klub na 300 miejsc, odbudowano budynki instytucji kulturalno-oświatowych, położono trotuary, odremontowano szereg domów i studni, przeprowadzono drogę, wzdłuż której zasadzono ponad 30 tys. drzew. Na mocy uchwały zgromadzenia obywateli wsi Dubiki, Dubikowskiej Rady Wiejskiej, jeńremowskiego rejonu, tulskiego obwodu w bieżącym roku przeprowadzono duże roboty w dziedzinie zazielenienia, doprowadzeniu do porządku dróg, stawu, studni i remontu domów mieszkańców wsi.

✱

Decydujące znaczenie w prowadzeniu organizacyjno-masowej pracy rad mają: dobór kadr i kontrola wykonania.

„Po nadaniu właściwej linii, po właściwym ustawieniu zagadnienia — wskazuje towarzyszy Stalin — powodzenie sprawy zależy od pracy organizacyjnej, od zorganizowania walki o wprowadzenie w życie linii partii, od właściwego doboru ludzi, od kontroli wykonania uchwał organów kierowniczych“.

Kontrolę wykonania uchwał należy przeprowadzać nie tylko na podstawie składanych notatek i sprawozdań, a przede wszystkim i głównie na podstawie poznania faktycznej pracy rad miejskich i ich komitetów wykonawczych.

Miejscowe rady delegatów ludu pracującego powinny szerzej stosować omawianie na swych sesjach sprawozdań z pracy rad niższego szczebla po gruntownym sprawdzeniu ich pracy, systematycznie instruować przewodniczących i sekretarzy komitetów wykonawczych rejonowych, miejskich, wiejskich i rad osiedli oraz prowadzić wśród nich pracę szkoleniową przez zwoływanie ich na krótkie seminaria jak też i przez organizowanie samodzielnego studiowania przez nich zagadnień prawa państwowego i budownictwa radzieckiego.

Komitety wykonawcze niektórych krajowych, obwodowych i rejonowych rad stosując już te formy kontroli wykonania osiągnęły dobre rezultaty. I tak komitety wykonawcze rad rejonowych Kraju Nadmorskiego w r. 1950 zbadały pracę ponad połowy wszystkich rad wiejskich i w osiedlach oraz wysłuchały na swych posiedzeniach sprawozdania 169 rad. Komitety wykonawcze rad rejonowych obwodu penzeńskiego sprawdziły w 1950 r. pracę 300 rad wiejskich i wysłuchały na swych posiedzeniach sprawozdań 200 rad wiejskich. Komitety wykonawcze rad rejonowych obwodu swierdłowskiego dwukrotnie przeprowadziły w tymże roku zbiorowe narady z przewodniczącymi i sekretarzami rad wiejskich, na których omówione zostały zagadnienia organizacyjno-ma-

sowej pracy rad, organizacyjno-gospodarczego wzmocnienia kolchozów, zbioru urodzajów, tworzenia zapasów zboża i mobilizacji środków pieniężnych.

Komitety wykonawcze niektórych krajowych i obwodowych rad postąpiły wiaściwie, przeprowadzając na początku 1951 r. narady instrukcyjne z nowoobranymi przewodniczącymi i sekretarzami rad wiejskich na temat kolejnych najbliższych

zadań rad wiejskich. Narady takie należałyby przeprowadzać co rok we wszystkich krajach, obwodach i republikach autonomicznych.

Szerokie stosowanie przez rady miejscowe delegatów ludu pracującego wszystkich form pracy organizacyjno-masowej da możliwość jeszcze szerzej wciągnąć ludność do budownictwa komunistycznego i rządzenia państwem.

A. J. Tichonow

Przegląd ustawodawstwa

W okresie sprawozdawczym ukazały się numery Dziennika Ustaw R. P. od Nr 6 do Nr 8.

Dziennik Ustaw Nr 6 z dnia 7 lutego 1952 r. zawiera:

Rozporządzenie Ministra Transportu Drogowego i Lotniczego oraz Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 24 stycznia 1952 r. w sprawie ustalenia sieci dróg państwowych (poz. 39).

Dziennik Ustaw Nr 7 z dnia 13 lutego 1952 r. zawiera:

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 października 1951 r. w sprawie wykonania dekretu o podatku od nabycia praw majątkowych (poz. 43).

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 października 1951 r. w sprawie wykonania dekretu o opłacie skarbowej. (poz. 44).

Dziennik Ustaw Nr 8 z dnia 15 lutego 1952 r. zawiera:

Ustawę z dnia 15 lutego 1952 r. o obowiązkowych dostawach zwierząt rzeźnych (poz. 46).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 lutego 1952 r. w sprawie obowiązkowych dostaw zwierząt rzeźnych przez indywidualne gospodarstwa rolne. (poz. 47).

W Monitorze Polskim w tymże okresie czasu zostały ogłoszone m.in. następujące uchwały, zarządzenia, instrukcje i okólniki władz naczelných o główniejszym znaczeniu:

Uchwała Rady Ministrów Nr 11 z dnia 10 stycznia 1952 r. o zmianie Instrukcji Nr 8 w sprawie organizacji wewnętrznej i etatów wydziałów prezydium rad narodowych. (M. P. Nr A-11 poz. 106).

Zarządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 17 stycznia 1952 r. w sprawie pokrywania kosztów utrzymania wojewódzkich zarządów miejskich przedsiębiorstw remontowo-budowlanych i robót specjalnych. (M. P. Nr A-11 poz. 109).

Instrukcja Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 18 stycznia 1952 r. dla komisji powołanych do rozpatrywania odwołań od decyzji o zaszeregowaniu osób, które pobierają lub pobierały uposażenie emerytalne z funduszy samorządowych, do odpowiedzialnych grup uposażenia. (M. P. Nr A-11, poz. 122).

Zarządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 10 stycznia 1952 r. w sprawie szczególnych uprawnień i ulg dla rolników-żołnierzy kadrowej służby wojskowej i ich rodzin. (M. P. Nr A-12, poz. 130).

Zarządzenie Ministra Handlu Wewnętrznego z dnia 23 października 1951 r. w sprawie powołania inspektoratów powiatowych Państwowej Inspekcji Handlowej. (M. P. Nr A-13, poz. 149).

Okólnik Nr 20 Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 1952 r. w sprawie wykonania postanowień ustawy o socjalistycznej dyscyplinie pracy. (M. P. Nr A-13, poz. 150).

Zarządzenie Ministra Finansów z dnia 15 stycznia 1952 r. w sprawie określenia niektórych przychodów, podlegających opodatkowaniu według przepisów o podatku od wynagrodzeń. (M. P. Nr. A-14, poz. 170).

UPRAWNIENIA I ULGI

DLA ROLNIKÓW-ŻOŁNIERZY KADROWEJ SŁUŻBY WOJSKOWEJ I ICH RODZIN

Zarządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 10 stycznia 1952 r. (Monitor Polski Nr A-12 poz. 130) określiło szereg szczególnych uprawnień i ulg dla rolników-żołnierzy kadrowej służby wojskowej i ich rodzin

Uprawnienia te i ulgi mają szeroki zakres i zapobiegają obniżaniu się wydajności gospodarstw, gdy rolnicy je prowadzący odbywają służbę wojskową.

Członkom rodziny żołnierza, prowadzącym gospodarstwo rolne żołnierza oraz gospodarstwo własne, jeżeli prowadzenie tego gospodarstwa i utrzymywanie rodziny zależne było w przeważającej mierze od pracy żołnierza — przysługuje poza innymi uprawnieniami, przewidzianymi w przepisach ustawowych, pierwszeństwo w korzystaniu ze świadczeń pomocy sąsiedzkiej w rolnictwie i przy odbudowie wsi oraz w uzyskaniu przydziałów budulca i materiałów budowlanych, jak również pomocy finansowej, przeznaczonej dla gospodarstw chłopskich na ich odbudowę lub podniesienie produkcji, na równi z innymi osobami, którym przysługuje pierwszeństwo do tych świadczeń i pomocy, w myśl przepisów szczególnych.

W szczególności w zakresie akcji prowadzonych w resorcie rolnictwa, rodzinom żołnierzy przysługuje pierwszeństwo: 1) w otrzymywaniu pożyczek w ramach akcji przesiedleńczo-osiedleńczej ze środków planu inwestycyjnego na odbudowę zagrod wiejskich i na zakup koni i krów, 2) w otrzymywaniu zapożyczeń w ramach akcji przesiedleńczo-osiedleńczej na przeżycie w pierwszych miesiącach po osiedleniu, 3) w nabywaniu materiałów budowlanych pochodzących z rozbiórki budynków na resztówkach pomajątkowych, 4) w nabywaniu kwalifikowanego materiału siewnego, nawozów sztucznych, środków chemicznych do walki z chorobami i szkodnikami roślin, 5) w korzystaniu z kredytów na zakup materiału siewnego, nawozów sztucznych i na wykonanie orki

Ponadto należy w stosunku do żołnierzy kadrowej służby wojskowej i ich rodzin stosować następujące ulgi: 1) żołnieriom i członkom ich rodzin obniża się na okres odbywania przez żołnierza kadrowej służby wojskowej czynsz dzierżawny od gospodarstw, wydzierżawionych przed rozpoczęciem tej służby: a) o 50% — jeżeli łączny obszar dzierżawionego gospodarstwa i gospodarstwa własnego nie przekracza 5 ha; b) o 25% — jeżeli łączny obszar wydzierżawionego gospodarstwa i gospodarstwa własnego nie przekracza 10 ha; 2) żołnieriom i członkom ich rodzin przysługuje pierwszeństwo w zawieraniu, w pierwszej kolejności po spółdzielniach produkcyjnych, umów z państwowymi ośrodkami maszynowymi na wykonanie prac rolnych po cenach według stawek, ustalonych dla spółdzielni produkcyjnych; 3) członkom rodzin żołnierzy przysługuje pierwszeństwo w korzystaniu ze stypendiów przeznaczonych dla uczniów szkół rolniczych i słuchaczy kursów rolniczych i w przyjmowaniu do szkół rolniczych i na kursy rolnicze.

Głosy prasy

PRZODUJĄCY CHŁOPI — NA KIEROWNICZYCH STANOWISKACH W RADACH NARODOWYCH

W okresie wykonywania przez wieś zobowiązań wobec państwa, wyróżniło się obywatelską, patriotyczną postawą wielu mało i średniorolnych chłopów. Swym przykładem i pracą uświadamiającą pociągali cni pozostających chłopów w gromadach i gminach do przyspieszenia dostaw zboża i ziemniaków oraz wpłat należności finansowych. Chłopi ci zdobyli sobie uznanie ogółu sąsiadów. Wielu z przodujących chłopów wybrali ostatnio mieszkańcy gromad na stanowiska sołtysów, wysunęli ich do rad gminnych i powiatowych.

W woj. łódzkim np. na stanowiska sołtysów oraz do pełnienia odpowiedzialnych i zaszczytnych funkcji w prezydiach gminnych rad narodowych wysunięto 350 przodujących chłopów.

M. in. stanowisko przewodniczącego Prezydium GRN w Krośniewicach pow. kutnowskiego objął Jan Zagórski, b. sołtys przodujący w skupie ziemiołódów gromady Pniewo. Zagórski był inicjatorem kilku zbiorowych i manifestacyjnych transportów zboża do punktu skupu. On również pierwszy rzucił w swej gromadzie hasło: „ani jednego rolnika zalegającego ze spłatą zobowiązań finansowych wobec państwa“. Apel ten podjęli wszyscy chłopcy z Pniewa, a za ich przykładem chłopcy z okolicznych gromad.

Przewodniczącym Prezydium GRN w Jeziorku pow. łowickiego został ostatnio małorolny chłop Ignacy Kazimierzczak, który pierwszy w Jeziorku sprzedał państwu z nadwyżką zboże, uregulował podatki i spłacił raty Pożyczki Narodowej, pociągając swym przykładem chłopów całej gminy.

Wielu przodujących chłopów wysunięto na kierownicze stanowiska w woj. gdańskim. Przykładem jest gmina Nowa Wieś w pow. Leśbork, gdzie b. sołtys gromady Lubowidz — Jan Bassa wybrany został przewodniczącym Prezydium GRN; małorolnego chłopca — R. Suchodolskiego z Choczewka wybrano ostatnio na sołtysa, a trzej inni chłopcy: Dudek, Czaplinski i

Bochentin wysunięci zostali na członków GRN w Nowej Wsi.

Julia Sukajowa z gromady Cieplice, w pow. elbląskim, która wczoraj wypełnia obowiązki wobec państwa, została członkiem prezydium PRN. Sukajowa jest wdową i ma na utrzymaniu liczną rodzinę. Mimo to sama wykonała plan sprzedaży zboża z nadwyżką i przekonała swych sąsiadów, że powinni jak najszybciej wywiązać się z zobowiązań wobec państwa.

Odnaczona złotym krzyżem za usługi za pracę społeczną Jadwiga Bielińska, sołtys w gromadzie Pączewo, wybrana została ostatnio przewodniczącą Prez. GRN w Skorczu.

W pow. krakowskim przeszło 30 przodujących chłopów, a w pow. miechowskim — 23, w uznaniu ich zasług w kampanii wypełniania obowiązków wobec państwa, wysuniętych zostało do rad narodowych.

(Trybuna Ludu Nr 40)

KOBIETY OBEJMUJĄ FUNKCJE PRZEWODNICZĄCYCH GRN

Udział kobiet na terenie pow. częstochowskiego w pracy społecznej wzrasta z każdym miesiącem i daje doskonałe rezultaty. Coraz więcej kobiet obejmuje stanowiska kierownicze. Ostatnio na sesji GRN w Opatowie przewodniczącą Prez. GRN wybrana została ob. Władysława Komorek, pełniąca ostatnio funkcję przewodniczącej Koła Gospodyń. Podobnie w gminie Janów stanowisko przewodniczącego Prez. GRN objęła kobieta ob. Barbara Bułska, znana działaczka społeczna. Doskonałymi wynikami w pracy poszczycić się może także Maria Krawczyk, przewodnicząca Zarządu Gminnego ZSCH w Poczestnie.

(Rolnik Polski Nr 19)

SOBIEPANEK Z DĄBROWY

W Prezydium GRN w Dąbrowie (pow. Sokółka) panują niezdrowe stosunki. Sekretarz Prezydium rządzi się jak dziedzic na folwarku i często wykorzystuje szarwarkowe furmanki dla celów prywatnych.

W dniu 1 bm. zażądał od sołtysa gromady Dąbrowa dwóch furmank, rzekomo dla celów służbo-

wych. Furmanki przybyły na czas i jedna z nich została wysłana w teren w celach służbowych, drugiej natomiast pan sekretarz polecił odwieźć swą córeczkę do koleżanki w Nowej Wsi, a następnie na stację kolejową w Jastrzębnej. Córka jechała do szkoły, a pan sekretarz nie wynajął furmanki, lecz użył do tego celu podwoły szarwarkowej.

Czy tego rodzaju postępowanie sekretarza Prezydium GRN w Dąbrowie nie jest nadużywaniem stanowiska służbowego dla celów osobistych?

(Gazeta Białostocka Nr 43)

Czy Prezydium PRN w Sokółce wie o tym?

ZAINTERESOWAĆ SIĘ PRACĄ PREZYDIUM GRN W TUŁOWICACH, POW. NIEMODLIN

Przewodniczący Prezydium GRN w Tułowicach ob. Władysław Suchodolski zbyt mało interesuje się sprawami gminnymi. W Radzie Narodowej przebywa bardzo rzadko, znacznie natomiast częściej zająć go można w miejscowej gospodzie. Nic dziwnego, że gminą faktycznie kieruje sekretarz Prezydium Jan Sikorski, który niestety ma zwyczaj „kumoterskiego“ załatwiania spraw.

I tak np. ostatnio bez porozumienia się z aktywnym gromadzkim i przewodniczącym Prezydium, bez dokładnego zbadania sprawy wydał zezwolenie na zakup większej ilości zboża do siewu Katarzynie Kalamoniak, która do tej pory nie wywiązała się z obowiązku sprzedaży zboża państwu.

Należy zaznaczyć, że ob. Kalamoniak ma niezłą gospodarkę, nie jest obciążona liczną rodziną i z całą łatwością mogła wywiązać się ze swych obowiązków.

Wskutek nieodpowiedniej postawy przewodniczącego i dyktatorskich ambicji sekretarza, działalność Prezydium GRN w Tułowicach pozostawia wiele do życzenia.

(Trybuna Opolska Nr 17)

Pracą Prezydium GRN w Tułowicach powinno zainteresować się Prezydium PRN Niemodlin.

Adres Redakcji: Warszawa, Al. Stalna 3. Kancelaria Rady Państwa. Tel. 89000-005. Red. — 131. Sekr. — 263.

Redaguje Komitet Przyjmowanie interesantów codziennie od 12 — 14.

Prenumerata 1 egz. kwartalnie 7 zł. 20 gr.

Prenumeratę przyjmuje P P K „Ruch“ — Oddz. Woj. w Warszawie, Srebrna 16, tel. 80420 na konto PKO nr. 1 — 6890.

Administracja: W-wa, ul. Wiejska 12 tel. 7-52-50.

Wydawca: RSW „Prasa“, Warszawa, Drukarnia RSW „Prasa“, Warszawa, Marszałkowska 3-5.

3-B-13920

CENA 1 zł 20 gr